

ΕΚΘΕΣΗ 2013
ΓΡΑΦΕΙΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ
ΤΗΣ ΠΡΕΣΒΕΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΣΤΗΝ ΟΥΚΡΑΝΙΑ

ΕΠΙ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΣ ΤΗΣ ΟΥΚΡΑΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ
ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ ΤΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ & ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ
ΕΛΛΑΔΟΣ - ΟΥΚΡΑΝΙΑΣ

Κίεβο, Ιούλιος 2014

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α' – ΟΥΚΡΑΝΙΑ – ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ.....	4
1. Στοιχεία Γεωγραφίας	4
2. Πληθυσμός.....	4
3. Πολιτικό Σύστημα – Πολίτευμα	4
3.1. Χαρτογράφηση πολιτικού χώρου	4
4. Νομοθετική Εξουσία.....	5
5. Εξωτερικές σχέσεις.....	5
5.1. Ουκρανία – Ευρωπαϊκή Ένωση.....	5
5.2 Συμμετοχή της Ουκρανίας σε Διεθνείς Οργανισμούς	6
5.3 Διεθνείς Συμφωνίες.....	6
5.4 Διμερείς Συμφωνίες	6
5.5 Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης.....	7
5.5.1 Τύπος	7
5.5.2 Ραδιοτηλεόραση.....	7
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β' – Η ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΤΗΣ ΟΥΚΡΑΝΙΑΣ.....	8
1. Γενικά στοιχεία	8
2. Βασικά Οικονομικά Μεγέθη.....	9
3. Εξέλιξη και ανάλυση βασικών οικονομικών μεγεθών	10
3.1 Ακαθάριστο εγχώριο προϊόν	10
3.2 Γεωργία/Αγροτική Παραγωγή	11
3.3 Βιομηχανία/Βιομηχανική Παραγωγή	12
3.4 Υπηρεσίες	13
3.5 Πληθωρισμός.....	14
3.6 Αγορά Εργασίας.....	15
3.7 Εξωτερικό Εμπόριο.....	16
4. Κρατικός Προϋπολογισμός.....	19
5. Οικονομικό-Επιχειρηματικό Περιβάλλον.....	19
6. Τραπεζικός Τομέας	22
7. Υποδομές - Μεταφορές	23
8. Κανονιστική Συμμόρφωση	23
9. Συναλλαγματικές Ισοτιμίες.....	23
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ' – ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ.....	24
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ' – ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ ΕΛΛΑΔΟΣ-ΟΥΚΡΑΝΙΑΣ.....	24
1. Διμερές Εμπόριο	24
1.2 Εντοπισμός ελληνικών προϊόντων με προοπτικές αύξησης εξαγωγών	26
1.3 Προτάσεις περαιτέρω αναπτύξεως των ελληνικών εξαγωγών	27
2. Επενδύσεις	27
2.1 Προτάσεις προσέλκυσης επενδύσεων	28
3. Τουρισμός.....	28
3.1 Προτάσεις ενίσχυσης τουριστικών ροών προς τη χώρα μας	29
4. Τομείς Συνεργασίας Ελλάδος- Ουκρανίας	29
5. Έργα - Προκηρύξεις	29
6. Δράσεις Οικονομικής Διπλωματίας.....	30
7. Προτάσεις αναλήψεως εξειδικευμένων δράσεων προς ενίσχυση της εξωστρέφειας της ελληνικής οικονομίας στην αγορά της Ουκρανίας	31
8. Διεθνείς Εκθέσεις.....	32
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ1' – ΕΙΚΟΝΑ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ ΜΑΣ.....	34
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε' – ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ.....	35
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ' – ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ-ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ.....	38

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ' – ΧΡΗΣΙΜΕΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ38
ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΟ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ41

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α' - ΟΥΚΡΑΝΙΑ - ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

1. Στοιχεία Γεωγραφίας

Η Ουκρανία είναι η δεύτερη μεγαλύτερη χώρα στην Ευρώπη μετά τη Ρωσική Ομοσπονδία με έκταση 603,550 τ.χλμ. Συνορεύει με τη Μολδαβία, τη Ρουμανία, την Ουγγαρία, τη Σλοβακία, την Πολωνία, τη Λευκορωσία και τη Ρωσία. Βρέχεται από τον Εύξεινο Πόντο και την Αζοφική Θάλασσα. Την Ουκρανία διαρρέει ο Δνειπερος ποταμός το βορρά έως το νότο, όπου εκβάλλεται στον Εύξεινο Πόντο. Το μεγαλύτερο μέρος της Ουκρανίας αποτελείται από εύφορες πεδιάδες ενώ το βόρειο τμήμα της οροσειράς των Καρπαθίων καλύπτει τα δυτικά της χώρας.

Το κλίμα της Ουκρανίας είναι εύκρατο ηπειρωτικό με ψυχρούς χειμώνες και σχετικά θερμά καλοκαίρια.

2. Πληθυσμός

Στο τέλος του 2013, ο συνολικός πληθυσμός της Ουκρανίας, ανερχόταν σε 45,426 εκατ. εκ των οποίων αστικός πληθυσμός 31,337 εκατ. και αγροτικός πληθυσμός 14,089 εκατ.

Οι μεγαλύτερες πόλεις της Ουκρανίας μετά την πρωτεύουσα Κιέβο (πληθυσμός 2,847 εκατ.), είναι (με πληθυσμό μεγαλύτερο του ενός εκατομμυρίου) το Kharkiv, το Dnipropetrovsk, η Οδησός, το Donetsk και (με πληθυσμό μεγαλύτερο των 500.000) η Zaporizhia, το Lviv, το Kryvyi Rih, το Mykolaiv.

Διοικητικά, η Ουκρανία αποτελείται από τις εξής 24 περιφέρειες: Cherkasy, Chernihiv, Chernivtsi, Dnipropetrovsk, Donetsk, Ivano-Frankivsk, Kharkiv, Kherson, Khmelnytskyi, Kiev, Kirovohrad, Luhansk, Lviv, Mykolaiv, Odessa, Poltava, Rivne, Sumy, Ternopil, Vinnytsia, Volyn, Zakarpattia, Zaporizhia, Zhytomyr, τις ανεξάρτητες διοικητικές μονάδες της πόλης του Κιέβου και της Σεβαστούπολης (η οποία βρίσκεται αυτή τη στιγμή υπό ρωσική κατοχή) και την Αυτόνομη Δημοκρατία της Κριμαίας (επίσης υπό ρωσική κατοχή).

3. Πολιτικό Σύστημα - Πολίτευμα

Η Ουκρανία είναι προεδρική Δημοκρατία με πολυκομματικό σύστημα. Ο Πρόεδρος εκλέγεται απευθείας από το λαό.

3.1. Χαρτογράφηση πολιτικού χώρου

Στις προεδρικές εκλογές που έλαβαν χώρα το 2010, νικητής αναδείχθηκε ο κ. V. Yanukovich. Η κύρια αντίπαλος του κ. Yanukovich στις εκλογές του 2010, κα Υ. Tymoshenko καταδικάστηκε, στις 11 Οκτωβρίου 2011, σε επταετή φυλάκιση για υπεξαίρεση και κατάχρηση εξουσίας. Κατόπιν των επεισοδίων του EuroMaidan, το ουκρανικό Κοινοβούλιο απομάκρυνε στις 22 Φεβρουαρίου 2014, τον κ. Yanukovich από το αξίωμα του Προέδρου της χώρας. Η κα Tymoshenko αποφυλακίστηκε στις 22 Φεβρουαρίου 2014.

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα των προεδρικών εκλογών της 25^{ης} Μαΐου, ο βουλευτής και ολιγάρχης, κ. P. Poroshenko, εξελέγη, από τον πρώτο γύρο, Πρόεδρος της

Ουκρανίας, με ποσοστό 54,7%. Η πρώην Πρωθυπουργός, κα Γ. Tymoshenko, ήρθε δεύτερη με 12,81% των ψήφων.

Τις κοινοβουλευτικές εκλογές που έλαβαν χώρα το 2012, κέρδισε το Κόμμα των Περιφερειών ("Party of Regions") του τότε Προέδρου Yanukovich, με επικεφαλής τον κ. Μ. Azarov (30%). Ακολούθησαν σε ποσοστά η Πανουκρανική Ένωση "Πατρώα Γη" ("Batkivshchyna") με επικεφαλής την Υ. Tymoshenko (25,55%), η Ουκρανική Μεταρρυθμιστική Δημοκρατική Συμμαχία ("UDAR") με επικεφαλής τον V. Klitchko (13,97%), το Κομμουνιστικό Κόμμα της Ουκρανίας με επικεφαλής τον P. Symonenko (13,18%), και η Πανουκρανική Ένωση "Ελευθερία" ("Svoboda") με επικεφαλής τον Ο. Tyahnybok (10,45%).

4. Νομοθετική Εξουσία

Τη νομοθετική εξουσία ασκεί το ουκρανικό Κοινοβούλιο (Verkhovna Rada / "Ανώτατο Συμβούλιο"), το οποίο αποτελείται από 450 βουλευτές, οι οποίοι εκλέγονται ανά πενταετία. Οι μισοί εκ των βουλευτών εκλέγονται με αναλογική εκπροσώπηση από λίστα του κόμματος ενώ οι υπόλοιποι μέσω συστήματος πλειοψηφίας σε μονοεδρικές εκλογικές περιφέρειες.

Για την ψήφισή του, ένα νομοσχέδιο απαιτεί συνήθως τρεις αναγνώσεις και καθίσταται Νόμος κατόπιν της υπογραφής του από τον Πρόεδρο της χώρας. Παρά ταύτα, ένα νομοσχέδιο μπορεί να θεωρηθεί ψηφισθέν με απόφαση του Κοινοβουλίου, μετά από μία ή δύο αναγνώσεις.

5. Εξωτερικές σχέσεις

5.1. Ουκρανία - Ευρωπαϊκή Ένωση

Η πορεία προς την υπογραφή μιας Συμφωνίας Σύνδεσης και Σταθεροποίησης, η οποία ξεκίνησε το 2008 και υποστήριζε την ευρω-ουκρανική προσέγγιση συνεχίστηκε μέχρι το 2013, όταν και είχε προγραμματιστεί να υπογραφεί Συμφωνία Σύνδεσης της Ουκρανίας με την Ευρωπαϊκή Ένωση, στις 28-29 Νοεμβρίου 2013, κατά τη διάρκεια της Συνόδου Κορυφής της ΕΕ και των χωρών της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης στο Βίλνιους.

Μια εβδομάδα πριν τη Σύνοδο Κορυφής, και παρά το γεγονός ότι οι δύο πλευρές είχαν ήδη μονογράψει τη συμφωνία, ο τότε Πρόεδρος της Ουκρανίας, κ. V. Yanukovich, ανακοίνωσε την απόφασή του να μην υπογράψει τη συμφωνία. Η εν λόγω άρνηση ήταν και η αφορμή για την έναρξη των διαδηλώσεων και, κατόπιν, των ταραχών του EuroMaidan, κατά τη διάρκεια της οποίας ο κ. Yanukovich απομακρύνθηκε από τη θέση του Προέδρου.

Στις 30 Μαρτίου 2014, ο νέος Πρωθυπουργός της Ουκρανίας, κ. A. Yatseniuk και οι κ.κ. H. Van Rompuy και J. M. Barroso, μαζί με τους ηγέτες των κ.μ.-Ε.Ε. υπέγραψαν στις Βρυξέλλες τις πολιτικές διατάξεις της Συμφωνίας Σύνδεσης Ε.Ε. - Ουκρανίας. Το οικονομικό και εμπορικό της τμήμα, ήτοι η Σφαιρική και σε Βάθος Ζώνη Ελευθέρων Συναλλαγών Ε.Ε. - Ουκρανίας, έχει προγραμματιστεί να υπογραφεί μετά τις προεδρικές εκλογές της 25^{ης} Μαΐου 2014.

Με σκοπό την υποστήριξη της Ουκρανίας, πάντως, στις 11 Μαρτίου, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή υιοθέτησε πρόταση για προσωρινή μονομερή εξάλειψη εισαγωγικών δασμών

για τα ουκρανικά προϊόντα στην Ε.Ε. Σκοπός της ενέργειας αυτής είναι να επιταχυνθεί η υλοποίηση του τμήματος της Συμφωνίας Σύνδεσης για την Σφαιρική και σε Βάθος Συμφωνία Ελευθέρων Συναλλαγών (DCFTA) που αφορά στους δασμούς, μέσω αυτόνομου προτιμησηακού καθεστώτος. Το εν λόγω καθεστώς θα είναι μονομερές και θα επιτρέπει στην Ουκρανία προτιμησηακή πρόσβαση στις αγορές της Ε.Ε. Η εξάλειψη των δασμών θα είναι πλήρης ή μερική, ανάλογα με τον τομέα και τις σχετικές διατάξεις της DCFTA.

Το εν λόγω καθεστώς προβλέπεται να διαρκέσει μέχρι την 1^η Νοεμβρίου 2014. Αναμένεται ότι, μέχρι αυτή την ημερομηνία, θα έχει υπογραφεί η DCFTA μεταξύ της Ουκρανίας και της Ε.Ε. και θα έχει τεθεί σε ισχύ για μια μεταβατική περίοδο έως την κύρωσή της.

5.2 Συμμετοχή της Ουκρανίας σε Διεθνείς Οργανισμούς

Η Ουκρανία είναι, μεταξύ άλλων, μέλος των εξής διεθνών οργανισμών: του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών, του Συμβουλίου της Ευρώπης, του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου, της Παγκόσμιας Τράπεζας, της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Ανασυγκρότησης και Ανάπτυξης, του Παγκοσμίου Οργανισμού Εμπορίου, του Οργανισμού για την Ασφάλεια και τη Συνεργασία στην Ευρώπη, του Οργανισμού Οικονομικής Συνεργασίας Ευξείνου Πόντου, της Ενεργειακής Κοινότητας, της Παγκόσμιας Οργάνωσης Διανοητικής Ιδιοκτησίας, του Παγκοσμίου Οργανισμού Υγείας, του Διεθνούς Οργανισμού Πολιτικής Αεροπορίας, του Διεθνούς Γραφείου Εργασίας κ.α.

Τον Μάρτιο του 2014, η Ουκρανία ξεκίνησε τη διαδικασία απόσυρής της από την Κοινοπολιτεία Ανεξάρτητων Κρατών.

5.3 Διεθνείς Συμφωνίες

Η Ουκρανία έχει διπλωματικές σχέσεις με πάνω από 170 χώρες.

Έχει υπογράψει συμβάσεις για την αποφυγή διπλής φορολογίας με 61 χώρες συμπεριλαμβανομένης της Ελλάδος, ενώ έξι ακόμη συμφωνίες διπλής φορολογίας διατηρούν την ισχύ τους από τη Σοβιετική Ένωση.

5.4 Διμερείς Συμφωνίες

Οι οικονομικές σχέσεις των δυο χωρών διέπονται από τα εξής συμβατικά κείμενα:

- Συνθήκη Φιλίας και Συνεργασίας μεταξύ της Ελληνικής Δημοκρατίας και της Ουκρανίας (1997)
- Συμφωνία Οικονομικής, Βιομηχανικής, Επιστημονικής και Τεχνολογικής Συνεργασίας (Αθήνα, 15.1.1992, Ν.2142/1993 ΦΕΚ 86/ Α/28.5.1993).
- Συμφωνία για την Προώθηση και Αμοιβαία Προστασία των Επενδύσεων (Κίεβο, 1.9.1994, Ν.2317/1995 ΦΕΚ 125Α/19.6.1995, έναρξη ισχύος 4.1.1997)
- Συμφωνία για την Σύσταση Μικτής Διυπουργικής Επιτροπής Οικονομικής, Βιομηχανικής, Επιστημονικής και Τεχνολογικής Συνεργασίας (1994)
- Συμφωνία για τις Διεθνείς Οδικές, Επιβατικές και Εμπορευματικές Μεταφορές (Αθήνα, 11.11.1996 Ν.2506/1997 ΦΕΚ 119/ Α/11.6.1997)
- Συμφωνία Τουριστικής Συνεργασίας (Αθήνα, 11.11.1996 Ν.2549/1997 ΦΕΚ 261/ Α/19.12.1997, έναρξη ισχύος 17.1.1998)

- Συμφωνία για Οικονομική, Τεχνική και Επιστημονική συνεργασία στον τομέα της Γεωργίας (Κιέβο, 15.12.1997, Ν.2666/1998 ΦΕΚ 280/1998, έναρξη ισχύος 17.8.1999)
- Συμφωνία Αεροπορικών Μεταφορών (Κιέβο, 15.12.1997, Ν.2982/2002 ΦΕΚ 11Α/25.1.2002, έναρξη ισχύος 16.7.2002 ΦΕΚ 219/Α/20.9.2002)
- Συμφωνία Αποφυγής Διπλής Φορολογίας (Κιέβο, 6.11.2000 Ν.3046/2002 ΦΕΚ 199/Α/27.8.2002, έναρξη ισχύος 26.9.2003 ΦΕΚ 263/Α/18.11.2003)
- Ναυτιλιακή Συμφωνία (Κιέβο, 6.11.2000 Ν.2967/2001, ΦΕΚ 277/Α/6.12.2001, έναρξη ισχύος 14.3.2002).
- Συμφωνία Συνεργασίας σε Τελωνειακά Θέματα (Κιέβο, 6.11.2000 Ν.2977/2001 ΦΕΚ 296/Α/31.12.2001)
- Συμφωνία Συνεργασίας μεταξύ του ΕΛΟΤ και του ουκρανικού φορέα "State Committee for Technical Regulation and Consumer Policy" DSSU στον τομέα της τυποποίησης, (Αθήνα, Δεκέμβριος 2006)
- Πρωτόκολλο 5ης Συνόδου ΜΔΕ Οικονομικής, Βιομηχανικής, Επιστημονικής και Τεχνολογικής Συνεργασίας (Αθήνα, 13.7.11)
- Διμερής Αεροπορική Συμφωνία Ελλάδας – Ουκρανίας (Αθήνα, 6.8.2011)
- Πρωτόκολλο της 5ης Συνόδου Μεικτής Διπυργικής Επιτροπής (ΜΔΕ) Οικονομικής, Βιομηχανικής, Επιστημονικής και Τεχνολογικής Συνεργασίας Ελλάδος – Ουκρανίας (Αθήνα, 13.7.2011)

5.5 Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης

5.5.1 Τύπος

Αν και υπάρχουν εκατοντάδες εκδόσεις τύπου στην Ουκρανία, οι πληροφορίες που αφορούν στην ευρύτητα της κυκλοφορίας τους είναι συγκεκριμένες και αναξιόπιστες. Εκ των μεγαλύτερων εφημερίδων που κυκλοφορούν αυτή τη στιγμή στην Ουκρανία είναι οι: "Fakty / Fakty i kommentarii" (<http://fakty.ua/>) ιδιοκτησίας του Ουκρανού ολιγάρχη V. Pinchuk, "Argumenty i fakty" (ουκρανική έκδοση ρωσικής εφημερίδας) (<http://www.aif.ua/>), η οποία από το 2014 ανήκει στο Δημαρχείο Μόσχας, "Segodnya" (<http://www.segodnya.ua/>) ιδιοκτησίας του Ukraina Media Group του Ουκρανού ολιγάρχη R. Akhmetov, η "Komsomolskaya Pravda" (ουκρανική έκδοση ρωσικής εφημερίδας) (<http://kp.ua/>), ιδιοκτησίας του Ρώσου ολιγάρχη Grigory Berezkin, και η "Express" (<http://expres.ua/>) (η εφημερίδα με τη μεγαλύτερη κυκλοφορία στην ουκρανική γλώσσα) ιδιοκτησίας "Express Media Group".

Άξια αναφοράς είναι επίσης και η εφημερίδα "Zerkalo Nedeli / Dzerkalo Tyzhnia" (<http://zn.ua/>), η οποία είναι κυρίως εφημερίδα πολιτικών αναλύσεων και, παρά τη σχετικά μικρή της κυκλοφορία, θεωρείται ότι έχει ιδιαίτερη επιρροή στην πολιτική ζωή του τόπου.

Τέλος, η αγγλόφωνη εφημερίδα με την υψηλότερη αναγνωσιμότητα στην Ουκρανία είναι η "KyivPost", (<http://www.kyivpost.com/>).

5.5.2 Ραδιοτηλεόραση

Η ουκρανική τηλεόραση χαρακτηρίζεται τα τελευταία χρόνια από την αυξανόμενη επιρροή των πολιτικών και οικονομικών συμφερόντων στους τηλεοπτικούς σταθμούς, την τάση συγκέντρωσης των τηλεοπτικών σταθμών από ολιγαρχικούς ομίλους

(χαρακτηριστικά αναφέρουμε ότι εννιά από τους πρώτους δέκα τηλεοπτικούς σταθμούς σε τηλεθέαση βρίσκονται στην ιδιοκτησία ολιγαρχών) και τη χαμηλή παρουσία ξένου κεφαλαίου και επενδύσεων.

Οι δέκα τηλεοπτικοί σταθμοί της Ουκρανίας με τα υψηλότερα ποσοστά τηλεθέασης είναι οι εξής: (1^{ος} σε θεαματικότητα) "Inter" (<http://inter.ua>), (5^{ος}) "Kanal Ukrayina" (<http://kanalukraina.tv/>) και (8^{ος}) "NTN" (<http://ntn.ua/uk/>), ιδιοκτησίας του Ουκρανού ολιγάρχη D. Firtash, (2^{ος}) "1+1" (<http://www.1plus1.ua/>) και (9^{ος}) "TET" (<http://tet.tv/uk/>), ιδιοκτησίας του Ουκρανού ολιγάρχη O. Kolomyyskyy, (3^{ος}) "ICTV" (<http://ictv.ua/>), (4^{ος}) "STB" (www.stb.ua) και (6^{ος}) Novyi Kanal (<http://www.novy.tv/>), ιδιοκτησίας του Ουκρανού ολιγάρχη V. Pinchuk, (7^{ος}) "5 Kanal" ("<http://www.5.ua/>"), ιδιοκτησίας του Ουκρανού ολιγάρχη και Προέδρου της χώρας, κατόπιν των εκλογών του Μαΐου 2014, P. Poroshenko. Ο εν λόγω τηλεοπτικός σταθμός προσέφερε, μάλιστα, σημαντική κάλυψη στα γεγονότα του EuroMaidan. Ο μόνος κρατικός τηλεοπτικός σταθμός της πρώτης δεκάδας, το "Persnyi Natsionalnyi", βρίσκεται στη δέκατη θέση.

Στην Ουκρανία λειτουργούν εκατοντάδες ραδιοφωνικοί σταθμοί σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β' - Η ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΤΗΣ ΟΥΚΡΑΝΙΑΣ

1. Γενικά στοιχεία

Το 2013 ήταν ένα δύσκολο έτος για την οικονομία της Ουκρανίας. Η συνεχιζόμενη υποτονικότητα της εξωτερικής ζήτησης για τα κύρια βιομηχανικά προϊόντα της χώρας οδήγησε τη βιομηχανική παραγωγή σε σημαντική συρρίκνωση επηρεάζοντας την εν γένει οικονομική δραστηριότητα και οδηγώντας την οικονομία σε ύφεση για τα τρία πρώτα τρίμηνα του έτους. Η άνευ προηγουμένου, όμως, αύξηση στην αγροτική παραγωγή προσέφερε σημαντική υποστήριξη στην οικονομία κατά το δεύτερο μισό του έτους, με αποτέλεσμα η αύξηση του ΑΕΠ στο τέταρτο τρίμηνο του 2013 να αντισταθμίσει τις απώλειες των τριών πρώτων τριμήνων και να μηδενίσει την ύφεση της Ουκρανίας.

Η οικονομία της Ουκρανίας παρέμεινε σε τιμολογιακή ισορροπία, με τις τιμές καταναλωτή να κυμαίνονται κοντά στο μηδέν, επιτυγχάνοντας τον χαμηλότερο πληθωρισμό στην ιστορία της Ουκρανίας - με την εξαίρεση των ετών 2002 και 2012, όταν είχε σημειωθεί αποπληθωρισμός.

Οι πραγματικοί μισθοί σημείωσαν αύξηση διατηρώντας την καταναλωτική ζήτηση σε επαρκώς υψηλά επίπεδα, και, ως αποτέλεσμα αυτού, δημιουργώντας αύξηση στον κύκλο εργασιών του λιανεμπορίου. Επίσης, παρά τη μειωμένη οικονομική δραστηριότητα στην Ουκρανία κατά το 2013, η αγορά εργασίας παρουσίασε θετικά αποτελέσματα με μείωση της ανεργίας.

Σε κάθε περίπτωση, οι εξελίξεις που ξεκίνησαν με τις ταραχές στο Κίεβο και άλλα σημεία της χώρας μετά τη μη-υπογραφή της Συμφωνίας Σύνδεσης της Ουκρανίας με την Ευρωπαϊκή Ένωση στο τέλος Νοεμβρίου (βλ. Κεφ. Α.5.1), και συνεχίστηκαν μέχρι την αποχώρηση του Προέδρου Yanukovich στα τέλη Φεβρουαρίου 2014, και, κατόπιν η προσάρτηση της Κριμαίας από τη Ρωσία και οι ταραχές στην ανατολική Ουκρανία από φιλορώσους αυτονομιστές, έχουν επιβαρύνει ιδιαίτερα το πολιτικό, οικονομικό και επενδυτικό κλίμα στη χώρα. Η οικονομική κατάσταση της χώρας αναμένεται, μάλιστα, να επιβαρυνθεί έτι περαιτέρω αν δεν βρεθεί κάποια ευνοϊκή για την Ουκρανία λύση στο θέμα της τιμής του ρωσικού φυσικού αερίου που είναι άμεσα συνδεδεμένη με την

ανταγωνιστικότητα των ενεργοβόρων βιομηχανιών της χώρας.

Με σκοπό πάντως τη συνδρομή της Ουκρανίας, ενεκρίθη τον Απρίλιο 2014 από το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο διετές δανειοδοτικό πρόγραμμα οικονομικής ενίσχυσης, ύψους USD 17 δισ., με στόχο την κάλυψη των τρεχουσών υποχρεώσεων της χώρας και την αποφυγή πιθανής χρεωκοπίας, με άμεση εκταμίευση της πρώτης δόσης, ύψους USD 3,2 δισ., για την αντιμετώπιση των ταμειακών αναγκών της χώρας. Από αυτή την πρώτη δόση, τα USD 2 δισ., θα χορηγηθούν για τη στήριξη του Προϋπολογισμού.

Προϋπόθεση για την τμηματική αποδέσμευση των εγκριθέντων πόρων αποτελεί η άμεση εφαρμογή δέσμης οικονομικών μεταρρυθμίσεων, με περαιτέρω περιστολή των δημοσιονομικών δαπανών και αύξηση των εσόδων. Το εν λόγω δάνειο άνοιξε, μάλιστα, το δρόμο και για συνδρομή επιπλέον USD 15 δισ. από την Ε.Ε., την Παγκόσμια Τράπεζα, την Ιαπωνία, τον Καναδά και τις Η.Π.Α.

Όπως συνάγεται από τα ανωτέρω, οποιεσδήποτε από πλευράς μας προβλέψεις για την οικονομική εξέλιξη της Ουκρανίας τα επόμενα έτη είναι αυτή τη στιγμή ιδιαίτερα δύσκολες. Δεδομένο είναι, πάντως, ότι η ουκρανική Κυβέρνηση έχει εγκαταλείψει, πλέον, από τις αρχές Φεβρουαρίου 2014, τη de facto πρόσδεση της Γκριβνας (UAH) με το Δολάριο Η.Π.Α. με αποτέλεσμα το εθνικό νόμισμα της Ουκρανίας να έχει χάσει μέχρι τη σύνταξη της παρούσας σχεδόν 50% της αξίας του σε σχέση με το Δολάριο Η.Π.Α. και το Ευρώ. Επίσης, η ουκρανική Κυβέρνηση έχει συμφωνήσει με το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο, στο πλαίσιο ευρύτερων μεταρρυθμίσεων με αντάλλαγμα την υπογραφή συμφωνίας δανειοδότησης, να διακόψει τη σημαντική επιδότηση των τιμών φυσικού αερίου για τα νοικοκυριά, γεγονός το οποίο θα αυξήσει κατά πολύ την επιβάρυνση των τελικών καταναλωτών φ.α. (56% κατά μ.ο. με χρονοδιάγραμμα περαιτέρω αυξήσεων τα επόμενα έτη). Από μόνο τα δύο αυτά γεγονότα καθίσταται ευνόητο το ισχυρότατο πλήγμα που έχουν δεχθεί ή θα δεχθούν, μεταξύ άλλων, ο τραπεζικός τομέας, η ρευστότητα της οικονομίας, το διαθέσιμο εισόδημα των Ουκρανών και η εσωτερική ζήτηση, και οι συνέπειες που θα έχουν στο διμερές εμπόριο της Ουκρανίας με τη χώρα μας.

Οι προβλέψεις της Κυβέρνησης για το ΑΕΠ του 2014 αναφέρουν ότι αναμένεται ύφεση (-3%) και για τον πληθωρισμό ότι προβλέπεται αύξηση σε 12-14%. Επίσης, σύμφωνα με προβλέψεις του Δ.Ν.Τ., το ΑΕΠ για το 2014 θα μειωθεί κατά -5%.

2. Βασικά Οικονομικά Μεγέθη

Πίνακας Α' – Βασικά οικονομικά μεγέθη

	2011	2012	2013
ΑΕΠ (ονομαστικό) (σε δισ. UAH)	1.302,1	1.411,2	1.454,9
ΑΕΠ (μεταβολή %)	5,2	0,3	0,0
Κατά κεφαλήν ΑΕΠ (σε UAH)	28.488	30.953	31.984
Κατά κεφαλήν ΑΕΠ (σε USD)	3.575	3.873	4.002
Ανεργία (%) κατά ILO	8,6	8,1	7,7
Πληθωρισμός (%) (Δεκ.-Δεκ.)	4,6	-0,2	0,5
Εξαγωγές εμπορευμάτων και υπηρεσιών (σύνολο) (εκατ. USD)	88.844	90.035	85.312
Εισαγωγές εμπορευμάτων και υπηρεσιών (σύνολο) (εκατ. USD)	99.001	104.361	100.796
Ισοζύγιο εμπορευμάτων και υπηρεσιών (εκατ. USD)	-10.157	-14.326	-15.484
Ισοζύγιο Τρεχουσών Συναλλαγών (εκατ. USD)	-10.245	-14.315	-16.355
ΑΞΕ (FDI) στη χώρα (stock / τέλος έτους αναφοράς)	49.362	54.462	58.157

ΑΞΕ (FDI) χώρας σε υπόλοιπο κόσμο (stock / τέλος έτους αναφοράς) (εκατ. USD)	6.898	6.482	6.575
Δημοσιονομικό ισοζύγιο (% ΑΕΠ)	-1,8	-3,8	-4,4
Δημόσιο χρέος (% ΑΕΠ)	36%	37%	41%
Εξωτερικό μικτό χρέος (% ΑΕΠ)	77%	77%	78%
Συναλλαγματικά αποθέματα (USD εκατ.)	31.795	24.546	20.416

Πηγή: Κρατική Στατιστική Υπηρεσία της Ουκρανίας, Κεντρική Τράπεζα

3. Εξέλιξη και ανάλυση βασικών οικονομικών μεγεθών

3.1 Ακαθάριστο εγχώριο προϊόν

Η Ουκρανία, κατόπιν μιας δεκαετίας υψηλής ανάπτυξης, υπέστη, το 2009, τη μεγαλύτερη ύφεση σε ευρωπαϊκό έδαφος, συνέπεια της παγκόσμιας χρηματοοικονομικής κρίσης. Από το 2010, η οικονομία μπήκε σε διαδικασία κυκλικής ανάπτυξης και, για τη διετία 2010-2011, υπήρξε σχετικά ζωηρή αύξηση του ΑΕΠ με 4,1% και 5,2% αντίστοιχα. Ο πληθωρισμός συνέχισε να ακολουθεί την πτωτική πορεία που ξεκίνησε μετά την κρίση, αγγίζοντας, το 2010, για πρώτη φορά από το 2003, μονοψήφιο δείκτη τιμών καταναλωτή.

Το 2012, ξεκίνησε μια εκ νέου κάμψη της ουκρανικής οικονομίας, με τη χώρα να μπαίνει σε ύφεση στο δεύτερο εξάμηνο του έτους. Η εν λόγω επιβράδυνση ήταν αποτέλεσμα της κατάστασης της παγκόσμιας οικονομίας – και δη των εμπορικών εταιρών της Ουκρανίας – στην οποία οφείλεται και η μείωση της εξωτερικής ζήτησης για βασικά εξαγωγικά προϊόντα ορισμένων εκ των πλέον εξωστρεφών τομέων της ουκρανικής βιομηχανίας, ήτοι της μεταλλουργίας, της χημικής βιομηχανίας, και της μηχανουργίας. Αποτέλεσμα της εν λόγω κάμψης ήταν η σχεδόν μηδενική αύξηση του ΑΕΠ της Ουκρανίας (0,3%) κατά το 2012, με την εσωτερική ζήτηση να καθίσταται ο μόνος ουσιαστικός πυλώνας στήριξης της βιομηχανικής και επιχειρηματικής δραστηριότητας.

Το 2013, ουσιαστικά αποτέλεσε, για τους ίδιους λόγους, συνέχεια του 2012, καθώς η χώρα παρέμεινε σε ύφεση για τα τρία πρώτα τρίμηνα του έτους (μεταβολή ΑΕΠ: -1,2%, -1,3% και -1,2%) και πέντε συναπτά τρίμηνα από το τρίτο τρίμηνο του 2012. Το τέταρτο τρίμηνο, παρά ταύτα, η αύξηση του ΑΕΠ, υποστηριζόμενη από την αγροτική παραγωγή, υπερέβη όλες τις προσδοκίες, και σύμφωνα με προσωρινά στοιχεία της Στατιστικής Υπηρεσίας της Ουκρανίας, ανήλθε σε 3,3%, ισορροπώντας τις απώλειες των προηγούμενων τριμήνων. Συνεπώς, για το 2013 δεν υπήρξε μεταβολή του ΑΕΠ (0%).

Σύνθεση ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος (εκατ. UAH)

	2013
Ακαθάριστο εγχώριο προϊόν	1.454.931
1. Προσέγγιση παραγωγής	
Γεωργία, θήρα και δασοκομία	132.245
Ορυχεία και λατομεία	82.993
Μεταποιητικές βιομηχανίες	173.935
Παροχή ηλεκτρικού ρεύματος, φυσικού αερίου και νερού	48.344
Κατασκευές	36.367
Χονδρικό και λιανικό εμπόριο · επισκευή αυτοκινήτων οχημάτων, μοτοσικλετών και ειδών προσωπικής ή οικιακής χρήσης	229.117
Μεταφορές, αποθήκευση και επικοινωνίες	134.791

Εκπαίδευση	78.092
Υγεία και κοινωνική μέριμνα	57.212
Άλλες οικονομικές δραστηριότητες	333.148
- Χρηματοπιστωτικές δραστηριότητες	69.849
- Ακίνητη περιουσία, εκμισθώσεις και επιχειρηματικές δραστηριότητες	153.367
- Δημόσια διοίκηση	67.492
Υπηρεσίες ενδιάμεσων χρηματοπιστωτικών οργανισμών έμμεσα μετρώμενες	-37.879
Φόροι επί των προϊόντων	188.604
Επιδοτήσεις επί των προϊόντων	-2.038
2. Προσέγγιση εισοδήματος	
Αμοιβές εξαρτημένης εργασίας	767.553
Καθαροί φόροι επί της παραγωγής και των εισαγωγών	189.646
Ακαθάριστο λειτουργικό πλεόνασμα / μεικτό εισόδημα	497.732
3. Προσέγγιση δαπάνης	
Τελική καταναλωτική δαπάνη	1.350.220
- Νοικοκυριά	1.057.781
- Μη κερδοσκοπικά ιδρύματα που εξυπηρετούν νοικοκυριά	10.765
- Γενική Κυβέρνηση	281.674
Ακαθάριστος σχηματισμός κεφαλαίου	228.474
- Ακαθάριστος σχηματισμός παγίου κεφαλαίου	264.336
- Μεταβολή αποθεμάτων	-36.105
-Αγορές μείον πωλήσεις τιμαλφών	243
Εξαγωγές αγαθών και υπηρεσιών	681.899
Εισαγωγές αγαθών και υπηρεσιών	-805.662

Πηγή: Κρατική Στατιστική Υπηρεσία της Ουκρανίας

3.2 Γεωργία/Αγροτική Παραγωγή

Μετά τις αυξητικές τάσεις που σημείωσε η ουκρανική αγροτική παραγωγή για το 2011, ο περιορισμός της ήταν μια φυσιολογική εξέλιξη για το 2012. Συγκεκριμένα, μετά τη μείωση κατά -1,5% που υπέστη η αγροτική παραγωγή το 2010, η αγροτική παραγωγή του 2011 αυξήθηκε κατά 19,9%, με κινητήρια δύναμη μια εξαιρετική εσοδεία σιτηρών. Για το 2012, η αγροτική παραγωγή της Ουκρανίας, αν και κινήθηκε σε αρκετά υψηλά επίπεδα, σημείωσε - λόγω της υψηλής βάσης σύγκρισης που δημιουργήσε η πλούσια εσοδεία του 2011 - μείωση κατά -4,5%.

Για το 2013, όπως προαναφέρθηκε, η αγροτική παραγωγή φαίνεται ότι ήταν το ουσιαστικό στήριγμα της ουκρανικής οικονομίας. Συγκεκριμένα, σύμφωνα με τα δεδομένα της Κρατικής Στατιστικής Υπηρεσίας της Ουκρανίας, για το 2013, η αγροτική παραγωγή όλων των κατηγοριών των αγροτικών επιχειρήσεων ανήλθε σε UAH 308,1 δισ. σε τρέχουσες τιμές, με αντίστοιχη αύξηση κατά 13,7%, μια σημαντική μεταβολή από τη μείωση κατά -4,5% του 2012.

Η αύξηση στην αγροτική παραγωγή οφείλεται κυρίως στην ευνοϊκή μεταβολή της φυτικής παραγωγής - η οποία, παρά τις δυσμενείς καιρικές συνθήκες, αυξήθηκε κατά 18,1% - και ιδιαίτερα στη εσοδεία σιτηρών, η οποία ανήλθε σε 63 εκατ. τόνους, αυξημένη κατά 36,3% από το προηγούμενο έτος, σημειώνοντας την υψηλότερη επίδοση από το 1991. Επίσης, σημαντικές αυξήσεις σημείωσαν και οι παραγωγές ελαιώδους κράμβης, ηλιανθων και σταφυλιού κατά 95,4%, 31,6%, και 26.2%, αντίστοιχα.

Οι αυξημένες ποσότητες αγροτικής παραγωγής καθώς και η βελτιστοποίηση των εγχώριων logistics στα σιτηρά κατέστησε δυνατή μια επίσης σημαντική αύξηση στις εξαγωγές σιτηρών, οι οποίες ενδυνάμωσαν τη θέση της Ουκρανίας ως εκ των παγκοσμίων ηγετών στις αγροτικές αγορές. Συγκεκριμένα, το καλαμπόκι παρέμεινε το κύριο εξαγόμενο σιτηρό, καθώς, κατά την περίοδο Ιουλίου – Δεκεμβρίου 2013, εξήχθησαν 9,5 εκατ. τόνοι (ποσότητα κατά 50,8% αυξημένη από την αντίστοιχη περίοδο του 2012). Το Υπουργείο Αγροτικής Πολιτικής και Τροφίμων της Ουκρανίας υπολογίζει ότι, για ολόκληρη την περίοδο εμπορίας 2013/2014, οι εξαγωγές καλαμποκιού θα φτάσουν τους 16 εκατ. τόνους. Αν η πρόβλεψη επιβεβαιωθεί, η Ουκρανία θα λάβει τη δεύτερη θέση στους προμηθευτές καλαμποκιού παγκοσμίως μετά τις Η.Π.Α.

Η ζωική παραγωγή σημείωσε αύξηση σε όλους τους τύπους των προϊόντων η οποία ανήλθε σε 4,8%. Συγκεκριμένα, η παραγωγή κρέατος αυξήθηκε κατά 8,2% (η μεγαλύτερη από το 2007) και η παραγωγή γάλακτος και αυγών κατά 1,1% και 2,5% αντίστοιχα.

3.3 Βιομηχανία/Βιομηχανική Παραγωγή

Το 2009, η βιομηχανική παραγωγή της Ουκρανίας κατακρημνίστηκε κυριολεκτικά (-21,9%), ακολουθώντας την ήδη πτωτική πορεία του 2008. Η εν λόγω δραματική πτώση αποτέλεσε, άλλωστε, την κύρια συνιστώσα για την ύφεση στη χώρα. Το 2010, η αύξηση κατά 11,2%, κυρίως λόγω της χαμηλής βάσης σύγκρισης του 2009, και το 2011, η αύξηση του 7,6%, δεν κατάφεραν να επαναφέρουν τη βιομηχανική παραγωγή της Ουκρανίας στα προ 2008 επίπεδα. Για το 2012, η επιβράδυνση στην εξωτερική ζήτηση οδήγησε στη μείωση της βιομηχανικής παραγωγής κατά -1,8%, κυρίως λόγω της μειωμένης παραγωγής στην μεταποίηση (-3,7) και παρά την αύξηση στην παραγωγή της εξορυκτικής βιομηχανίας κατά 1,9% και των εταιρειών κοινής ωφελείας κατά 3%.

Το 2013, η συγκρατημένη ανάκαμψη της παγκόσμιας οικονομίας και τα χαμηλά παγκόσμια αποθέματα σε χάλυβα προκάλεσαν μια αύξηση των παγκόσμιων τιμών χάλυβα στα μέσα του έτους. Παρά ταύτα, η γενική εξωτερική ζήτηση, η οποία παρέμεινε χαμηλή, η περιορισμένη ανταγωνιστικότητα των ουκρανικών προϊόντων – λόγω εν μέρει του υψηλού ενεργειακού κόστους – και η επιδείνωση στις εμπορικές σχέσεις με τη Ρωσία ακύρωσαν το θετικό αντίκτυπο αυτών των εξελίξεων και επηρέασαν σημαντικά την ουκρανική βιομηχανία και δη τη μηχανουργία, τη μεταλλουργία, την παραγωγή τροφίμων, χημικών και πλαστικών καθώς και το χονδρεμπόριο και τις μεταφορές.

Συνεπώς, για το 2013, αντίθετα με την πορεία που ακολούθησε η αγροτική παραγωγή, η βιομηχανική παραγωγή της Ουκρανίας συνέχισε να μειώνεται (-4,3%). Η μεγαλύτερη μείωση σημειώθηκε στη μεταποιητική βιομηχανία (-7,1%), με την παραγωγή ενέργειας να σημειώνει μικρότερη μείωση (-1,4%) και την εξορυκτική βιομηχανία μικρή αύξηση (0,6%) από το 2012.

Χαρακτηριστικά αναφέρουμε ότι η παραγωγή χημικών προϊόντων σημείωσε μείωση κατά -16,9%, η μηχανουργία, μείωση κατά -13,2% και η μεταλλουργία, μείωση κατά -5,3%.

Κατασκευές

Οι κατασκευές ήταν ο κλάδος που επηρεάστηκε τα πλείστα από τη διεθνή χρηματοοικονομική κρίση και την επακόλουθη ύφεση που έπληξε την Ουκρανία. Συγκεκριμένα, το 2008, η δραστηριότητα στις κατασκευές μειώθηκε κατά -15,8%, το 2009 κατά -48,2% και το 2010 κατά -5,4%. Το 2011, ο κατασκευαστικός τομέας γνώρισε σταδιακή ανάκαμψη κατά 11%, ως επακόλουθο του υψηλού επιπέδου κυβερνητικής

χρηματοδότησης με σκοπό την κατασκευή υποδομών για το Ευρωπαϊκό Πρωτάθλημα Ποδοσφαίρου του 2012. Το 2012, λόγω της μείωσης των δημοσίων δαπανών σε μεγάλες υποδομές, και, δεδομένης της υψηλής βάσης σύγκρισης που δημιουργήσαν οι δημόσιες επενδύσεις το 2011, ο κατασκευαστικός τομέας γνώρισε μείωση δραστηριότητας κατά -13,8%.

Για το 2013, ο όγκος των κατασκευαστικών εργασιών που πραγματοποιήθηκαν στην Ουκρανία μειώθηκε κατά -11,1% από το 2012. Συγκεκριμένα, οι κατασκευές τεχνικών έργων μειώθηκαν κατά -16,7% και οι κατασκευές κτιρίων μειώθηκαν κατά -4,4%, Όσον αφορά ιδιαίτερα στις κατασκευές κτιρίων κατοικιών, παρατηρήθηκε μια σχετική αύξηση κατά 10,4% από το 2012, η οποία αντισταθμίστηκε από τη μείωση στις κατασκευές των λοιπών κτιρίων κατά -11%.

3.4 Υπηρεσίες

Η άνοδος στους πραγματικούς μισθούς της Ουκρανίας εντός 2013 οδήγησε, όπως ήταν φυσικό, και στην αύξηση του κύκλου εργασιών του λιανικού εμπορίου. Ο κύκλος εργασιών όλων των επιχειρήσεων (με ατομική ή εταιρική μορφή) λιανικού εμπορίου μετά την άνοδο που σημείωσε το 2012 (15,9%), αυξήθηκε και για το 2013 κατά 9,5% σε UAH 884,2 δισ. Η μεγέθυνση αυτή του κύκλου εργασιών λιανικής πώλησης ήταν η υψηλότερη από το 2008 και δείχνει τη συνεχιζόμενη θετική επιρροή της ιδιωτικής κατανάλωσης στην οικονομία της Ουκρανίας. Ο κύκλος εργασιών των επιχειρήσεων εστίασης σημείωσε μια μικρή αύξηση κατά 1,4% σε UAH 24,3 δισ.

Ο κύκλος εργασιών του χονδρικού εμπορίου γνώρισε, το 2013, μικρή μείωση κατά περίπου -2% από το 2012 – όταν είχε επίσης σημειώσει μικρή μείωση κατά -1% από το 2011 – και ανήλθε σε UAH 1,053 τρισ. Ο κύκλος εργασιών του χονδρικού εμπορίου τροφίμων, κάλυψε περί το 18,6% του συνόλου, ενώ ο κύκλος εργασιών του χονδρικού εμπορίου των υπολοίπων προϊόντων ανήλθε σε 81,4% του συνόλου. Το μερίδιο των εγχώριων προϊόντων στο χονδρικό εμπόριο ανήλθε σε 54,3% (71,7% για τα τρόφιμα και 50,3% για τα υπόλοιπα προϊόντα.

Με την έντονη διολίσθηση της Γκρίβνας, πάντως, αναμένεται ότι για το 2014, το εμπόριο θα περιοριστεί δραστικά και θα εστιαστεί στα εγχώρια προϊόντα.

Όσον αφορά στις μεταφορές, ο όγκος των μεταφερομένων εμπορευμάτων στην Ουκρανία μειώθηκε το 2013 κατά -1,9% (2012: -4,9%) σε 757,6 εκατ. τόνους και ο κύκλος εργασιών των μεταφορών εμπορευμάτων μειώθηκε κατά -3,9% (2012: -7,6%) σε 379 δισ. τονοχιλιόμετρα. Οι σιδηροδρομικές μεταφορές μειώθηκαν κατά -3,4% σε 441,8 εκατ. τόνους, οι οδικές μεταφορές αυξήθηκαν κατά 3% σε 183,5 εκατ. τόνους, οι υδάτινες μεταφορές μειώθηκαν κατά -19% σε 6,3 εκατ. τόνους, οι μεταφορές μέσω αγωγών μειώθηκαν κατά -1,9% σε 125,9 εκατ. τόνους και οι αεροπορικές μεταφορές μειώθηκαν κατά -19,2% σε 0,1 εκατ. τόνους.

Όσον αφορά στις επιβατικές μεταφορές, για το 2013, ο όγκος των επιβατών που μεταφέρθηκαν εντός της χώρας μειώθηκε κατά -2,8% σε περίπου 6,6 δισ. επιβάτες. Ο κύκλος εργασιών των επιβατικών μεταφορών μειώθηκε κατά -2,9% σε 128 δισ. χιλιόμετρα επιβατών.

3.5 Πληθωρισμός

Σε συνέχεια του υψηλότερου πληθωρισμού της τελευταίας δεκαετίας, το 2008 (22,3%¹), ο πληθωρισμός στην Ουκρανία ακολούθησε σταθερά μια τάση επιβράδυνσης (12,3% το 2009, 9,1% το 2010 και 4,6% το 2011) φτάνοντας σε αποπληθωρισμό (-0,2%) το 2012. Το 2013, παρά τις δύσκολες μακροοικονομικές συνθήκες, η Κεντρική Τράπεζα της Ουκρανίας κατάφερε να διαχειριστεί τις προσδοκίες των αγορών συναλλάγματος τουλάχιστον μέχρι την έναρξη των ταραχών του EuroMaidan και βοηθούμενη από την κορεσμένη αγορά τροφίμων, λόγω της υψηλής προσφοράς και της υψηλής αγροτικής παραγωγής, διατήρησε ένα περιβάλλον χαμηλού πληθωρισμού, ήτοι 0,5% στο τέλος του έτους.

Συγκεκριμένα, η αύξηση του δείκτη τιμών καταναλωτή κυμάνθηκε μεταξύ -0,8%, το Μάρτιο και τον Απρίλιο, και 0,5%, το Δεκέμβριο. Η σχεδόν μηδενική αύξηση του πληθωρισμού για το 2013 οφείλεται

- στην αύξηση στην προσφορά τροφίμων, τα οποία αποτελούν σημαντικό τμήμα του "καλαθιού της νοικοκυράς", σε συνέχεια της καλής εσοδείας σιτηρών, φρούτων και λαχανικών των δύο προηγούμενων ετών, που οδήγησαν σε μείωση των τιμών τροφίμων κατά -0,8% το 2013, και δη μείωση κατά -1,5% στις τιμές των μη-κατεργασμένων τροφίμων. Σε αντίθεση με το 2012, πάντως, όταν μειώθηκαν οι τιμές όλων των τροφίμων, το 2013 οι τιμές δεν ακολούθησαν την ίδια πορεία. Δηλαδή, αν και παρατηρήθηκαν μειώσεις στις τιμές των φρούτων (-17,4%), των ψαριών (-3,5%), του κρέατος (-3,1%), από την άλλη πλευρά, σημειώθηκαν σημαντικές αυξήσεις στις τιμές της ζάχαρης (18%), του γάλακτος, των τυριών και των ωμών αυγών (6,2%) και των λαχανικών (5,8%).
- στην απουσία σημαντικών αυξήσεων στη στέγαση και τα κοινόχρηστα (0,3%)
- στη νομισματική πολιτική η οποία διασφάλισε επαρκή προσφορά χρήματος και
- στη μειωμένη παγκόσμια ζήτηση και τις χαμηλές τιμές στις πρώτες ύλες.

Επίσης, μια αύξηση στους ειδικούς φόρους κατανάλωσης οδήγησε σε σημαντική αύξηση στις τιμές προϊόντων διατίμησης όπως τα οινοπνευματώδη ποτά και τα καπνικά προϊόντα, ενώ γενικά οι τιμές στα προϊόντα διατίμησης αυξήθηκαν κατά 3,7%.

Ο υπέρπων πληθωρισμός της Ουκρανίας για το 2013 ανήλθε σε 0,1%.

Ο δείκτης τιμών παραγωγού αυξήθηκε κατά 1,7% το 2013, λόγω κυρίως της αύξησης κατά 5,2% των τιμών στην προμήθεια ηλεκτρικής ενέργειας, φυσικού αερίου, ατμού και κλιματισμού και κατά 13,6% στην εξόρυξη μεταλλευμάτων. Η μείωση στις τιμές στη μεταποίηση (-2,7% στη μεταλλουργία και -5,3% στη χημική βιομηχανία), οφείλεται στη χαμηλή εξωτερική ζήτηση και στις χαμηλότερες διεθνείς τιμές.

Από την τελική κατανάλωση των νοικοκυριών, όπως φαίνεται παρακάτω, καθίσταται σαφές ότι ο μέσος όρος των ουκρανικών εισοδημάτων, λόγω του μικρού τους μεγέθους, δαπανώνται ως επί το πλείστον για την κάλυψη πρώτων αναγκών και, συνεπώς, το ποσοστό των δαπανών σε τρόφιμα και μη-οινοπνευματώδη ποτά ανέρχεται σε πολύ υψηλά επίπεδα, ενώ δαπάνες που αφορούν σε εκπαίδευση, διασκέδαση και αναψυχή βρίσκονται σε χαμηλά επίπεδα.

	UAH εκατ.	% συνόλου
Δαπάνες τελικής κατανάλωσης νοικοκυριών (τρέχουσες τιμές)	1.057.781	100,0
01. Τρόφιμα και μη-οινοπνευματώδη ποτά	414.536	39,2

¹ Όλα τα ποσοστά πληθωρισμού / αποπληθωρισμού σε Δεκ.-Δεκ.

02. Οινοπνευματώδη ποτά – Καπνικά προϊόντα	82.949	7,8
03. Ένδυση / Υπόδηση	65.282	6,2
04. Ενοίκια – Επιχειρήσεις κοινής ωφέλειας	118.005	11,2
05. Ηλεκτρικές οικιακές συσκευές και βελτίωση κατοικιών	44.309	4,2
06. Προστασία της υγείας	52.369	5,0
07. Μεταφορές	131.016	12,4
08. Επικοινωνίες	26.907	2,5
09. Αναψυχή και πολιτισμός	44.455	4,2
10. Εκπαίδευση	14.228	1,3
11. Ξενοδοχεία και εστιατόρια	25.717	2,4
12. Άλλα αγαθά και υπηρεσίες	38.008	3,6

Πηγή: Κρατική Στατιστική Υπηρεσία της Ουκρανίας

3.6 Αγορά Εργασίας

Η ανεργία στην Ουκρανία ακολουθούσε μια πτωτική πορεία για την περίοδο 2004-2008 (9,2% - 6,9% αντίστοιχα), η οποία ανακόπηκε το 2009 (9,6%) λόγω της ύφεσης στη χώρα. Έκτοτε, ξεκίνησε μια νέα πτωτική φάση και, σύμφωνα με τη μεθοδολογία του Διεθνούς Οργανισμού Εργασίας (ILO), η επίσημα καταγεγραμμένη ανεργία στην Ουκρανία, το 2013, μειώθηκε κατά -0,3% και διαμορφώθηκε στο 7,7% του οικονομικά ενεργού πληθυσμού της χώρας σε ηλικία εργασίας (1,576 εκατ.).

Σημειώνεται ότι, κατά το 2013, ο οικονομικά ενεργός πληθυσμός της Ουκρανίας ανήλθε σε 20,5 εκατ., εκ των οποίων τα 18,9 εκατ. ήταν σε μόνιμη απασχόληση κατά τη διάρκεια του έτους.

Για το 2013, η μεγαλύτερη ζήτηση σε εργαζόμενους προήλθε από τη μεταποίηση (18,9%), τη δημόσια διοίκηση (15,2%), το εμπόριο (13,1%).

Αποδοχές

Όσον αφορά στις αποδοχές των εργαζομένων, για το 2013, ο επίσημος μέσος μισθός στην Ουκρανία ανήλθε σε UAH 3.265 (περίπου €300), αυξημένος κατά 7,9% από το 2012.

Οι υψηλότεροι μέσοι μηνιαίοι μισθοί για το 2013 κατεγράφησαν στις αεροπορικές μεταφορές (UAH 10.341), στις χρηματοοικονομικές και ασφαλιστικές δραστηριότητες (UAH 6.275) και στις επικοινωνίες και την πληροφόρηση (UAH 4.599) ενώ οι χαμηλότεροι στα ταχυδρομεία (UAH 1.915), στις επιχειρήσεις ξενίας και εστίασης (UAH 2.249) και στη γεωργία (UAH 2.270).

Το 2013 συνεχίστηκαν οι μεγάλες αποκλίσεις στο μέσο μισθό ανά γεωγραφική περιοχή της χώρας, με τους υψηλότερους μέσους μισθούς να καταγράφονται στην πόλη του Κιέβου (UAH 5.007), στην περιφέρεια του Donetsk (UAH 3.755), στην περιφέρεια του Κιέβου (UAH 3.351), στην περιφέρεια του Luhansk (UAH 3.337) και στην περιφέρεια του Dnipropetrovsk (UAH 3.336). Οι χαμηλότεροι μισθοί καταγράφηκαν στις περιφέρειες Ternopil (UAH 2.359), της Χερσώνας (UAH 2.464) και του Chernivtsi (UAH 2.484).

Σύμφωνα, πάντως με την Κυβέρνηση, πάνω από το ένα τέταρτο των Ουκρανών σε ηλικία εργασίας απασχολούνται ανεπισημως και δεν καταβάλουν ασφαλιστικές εισφορές. Συνεπώς, πέραν της εισφοροδιαφυγής, ουδείς γνωρίζει υπό ποιους εργασιακούς όρους απασχολούνται, τι ασφάλιση έχουν κατά τη διάρκεια της εργασίας τους, ποια ασφαλιστική κάλυψη έχουν σε περίπτωση ατυχήματος ή αναπηρίας και πως θα λάβουν συντάξεις. Επίσης, σύμφωνα και πάλι με επίσημες πηγές, το ποσοστό των αδήλωτων αποδοχών των εγγεγραμμένων απασχολούμενων ανέρχεται κατά μέσο όρο σε σχεδόν ένα

τρίτο του συνολικού τους μισθού.

Στην Ουκρανία, η αποφυγή από τους εργοδότες της καταχώρισης των απασχολούμενων των επιχειρήσεών τους ή η καταχώρισή τους με βασικό μισθό και η καταβολή οποιουδήποτε επιπλέον αδήλωτου μισθού σε μετρητά, αποτελούν ιδιαίτερα διαδεδομένα φαινόμενα τα οποία δεν περιορίζονται, ως ειθισται σε άλλες χώρες, στις μικρότερες επιχειρήσεις ή σε κλάδους συγκεκριμένων οικονομικών δραστηριοτήτων, αλλά επεκτείνονται σε όλο το φάσμα της απασχόλησης στη χώρα.

Από την άλλη πλευρά, φαίνεται ότι παραμένει προς το συμφέρον των επιχειρήσεων που απασχολούν ανεπίσημα προσωπικό να καταβάλλουν τα περιστασιακά πρόστιμα ή σχετικές δωροδοκίες από το να καταχωρίζουν τους εργαζομένους τους και να καταβάλλουν τις σχετικές εισφορές, καθώς έτσι διατηρούν χαμηλά τα εργασιακά κόστη τους και υψηλά την ανταγωνιστικότητά τους.

3.7 Εξωτερικό Εμπόριο

Με την εξαίρεση του 2009, όταν η ύφεση στη χώρα επηρέασε σαφώς τις εξαγωγές και τις εισαγωγές, το ουκρανικό εξωτερικό εμπόριο ακολούθησε τα τελευταία χρόνια μια σαφώς ανοδική πορεία. Η πορεία αυτή μετριάστηκε το 2012 και τελικά ανεστράφη το 2013, με τις ουκρανικές εξαγωγές να μειώνονται κατά -8% σε USD 63 δισ. και τις ουκρανικές εισαγωγές κατά -9% σε USD 77 δισ. Υπήρξε, επίσης, σαφής μείωση του ελλείμματος του εμπορικού ισοζυγίου της Ουκρανίας, το οποίο, πάντως, παρέμεινε αρκετά υψηλό στα USD -14 δισ.

Κατόπιν των σημαντικών αλλαγών στην Ουκρανία από τα τέλη του προηγούμενου έτους, φαίνεται ότι το εξωτερικό εμπόριο της χώρας θα σημειώσει σημαντική μεταβολή εντός του 2014. Ήδη, για το πρώτο τρίμηνο του 2014, οι εξαγωγές της χώρας μειώθηκαν κατά περίπου -7% ενώ οι εισαγωγές κατά -20% - κυρίως λόγω της σημαντικής διολίθησης του εθνικού νομίσματος.

Πίνακας Β΄ - Εξωτερικό εμπόριο χώρας (χιλ. USD)

	2011	Μεταβολή 2010/2011	2012	Μεταβολή 2011/2012	2013	Μεταβολή 2012/2013
Εξαγωγές	68.394.196	33%	68.809.811	1%	63.312.022	-8%
Εισαγωγές	82.608.240	36%	84.658.060	2%	76.963.965	-9%
Ισοζύγιο	-14.214.044	53%	-15.848.249	11%	-13.651.943	-14%

Πηγή: Κρατική Στατιστική Υπηρεσία της Ουκρανίας

Όσον αφορά, συγκεκριμένα, στις ουκρανικές εξαγωγές, τα σιδηρούχα μέταλλα και τα δημητριακά συνεχίζουν να κατέχουν σημαντικό τμήμα στο σύνολο των εξαγωγών με συμμετοχή επί του συνόλου 33% (2012: 32,5%) παρά τη μείωση που έχουν υποστεί. Σημειωτέον, ότι στην πρώτη δεκάδα βρίσκονται εννιά προϊόντα που απάρτιζαν την πρώτη δεκάδα του 2012 - αν και σε διαφορετική σειρά. Χαρακτηριστικό, τέλος, είναι ότι οι εξαγωγές των δέκα πρώτων ομάδων καλύπτουν περίπου το 69% του συνόλου των ουκρανικών εξαγωγών.

Όσον αφορά στις ουκρανικές εισαγωγές, παρατηρούμε ότι τα ορυκτά καύσιμα (ουσιαστικά το ρωσικό φυσικό αέριο), παρά τη μείωση που παρουσίασαν το 2013, συνεχίζουν να κυριαρχούν καλύπτοντας πάνω από το 1/4 των εισαγωγών (28%) Έπονται σε σημαντική απόσταση οι κατηγορίες "84 - Πυρηνικοί αντ/ρες, λέβητες, μηχανές, συσκευές και μηχ. επινοήσεις" και "85 - Μηχανές, συσκευές και υλικά ηλεκτρικά και τα

μέρη τους". Στην πρώτη δεκάδα εισαγωγών του 2013, τα εννιά πρώτα προϊόντα βρίσκονται στην ίδια θέση που βρίσκονταν και το 2012. Επίσης, οι εισαγωγές των δέκα πρώτων ομάδων καλύπτουν επίσης το 69% του συνόλου των ουκρανικών εισαγωγών.

Πίνακας Γ' - Δέκα κύριες ομάδες προϊόντων

	Ουκρανικές εξαγωγές 2013 ανά ομάδα προϊόντος	χιλ. USD	Μεταβολή από το 2012	Συμμετοχή
	Σύνολο	63.312.022	-8%	100%
1.	72 - Χυτοσίδηρος, σίδηρος και χάλυβας	14.319.271	-7%	23%
2.	10 - Δημητριακά	6.371.326	-9%	10%
3.	26 - Μεταλλεύματα, σκουριές και τέφρες	3.917.529	19%	6%
4.	84 - Πυρηνικοί αντ/ρες, λέβητες, μηχανές, συσκευές και μηχ. επινοήσεις	3.840.916	1%	6%
5.	85 - Μηχανές, συσκευές και υλικά ηλεκτρικά και τα μέρη τους	3.134.085	-3%	5%
6.	27 - Ορυκτά καύσιμα, ορυκτά λάδια και προϊόντα της απόσταξης αυτών	2.865.454	-21%	5%
7.	73 - Τεχνουργήματα από χυτοσίδηρο, σίδηρο ή χάλυβα	2.589.818	-9%	4%
8.	86 - Οχήματα και υλικά για σιδηρ/κές ή παρόμοιες γραμμές και τα μέρη τους	2.463.649	-40%	4%
9.	12 - Σπέρματα και καρποί ελαιώδεις	2.048.060	17%	3%
10.	28 - Ανόργανα χημικά προϊόντα	1.744.303	3%	3%

	Ουκρανικές εισαγωγές 2013 ανά ομάδα προϊόντος	χιλ. USD	Μεταβολή από το 2012	Συμμετοχή
	Σύνολο	76.963.965	-9%	100%
1.	27 - Ορυκτά καύσιμα, ορυκτά λάδια και προϊόντα της απόσταξης αυτών	21.226.709	-19%	28%
2.	84 - Πυρηνικοί αντ/ρες, λέβητες, μηχανές, συσκευές και μηχ. επινοήσεις	6.909.554	-4%	9%
3.	85 - Μηχανές, συσκευές και υλικά ηλεκτρικά και τα μέρη τους	5.560.496	-7%	7%
4.	87 - Αυτοκίνητα οχήματα, ελκυστήρες, ποδήλατα και άλλα οχήματα για χειραίετες μεταφορές, τα μέρη και εξαρτήματα τους	5.443.974	-8%	7%
5.	39 - Πλαστικές ύλες και τεχνουργήματα από αυτές τις ύλες	3.552.490	4%	5%
6.	30 - Φαρμακευτικά προϊόντα	3.099.929	-6%	4%
7.	72 - Χυτοσίδηρος, σίδηρος και χάλυβας	2.230.664	-3%	3%
8.	48 - Χαρτί και χαρτόνια. τεχνουργήματα από κυτταρίνη, χαρτί ή χαρτόνι	1.684.723	7%	2%
9.	38 - Διάφορα χημικά προϊόντα	1.305.201	0%	2%
10.	08 - Καρποί και φρούτα βρώσιμα, φλούδες εσπεριδοειδών ή πεπονιών	1.242.916	10%	2%

Πηγή: Κρατική Στατιστική Υπηρεσία της Ουκρανίας

Παρά τη μείωση κατά -15% των ρωσικών εισαγωγών από την Ουκρανία, η Ρωσία παρέμεινε και για το 2013, ο μεγαλύτερος και σημαντικότερος πελάτης για τα εξαγόμενα ουκρανικά προϊόντα απορροφώντας σχεδόν το ένα τέταρτο (24%) των εξαγωγών της. Η μείωση αυτή αποτελεί συνέχεια της μείωσης του 2012 (-11%), η οποία διέκοψε μια σειρά σημαντικότερων αυξήσεων των ουκρανικών εξαγωγών προς τη Ρωσία τα τελευταία χρόνια (47,6% το 2011, 58,1% το 2010 και 54% το 2009). Δεύτερη, με μεγάλη διαφορά, ακολουθεί η Τουρκία, η οποία προμηθεύτηκε το 6% των ουκρανικών εξαγωγών για το 2013 (με αύξηση κατά 3%), τρίτη η Κίνα η οποία προμηθεύτηκε το 4% (με αύξηση κατά 53%) και έπονται οι Αίγυπτος, Πολωνία, Ιταλία κ.α.

Έτι σημαντικότερο ρόλο συνεχίζει να παίζει η Ρωσία και στις ουκρανικές εισαγωγές καλύπτοντας σχεδόν το ένα τρίτο του συνόλου (30%), με μείωση επίσης κατά -15% από το 2012. Δεύτερη είναι η Κίνα, καλύπτοντας το 10% των ουκρανικών εισαγωγών με σχεδόν το ίδιο ποσό με το 2012, τρίτη η Γερμανία η οποία κάλυψε 9% των ουκρανικών εισαγωγών γνωρίζοντας μια ελαφρά μείωση του -1% και έπονται οι Πολωνία, Λευκορωσία, Η.Π.Α.

Κ.Α.

Πίνακας Δ' - Κύριοι Εμπορικοί Εταίροι Ουκρανίας για το 2013

	Ουκρανικές εξαγωγές 2013 ανά χώρα	χιλ. USD	Μεταβολή από το 2012	Ισοζύγιο
	Σύνολο	63.312.022	-8%	-13.651.943
1.	Ρωσία	15.065.124	-15%	-8.169.084
2.	Τουρκία	3.805.478	3%	1.952.793
3.	Κίνα	2.726.677	53%	-5.174.077
4.	Αίγυπτος	2.720.563	-6%	2.583.882
5.	Πολωνία	2.547.823	-1%	-1.520.863
6.	Ιταλία	2.357.634	-5%	270.976
7.	Καζακστάν	2.120.025	-14%	1.437.002
8.	Λευκορωσία	1.983.616	-12%	-1.621.625
9.	Ινδία	1.974.747	-14%	1.136.249
10.	Γερμανία	1.603.785	-3%	-5.167.218

	Ουκρανικές εισαγωγές 2013 ανά χώρα	χιλ. USD	Μεταβολή από το 2012	Ισοζύγιο
	Σύνολο	76.963.965	-9%	-13.651.943
1.	Ρωσία	23.234.208	-15%	-8.169.084
2.	Κίνα	7.900.754	0%	-5.174.077
3.	Γερμανία	6.771.003	-1%	-5.167.218
4.	Πολωνία	4.068.686	14%	-1.520.863
5.	Λευκορωσία	3.605.241	-29%	-1.621.625
6.	Η.Π.Α.	2.759.360	-5%	-1.871.087
7.	Ιταλία	2.086.658	-7%	270.976
8.	Τουρκία	1.852.685	-5%	1.952.793
9.	Γαλλία	1.729.728	4%	-1.039.220
10.	Ουγγαρία	1.400.516	21%	156.437

Πηγή: Κρατική Στατιστική Υπηρεσία της Ουκρανίας

Σε επίπεδο ομάδων χωρών, το 2013, οι χώρες ΚΑΚ συνεχίζουν, παραδοσιακά, να απορροφούν το 35% των ουκρανικών εξαγωγών, με την Ευρώπη όπως και την Ασία να απορροφούν περίπου 27% του συνόλου η κάθε μία.

Στις ουκρανικές εισαγωγές, όμως, η Ευρώπη καλύπτει, πλέον, το 37% του συνόλου, αντικαθιστώντας την παραδοσιακά πρώτη ομάδα των χωρών ΚΑΚ (36%). Για το 2014, αναμένεται η Ευρώπη να αποκτήσει ακόμη μεγαλύτερο μερίδιο μετά την εφαρμογή του αυτόνομου προτιμησιακού καθεστώτος με την Ε.Ε. και την υπογραφή της DCFTA.

Πίνακας Ε' - Εξαγωγές ανά γεωγραφικό προορισμό / προέλευση

Ουκρανικές εξαγωγές 2013 ανά ομάδα χωρών	χιλ. USD	Μεταβολή από το 2012	Ισοζύγιο
Σύνολο	63.312.022	-8%	-13.651.943
Χώρες ΚΑΚ	22.063.599	-13%	-5.867.605
Ευρώπη	17.064.374	-2%	-11.493.961
Ασία	16.813.012	-5%	1.579.735
Αφρική	5.099.528	-10%	4.349.760
Αμερική	2.163.640	-17%	-2.175.791
Ωκεανία	40.051	-21%	-53.654

Ουκρανικές εισαγωγές 2013 ανά ομάδα χωρών	χιλ. USD	Μεταβολή από το 2012	Ισοζύγιο
Σύνολο	76.963.965	-9%	-13.651.943
Ευρώπη	28.558.335	4%	-11.493.961
Χώρες ΚΑΚ	27.931.203	-19%	-5.867.605
Ασία	15.233.277	-11%	1.579.735
Αμερική	4.339.430	-3%	-2.175.791
Αφρική	749.768	-12%	4.349.760
Ωκεανία	93.705	-52%	-53654

Πηγή: Κρατική Στατιστική Υπηρεσία της Ουκρανίας

4. Κρατικός Προϋπολογισμός

Τα έσοδα του Ενοποιημένου Προϋπολογισμού της Ουκρανίας για το 2013 ανήλθαν σε UAH 443 δισ. και οι αντίστοιχες δαπάνες σε UAH 506 δισ. Τα έσοδα ήταν μειωμένα κατά -0,6% από το 2012, και αντιστοιχούν σε 30,4% του ΑΕΠ ενώ οι δαπάνες ήταν αυξημένες κατά 2,7% και αντιστοιχούν σε 34,8% του ΑΕΠ. Το έλλειμμα του Ενοποιημένου Προϋπολογισμού ανήλθε σε UAH 63 δισ. και αντιστοιχεί σε 4,4% του ΑΕΠ.

Τα έσοδα του Κρατικού Προϋπολογισμού της Ουκρανίας για το 2013 ανήλθαν σε UAH 339 δισ. και οι αντίστοιχες δαπάνες σε UAH 403 δισ. Τα έσοδα ήταν μειωμένα κατά -2% από το 2012, και αντιστοιχούν σε 23,3% του ΑΕΠ ενώ οι δαπάνες ήταν αυξημένες κατά 2% και αντιστοιχούν σε 27,7% του ΑΕΠ. Το έλλειμμα του Κρατικού Προϋπολογισμού ανήλθε σε UAH 64 δισ. και αντιστοιχεί σε 4,4% του ΑΕΠ.

Τα έσοδα από τις ιδιωτικοποιήσεις που διοχετεύθηκαν στον Προϋπολογισμό εντός του 2013 ανήλθαν σε UAH 1,5 δισ., ποσό μειωμένο κατά -78% από το 2012.

Τα δημόσια οικονομικά της Ουκρανίας θα παραμείνουν υπό πίεση κατά το 2014 καθώς η κρίση στη χώρα, η οικονομική επιβράδυνση και οι προεισπραχθέντες από το 2013 φόροι του 2014 προβλέπεται να περιορίσουν αισθητά τα δημοσιονομικά έσοδα. Συνεπώς, χωρίς αυστηρά μέτρα δημοσιονομικής πειθαρχίας, το γενικό έλλειμμα του δημοσίου τομέα - το οποίο περιλαμβάνει τα ελλείμματα της Naftogaz και του Συνταξιοδοτικού Ταμείου - είναι πιθανόν να διευρυνθεί από 6-7% του ΑΕΠ το 2013 σε 10% του ΑΕΠ το 2014.

Στις 21 Ιανουαρίου 2014 δημοσιεύθηκε ο Κρατικός Προϋπολογισμός της Ουκρανίας για το 2014. Τα δημοσιονομικά έσοδα προβλέπεται να ανέλθουν σε UAH 395,3 δισ. και οι δημοσιονομικές δαπάνες σε UAH 462,2 δισ. Το μέγιστο δημοσιονομικό έλλειμμα ορίζεται σε UAH 71,6 δισ. και το όριο του δημοσίου χρέους για το 2014 ορίστηκε σε UAH 585,48 δισ. (USD 68,88 δισ.). Ο ελάχιστος μισθός ορίζεται σε UAH 1.218 (USD 143,29) από 1^{ης} Ιανουαρίου, UAH 1.250 από 1^{ης} Ιουλίου και UAH 1.301 από 1^{ης} Οκτωβρίου.

5. Οικονομικό-Επιχειρηματικό Περιβάλλον

Καθώς η νομοθεσία στην Ουκρανία μεταβάλλεται συχνά και απροειδοποίητα και οι ισχύοντες νόμοι τυγχάνουν συχνά διπλής ερμηνείας, οι παρακάτω αναφερόμενες διατάξεις σκόπιμο είναι να λαμβάνονται ως ενδεικτικές μέχρις επιβεβαίωσής τους.

Όλα τα νομικά και φυσικά πρόσωπα τα οποία διεξάγουν εμπορικές πράξεις οφείλουν να καταχωρούνται στην οικεία φορολογική αρχή και να δηλώνουν τακτικά όλες τις φορολογητέες συναλλαγές τους.

Όλοι οι φορολογούμενοι συμπεριλαμβανομένων των αλλοδαπών θα πρέπει να έχουν καταγραφεί στο Κρατικό Μητρώο για Ατομικούς Φορολογούμενους και να λάβουν ΑΦΜ. Το ουκρανικό ΑΦΜ απαιτείται για ένα μεγάλο εύρος ενεργειών όπως η καταχώρηση εταιρειών, η ενοικίαση διαμερισμάτων, το άνοιγμα τραπεζικών λογαριασμών, η καταβολή προσωπικού φόρου εισοδήματος και η καταχώρηση δαπανών που εκπίπτουν από τη φορολογία.

Φόρος εισοδήματος

Ο φόρος εισοδήματος από μισθούς, επιδόματα, και άλλες πηγές που δεν καλύπτεται από σχετικές διατάξεις ανέρχεται σε 15%. Για μηνιαία εισοδήματα τα οποία υπερβαίνουν κατά 10 φορές τον ελάχιστο μηνιαίο μισθό ο οποίος ορίζεται στην αρχή του σχετικού έτους ισχύει φορολογία 17%.

Εταιρικός φόρος

Οι ουκρανικές και αλλοδαπές εταιρείες που δραστηριοποιούνται στην Ουκρανία μέσω μόνιμης εγκατάστασης υποχρεούνται σε καταβολή φόρου επί του εισοδήματος της εταιρείας, ο συντελεστής του οποίου ανέρχεται σε 18%. Ειδικοί όροι ισχύουν για συγκεκριμένες δραστηριότητες όπως οι ασφαλιστικές, γεωργικές κ.α.

Οι εταιρείες / ατομικές επιχειρήσεις μπορούν να επιλέξουν να καταβάλλουν το λεγόμενο Ενοποιημένο Φόρο ο οποίος εισάγει καθεστώς απλοποιημένης και χαμηλότερης φορολόγησης. Οι ενδιαφερόμενοι κατατάσσονται σε έξι κατηγορίες ανάλογα με το εισόδημα και τους εργαζόμενους που απασχολούν. Σε γενικές γραμμές, η εκλόγιμη εταιρεία / επιχείρηση δεν θα πρέπει να έχει παραπάνω από 50 υπαλλήλους και ετήσιο εταιρικό εισόδημα άνω των UAH 5 εκατ. Το ύψος του φόρου εξαρτάται επίσης από το αν η εταιρεία υπόκειται σε ΦΠΑ.

Φόρος προστιθέμενης αξίας

Ο συντελεστής του ΦΠΑ για εγχώριες πωλήσεις αγαθών και υπηρεσιών και την εισαγωγή αγαθών ανέρχεται σε 20%. Τα εξαγόμενα αγαθά και οι βοηθητικές υπηρεσίες έχουν μηδενικό συντελεστή. Οι δηλώσεις και οι πληρωμές γίνονται μηνιαίως, όμως η επιστροφή ΦΠΑ όπως προβλέπεται από το Νόμο είναι συνήθως πολύ δύσκολη ενώ και οι νεοκαταχωρηθέντες στο ΦΠΑ δεν μπορούν, κατά κανόνα, να απαιτήσουν επιστροφή του φόρου για τους πρώτους δώδεκα μήνες.

Παρακρατούμενος φόρος

Τα εισοδήματα των μη-μόνιμων κατοίκων υπόκεινται σε παρακράτηση φόρου (withholding tax). Για την Ελλάδα ισχύουν τα εξής ποσοστά: 5% στα μερίσματα για ελάχιστη εταιρική συμμετοχή 25% (άλλως 10%), 10% στους τόκους και 10% στα δικαιώματα εκμετάλλευσης.

Ειδικός φόρος κατανάλωσης

Καταβάλλεται κατά την αγορά αυτοκινήτων, αμαξωμάτων, αλκοολούχων ποτών, προϊόντων καπνού, καυσίμων (βενζίνης και πετρελαίου) και καθορίζεται συγκεκριμένα για κάθε προϊόν.

Εισφορές κοινωνικής ασφάλισης

Οι εργαζόμενοι και οι εργοδότες υποχρεούνται στην καταβολή των Ενοποιημένων Εισφορών Κοινωνικής Ασφάλισης. Οι εργαζόμενοι συμμετέχουν με ποσοστό 3,6% και οι εργοδότες με ποσοστό 36,76% - 49,7% επί των μικτών αμοιβών των εργαζομένων.

Δασμοί

Υπάρχουν δύο κατηγορίες δασμών στην Ουκρανία:

α) οι μειωμένοι δασμοί που ισχύουν επί των εμπορευμάτων που προέρχονται

από χώρες-μέλη του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου του οποίου είναι μέλος και η Ουκρανία και χώρες οι οποίες απολαμβάνουν της ιδιότητας του “μάλλον ευνοούμενου κράτους” και

β) οι πλήρεις δασμοί που ισχύουν επί των εμπορευμάτων που προέρχονται από άλλες χώρες ή επί των προϊόντων στα οποία δεν μπορεί να καθοριστεί η χώρα προέλευσης.

Σε πολλές περιπτώσεις, πλέον, οι μειωμένοι και οι πλήρεις δασμοί ταυτίζονται. Οι δασμοί μπορεί να επιβάλλονται επί της αξίας, επί του αριθμού των μονάδων ή σε συνδυασμό των δύο. Υπάρχουν εποχικοί δασμοί, ειδικοί δασμοί, δασμοί αντιντάμπινγκ και αντισταθμιστικοί δασμοί. Επιπλέον των μειωμένων δασμών, η Ουκρανία έχει συνάψει Συμφωνίες Ελευθέρων Συναλλαγών με τις χώρες ΚΑΚ, τη Γεωργία και την πΓΔΜ, οι οποίες προβλέπουν την εισαγωγή αγαθών με τελωνειακή ατέλεια στην Ουκρανία.

Μετά την υπογραφή του τμήματος της Συμφωνίας Σύνδεσης που περιλαμβάνει τη Σφαιρική και σε Βάθος Συμφωνία Ελευθέρων Συναλλαγών (DCFTA) με την Ε.Ε., οι περισσότεροι των δασμών θα μειωθούν δραματικά ή θα εξαλειφθούν και το εμπόριο με την Ε.Ε. θα καταστεί σαφώς ευκολότερο.

Καθεστώς εισαγωγών

Προς το παρόν, υφίσταται υποχρεωτική διαδικασία πιστοποίησης με σκοπό να διασφαλιστεί ότι τα εισαγόμενα στην Ουκρανία προϊόντα συμμορφώνονται με τα εθνικά πρότυπα. Η πιστοποίηση παρέχεται από την ουκρανική αρχή πιστοποίησης (UkrSEPRO) όσον αφορά σε μεγάλο εύρος εισαγόμενων αγαθών με την έκδοση Ουκρανικού Πιστοποιητικού Συμμόρφωσης. Επίσης, ορισμένα προϊόντα απαιτούν ειδικές άδειες για την εισαγωγή τους στη χώρα. Η Ευρωπαϊκή Ένωση και ο Παγκόσμιος Οργανισμός Εμπορίου έχουν πολλαπλάκις προσάψει στην Ουκρανία ότι πιστοποιήσεις και άδειες τέτοιου τύπου χρησιμοποιούνται ως μη-δασμολογικά εμπόδια, με αποτέλεσμα, σε ορισμένες περιπτώσεις, να έχει επιτευχθεί αλλαγή της νομοθεσίας και διευκόλυνση των εισαγωγέων.

Οποιαδήποτε επιχείρηση στην Ουκρανία επιθυμεί να δραστηριοποιηθεί ως εισαγωγέας εμπορευμάτων θα πρέπει να είναι εγγεγραμμένη στο οικείο τελωνείο που εξυπηρετεί την περιοχή στην οποία έχει την έδρα της η εταιρεία. Ο εκτελωνισμός εμπορευμάτων σε διαφορετικό τελωνείο απαιτεί προηγούμενη άδεια από το τελωνείο όπου έχει εγγραφεί η εταιρεία.

Τα εμπορεύματα τα οποία εισάγονται στην Ουκρανία θα πρέπει να δηλώνονται στις τελωνειακές αρχές είτε από τον εισαγωγέα είτε από εξουσιοδοτημένο εκτελωνιστή εκ μέρους του εισαγωγέα. Η δασμολογητέα αξία δηλώνεται με τη σχετική δήλωση, όμως ο εισαγωγέας οφείλει να παράσχει σχετικά έγγραφα για να αποδείξει τη δασμολογητέα αξία. Αν αυτά τα έγγραφα δεν είναι διαθέσιμα, ή αν ο τελωνειακός υπάλληλος έχει αντιρρήσεις σχετικά με τα δεδομένα που κατέθεσε ο εισαγωγέας, μπορεί να ορίσει τη δασμολογητέα αξία βάσει των διαθέσιμων πληροφοριών, βάσει τιμών παρόμοιων ή άλλων ίδιων εμπορευμάτων.

Ορισμένα εμπορεύματα, σύμφωνα με το Νόμο, μπορούν να λάβουν άδεια για προσωρινή εισαγωγή / εξαγωγή, εξαιρούμενα από δασμούς, υπό ορισμένες προϋποθέσεις, αν πρόκειται για:

- εμπορεύματα που προορίζονται για επίδειξη κατά τη διάρκεια εκθέσεων, συνεδρίων ή παρόμοιων περιπτώσεων,
- επαγγελματικό εξοπλισμό ο οποίος χρησιμοποιείται από ΜΜΕ ή για κινηματογράφηση,

- εμπορευματοκιβώτια, παλέτες, συσκευασίες ή άλλα υλικά που εισάγονται σε σχέση με εμπορικές συναλλαγές,
- μεταφορικά οχήματα τα οποία χρησιμοποιούνται για τη μεταφορά επιβατών και εμπορευμάτων σε σχέση με εμπορικές συναλλαγές,
- πλοία και αεροσκάφη τα οποία εισήχθησαν για επισκευή.

Η Ουκρανία είναι μέλος της Σύμβασης της Κωνσταντινούπολης για τις Προσωρινές Εισαγωγές, σύμφωνα με την οποία επιτρέπεται η αδασολόγητη προσωρινή εισαγωγή περιορισμένου αριθμού εμπορευμάτων στη χώρα. Η προσωρινή εισαγωγή επιτρέπεται για περίοδο μέχρι ενός έτους και μπορεί να παραταθεί από τις τελωνειακές αρχές.

Παρά ταύτα, η πρακτική έχει δείξει ότι η εφαρμογή της σχετικής με τα ως άνω νομοθεσίας δεν βρίσκει πάντα εύφορο έδαφος στις κατά τόπους υπηρεσίες και τελωνεία της Ουκρανίας. Το Γραφείο μας έχει ενημερωθεί πολλάκις για προσπάθειες δασμολόγησης προσωρινώς εισαγομένων προϊόντων, ειδικά όσον αφορά σε εκθεσιακό υλικό / δείγματα, καθώς, συχνά, κατά την εισαγωγή δειγμάτων - τα οποία προορίζονται για εκθεσιακή διανομή / κατανάλωση, οι ουκρανικές αρχές ζητούν την καταβολή δασμού και την υποβολή της πλήρους σειράς δικαιολογητικών, ως αν τα εν λόγω προϊόντα εισάγονταν για κανονική χρήση.

Επομένως, οι ενδιαφερόμενοι παρακαλούνται να συνεννοούνται εκ των προτέρων με τους εισαγωγείς που έχουν αναλάβει τις εν λόγω προσωρινές εισαγωγές ή τους εμπλεκόμενους εκτελωνιστές ώστε να είναι ενήμεροι για τις απαιτούμενες διαδικασίες.

6. Τραπεζικός Τομέας

Την 1 Ιανουαρίου 2014, 180 τράπεζες (με τη μορφή της δημόσιας ανώνυμης εταιρείας) είχαν άδεια τραπεζικής λειτουργίας στην Ουκρανία (1/1/2013: 176). Εκ των 180 τραπεζών, 49 (1/1/2013: 53) είχαν συμμετοχή ξένου κεφαλαίου και 19 (1/1/2013: 22) ήταν αποκλειστικά ξένες τράπεζες. Το μερίδιο του ξένου κεφαλαίου στο εγκεκριμένο κεφάλαιο του συνόλου των τραπεζών ανερχόταν την 1/1/2014 σε 34%.

Τα έσοδα των ουκρανικών τραπεζών για το 2013 αυξήθηκαν σε UAH 169 δισ. από USD 151 δισ. το 2012 και τα έξοδά τους αυξήθηκαν σε UAH 168 δισ. από UAH 146 δισ. το 2012.

Σύμφωνα με την Κεντρική Τράπεζα, οι ουκρανικές τράπεζες εντός του 2013 διέθεσαν στους Ουκρανούς πολίτες USD 19,2 δισ. και αγόρασαν USD 16,3 δισ. Το ποσό των καθαρών αγορών συναλλάγματος ανήλθε σε USD 2,9 δισ., τρεις φορές μικρότερο από το προηγούμενο έτος. Η περίοδος κατά την οποία σημειώθηκε η μεγαλύτερη αγορά συναλλάγματος ήταν τον Δεκέμβριο του 2013, κατά το αποκορύφωμα των διαδηλώσεων του EuroMaidan.

Η Κεντρική Τράπεζα αγόρασε στη διατραπεζική αγορά συναλλάγματος εντός του 2013 συνολικά USD 4,26 δισ. και διέθεσε USD 1,1 δισ., συνεπώς η καθαρή υποστήριξη της Γκρίβνας για το 2013 ανήλθε σε USD 3,15 δισ.

Η κρίση που ξεκίνησε στα τέλη του 2013, η έντονη διολίσθηση της Γκρίβνας, οι αναλήψεις καταθέσεων, το υψηλό επίπεδο μη-εξυπηρετούμενων δανείων και η έλλειψη ρευστότητας έχουν εξασθενήσει ιδιαίτερα το τραπεζικό σύστημα της Ουκρανίας. Συνεπώς, αναμένεται για το 2014 ότι, κατά πάσα πιθανότητα, η πιστωτική δραστηριότητα θα υποχωρήσει, ενώ η έντονη διολίσθηση της Γκρίβνας θα επιδεινώσει την κατάσταση με τα μη-εξυπηρετούμενα δάνεια, τα οποία είχαν φτάσει το 40% του συνόλου των δανείων το

2013.

7. Υποδομές - Μεταφορές

Η Ουκρανία έχει ένα καλά αναπτυγμένο δίκτυο μεταφορικών υποδομών και είναι εύκολα προσβάσιμη από αέρος, θαλάσσης και ξηράς. Το Ευρωπαϊκό Πρωτάθλημα Ποδοσφαίρου του 2012 αποτέλεσε την αφορμή για σημαντική αναβάθμιση των μεταφορικών υποδομών.

Η Ουκρανία διαθέτει σιδηροδρομικό δίκτυο 22.000 χλμ. και intercity τρένα μεταξύ των πόλεων του Κιέβου, του Λβιβ, του Χάρκιβ και του Ντονιέτσκ. Το οδικό δίκτυο (169.477 χλμ.) είναι σε μέτρια προς κακή κατάσταση με την εξαίρεση συγκεκριμένων αυτοκινητοδρόμων. Επίσης η Ουκρανία έχει πλωτές οδούς 4.400 χλμ. και 16 αεροδρόμια τα οποία δέχονται εμπορική αεροπορική κίνηση. Οι περισσότερες διεθνείς πτήσεις γίνονται από το Διεθνές Αεροδρόμιο του Boryspil, περίπου 30 χλμ. εκτός Κιέβου και το δεύτερο μικρότερο αεροδρόμιο του Κιέβου, Zhulyany, κοντά στο κέντρο της πόλης.

Το 2011, η Ουκρανία ξεκίνησε την εφαρμογή μιας στρατηγικής μεταφορών με σκοπό την ανάπτυξη υπο-τομεακών προγραμμάτων μεταφορών, η οποία αναμένεται να ολοκληρωθεί το 2020. Επίσης, το Μάιο του 2011, υιοθετήθηκε μια στρατηγική για την οδική ασφάλεια και το Σεπτέμβριο του 2011, τέθηκε σε ισχύ ο αναθεωρημένος Κώδικας Αεροπορικών Μεταφορών.

8. Κανονιστική Συμμόρφωση

Η κύρια νομοθεσία που διέπει τη λειτουργία των επιχειρήσεων, το εμπόριο, τις επενδύσεις και τις παρεμφερείς λειτουργίες στην Ουκρανία αποτελείται, κατά περίπτωση, από, μεταξύ άλλων, τον Αστικό Κώδικα, τον Εμπορικό Κώδικα, τον Φορολογικό Κώδικα, το Νόμο περί Επιχειρηματικών Ενώσεων, το Νόμο περί Ανωνύμων Εταιρειών, το Νόμο περί Χρεογράφων και Χρηματιστηρίου, το Νόμο περί Ξένων Επενδύσεων, το Νόμο για την Προστασία του Οικονομικού Ανταγωνισμού, το Νόμο περί Προστασίας από τον Αθέμιτο Ανταγωνισμό, το Νόμο για την Περιβαλλοντική Προστασία, το Νόμο για τα Κοινά Επενδυτικά Ιδρύματα, το Νόμο περί Απασχόλησης, το Νόμο περί Λογιστικών και Χρηματοοικονομικών Εκθέσεων, το Νόμο περί Λογιστικού Ελέγχου, και για τις εξωτερικές επιχειρηματικές σχέσεις των ουκρανικών και αλλοδαπών φυσικών και νομικών προσώπων, το Νόμο περί Αλλοδαπής Οικονομικής Δραστηριότητας.

Στην Ουκρανία επιτρέπεται η διαιτησία και η συμπερίληψη διατάξεων διεθνούς διαιτησίας σε συμβάσεις με ξένες εταιρείες.

Επίσης, στην Ουκρανία υφίσταται η Εθνική Επιτροπή Χρεογράφων και Χρηματιστηρίου, η οποία έχει ως σκοπό τη νομική ρύθμιση των σχέσεων που προκύπτουν στην κεφαλαιαγορά, την προστασία των πολιτών και του κράτους της Ουκρανίας και την πρόληψη των καταχρήσεων και των παραβάσεων στην κεφαλαιαγορά.

9. Συναλλαγματικές Ισοτιμίες

Η επίσημη μέση ισοτιμία της Γκρίβνας έναντι του Δολαρίου Η.Π.Α. για το 2013 ανήλθε σε 7,993 UAH / 1 USD, χωρίς ουσιαστική μεταβολή από την ισοτιμία του 2012. Η επίσημη μέση ισοτιμία της Γκρίβνας έναντι του Ευρώ για το 2013 ανήλθε σε 10,612 UAH / 1 EUR, αυξημένη κατά 3,3% από την ισοτιμία του 2012.

Στα μέσα Φεβρουαρίου του 2014, η Κεντρική Τράπεζα της Ουκρανίας εγκατέλειψε την de facto πρόσδεση της Γκρίβνας με το Δολάριο Η.Π.Α. εν μέσω σημαντικών πιέσεων για υποτίμηση και δραματική μείωση των συναλλαγματικών της διαθεσίμων, τα οποία στο τέλος Φεβρουαρίου είχαν πέσει σε λιγότερο από δύο μήνες εισαγωγών. Πλέον, κατά τη σύνταξη της παρούσας, η Γκρίβνα είχε χάσει σχεδόν 50% της αξίας της σε σχέση με το Δολάριο Η.Π.Α. και το Ευρώ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ' - ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ

(βλ. και Κεφ. Β.1),

Αυτή τη στιγμή, η οικονομική και δημοσιονομική κατάσταση της Ουκρανίας μετά τις πρόσφατες πολιτικές και γεωστρατηγικές εξελίξεις στη χώρα, καθιστά οποιαδήποτε πρόβλεψη ιδιαίτερα δύσκολη. Το μόνο βέβαιο είναι ότι η κατακρήμνιση της ισοτιμίας του εθνικού νομίσματος της Ουκρανίας κατά περίπου 50% έναντι του Δολαρίου ΗΠΑ και του Ευρώ θα συνδράμει στην ανταγωνιστικότητα των εξαγωγικών προϊόντων της χώρας στις διεθνείς αγορές, ενώ, αντίστροφα, αναμένεται μείωση των ουκρανικών εισαγωγών, με αποτέλεσμα μια σημαντική βελτίωση στο εμπορικό ισοζύγιο της.

Επίσης, κατόπιν της υπογραφής της Σφαιρικής και σε Βάθος Συμφωνίας Ελευθέρων Συναλλαγών η οποία αποτελεί τμήμα της Συμφωνίας Σύνδεσης με την Ε.Ε., αλλά και των όλο και μεγαλύτερων εμποδίων που αναμένεται να ανυψώσει η Ρωσία, και η Τελωνειακή Ένωση εν γένει, στα ουκρανικά προϊόντα, αναμένεται έκτροπη εμπορίου της Ουκρανίας προς τις χώρες της Ε.Ε.

Τέλος, ισορροπία φαίνεται να αποκαθίσταται στα δημοσιονομικά της χώρας κατόπιν της έγκρισης από το Δ.Ν.Τ. διετούς δανειοδοτικού προγράμματος οικονομικής ενίσχυσης της Ουκρανίας, ύψους USD 17 δισ., με στόχο την κάλυψη των τρεχουσών υποχρεώσεων της χώρας και την αποφυγή πιθανής χρεωκοπίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ' - ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ ΕΛΛΑΔΟΣ-ΟΥΚΡΑΝΙΑΣ

1. Διμερές Εμπόριο

Η ύφεση που ξεκίνησε στα τέλη του 2008 στην Ουκρανία, λόγω της χρηματοοικονομικής κρίσης, διέκοψε την αυξητική τάση που είχαν οι ελληνικές εξαγωγές στη χώρα μέχρι τότε. Η επιδείνωση της ύφεσης το 2009 οδήγησε τις ελληνικές εξαγωγές στα επίπεδα περίπου του 2005, κυρίως λόγω της κατακόρυφης μείωσης της ζήτησης στην Ουκρανία. Το 2010 ήταν η πρώτη χρονιά, μετά το 2007, κατά την οποία σημειώθηκε αύξηση των εξαγωγών αγαθών από την Ελλάδα στην Ουκρανία, και μάλιστα σημαντική (κατά 53,3%) με τις αντίστοιχες εισαγωγές να αυξάνονται μόνο κατά 0,4% μετά την κατακόρυφη μείωσή τους το 2009.

Πίνακας ΣΤ' - Εξαγωγές / Εισαγωγές / Ισοζύγιο / Όγκος Εμπορίου (σε Ευρώ)

	2011	Μεταβολή 2010/2011	2012	Μεταβολή 2011/2012	2013	Μεταβολή 2012/2013
Ελληνικές εξαγωγές	122.602.477	29,7%	147.589.584	20,4%	189.341.026	28,3%
Ελληνικές εισαγωγές	202.557.833	-1,1%	191.030.434	-5,7%	148.841.004	-22,1%
Ισοζύγιο	-79.955.356		-43.440.850		40.500.022	
Όγκος εμπορίου	325.160.310		338.620.018		338.182.030	

Πηγή: Ελ.Στατ.

Για την τριετία 2011-2012 παρατηρείται μια σημαντική σταθερή αύξηση στις ελληνικές εξαγωγές προς την Ουκρανία και μια σταθερή μείωση στις ελληνικές εισαγωγές από την Ουκρανία. Μάλιστα, το 2013 ήταν το πρώτο έτος εντός της τελευταίας δεκαετίας που παρατηρήθηκε αντιστροφή του εμπορικού ελλείμματος της Ελλάδος.

Οι τομείς στους οποίους επικεντρώνονται οι ελληνικές εξαγωγές προς την Ουκρανία παραμένουν εν πολλοίς συγκεκριμένοι και περιορισμένοι. Χαρακτηριστικό είναι ότι οι παρακάτω 15 πρώτες κατηγορίες τετραψήφιας δασμολογικής κλάσης καλύπτουν το 88% των ελληνικών εξαγωγών.

Στην πρώτη θέση καλύπτοντας το 59% των ελληνικών εξαγωγών βρίσκεται σταθερά η κατηγορία των ορυκτών καυσίμων "2710 - Λάδια από πετρέλαιο" η οποία, έχοντας επιτύχει μια υψηλότερη αύξηση της τάξης του 159%, είναι ουσιαστικά ο λόγος για την αντιστροφή του εμπορικού ελλείμματος της χώρας μας με την Ουκρανία. Έπεται η κατηγορία "0809 - Βερίκοκα, κεράσια, ροδάκινα, δαμάσκηνα" η οποία μετά την εξαιρετική της πορεία το 2012, επανήλθε σχεδόν στα επίπεδα του 2011, καλύπτοντας το 5% των συνολικών ελληνικών εξαγωγών και η κατηγορία "0810 - Φράουλες, σμέουρα, βατόμουρα, φραγκοστάφυλα", η οποία κατάφερε να διατηρήσει το μερίδιό της από το 2012 χωρίς όμως να καταφέρει μια σημαντική αύξηση, καλύπτοντας 4% του συνόλου των εξαγωγών. Η κατηγορία "8517 - Ηλεκτρικές συσκευές για την ενσύρματη τηλεφωνία/ τηλεγραφία" έκανε την πρώτη εμφάνισή της μέσα στην τριετία, φτάνοντας το 3% του συνόλου των εξαγωγών, ενώ οι ενεργοποιημένοι άνθρακες σημείωσαν μικρή πτώση.

Αξιοσημείωτες αυξήσεις σημείωσαν επίσης οι εξαγωγών σωλήνων από χαλκό, φαρμάκων, φύλλων και ταινιών από αργίλο και ελαιολάδου.

Πίνακας Ζ' - Σύνθεση ελληνικών εξαγωγών στην Ουκρανία (σε Ευρώ) / τετραψήφια δασμολογική κλάση

α/α	Δ.Σ.	Περιγραφή	2011	2012	Μεταβολή 2011/2012	2013	Μεταβολή 2012/2013
1	2710	Λάδια από πετρέλαιο ή από ασφαλτούχα ορυκτά	47.226.197	42.914.410	-9%	111.091.941	159%
2	0809	Βερίκοκα, κεράσια, ροδάκινα, δαμάσκηνα	8.321.976	24.357.067	193%	9.341.852	-62%
3	0810	Φράουλες, σμέουρα, βατόμουρα, φραγκοστάφυλα	5.108.759	7.753.137	52%	7.815.091	1%
4	8517	Ηλεκτρικές συσκευές για την ενσύρματη τηλεφωνία / τηλεγραφία	-	-	-	5.413.215	
5	3802	Ενεργοποιημένοι άνθρακες και φυσικές ορυκτές ύλες	5.466.248	5.648.728	3%	5.235.381	-7%
6	7411	Σωλήνες από χαλκό	3.307.476	2.821.975	-15%	4.257.509	51%
7	3004	Φάρμακα	483710	1.295.544	168%	3.829.277	196%
8	7607	Φύλλα και ταινίες από αργίλο	998.004	2.964.875	197%	3.618.922	22%
9	0805	Εσπεριδοειδή, νωπά ή ξερά	2.431.892	2.826.602	16%	2.834.336	0%
10	1509	Ελαιόλαδο και κλάσματά του	1.589.175	1.774.801	12%	2.826.798	59%
11	3816	Τσιμέντα, κονιάματα, σκυροδέματα	3.589.397	2.909.807	-19%	2.160.731	-26%
12	8428	Μηχανές / συσκευές για ανύψωση, φόρτωση ή μετακίνηση	3.035.802	2.332.488	-23%	1.988.746	-15%
13	0302	Ψάρια, βρώσιμα, νωπά ή διατηρημένα	1.607.082	2.217.872	38%	1.952.260	-12%
14	2005	Λαχανικά παρασκευασμένα ή διατηρημένα	1.196.583	1.630.274	36%	1.840.871	13%
15	7604	Ράβδοι από αργίλο	2.821.176	1.670.648	-41%	1.559.087	-7%

Οι ελληνικές εισαγωγές από την Ουκρανία είναι επίσης περιορισμένες σε συγκεκριμένους τομείς δεδομένου ότι οι παρακάτω 15 πρώτες κατηγορίες τετραψήφιας δασμολογικής κλάσης καλύπτουν το 95% του συνόλου.

Τη μερίδα του λέοντος των ελληνικών εισαγωγών από την Ουκρανία διατηρούν από το 2012 τα κουκιά σόγιας (τα οποία γνώρισαν μείωση -17%) και τα πλατέα προϊόντα θερμής έλασης (χωρίς ουσιαστική μεταβολή) τα οποία, μαζί, καλύπτουν πάνω από το μισό του συνόλου των εισαγωγών. Τα πλατέα προϊόντα ψυχρής έλασης, το χοντρόσυρμα από σίδηρο και το καλαμπόκι γνώρισαν υψηλή αύξηση, καλύπτοντας, συνολικά, για το 2013, 23% των εισαγωγών.

Πίνακας Η' - Σύνθεση ελληνικών εισαγωγών από την Ουκρανία (σε Ευρώ) / τετραψήφια δασμολογική κλάση

α/α	Δ.Σ.	Περιγραφή	2011	2012	Μεταβολή 2011/2012	2013	Μεταβολή 2012/2013
1	1201	Κουκιά σόγιας	10.546.302	49.903.488	373%	41.629.075	-17%
2	7208	Πλατέα προϊόντα θερμής έλασης	56.424.044	41.257.830	-27%	41.265.336	0%
3	7209	Πλατέα προϊόντα ψυχρής έλασης	9.362.091	4.703.147	-50%	12.077.614	157%
4	7213	Χοντρόσυρμα από σίδηρο	10.903.456	7.449.509	-32%	11.991.302	61%
5	1005	Καλαμπόκι	10.974.923	4.240.914	-61%	10.731.728	153%
6	1205	Σπέρματα αγριογογγύλης ή αγριοκράμβης	973.158	3.061.557	215%	5.313.740	74%
7	0802	Καρποί με κέλυφος, νωποί ή ξεροί	2.977.180	2.074.258	-30%	4.120.393	99%
8	2708	Πίσσα στερεή και οπάνθρακας	2.433.201	-	-	3.327.599	-
9	1512	Λάδια ηλιοτρόπιου, κνήκου ή βαμβακιού	8.415.649	8.646.218	3%	2.647.785	-69%
10	8507	Ηλεκτρικοί συσσωρευτές	3.889.541	2.813.652	-28%	2.287.597	-19%
11	3102	Λιπάσματα ορυκτά ή χημικά αζωτούχα	1.071.176	1.827.788	71%	1.732.625	-5%
12	7010	Δοχεία από γυαλί	3.180.930	1.556.836	-51%	1.330.945	-15%
13	7217	Σύρματα από σίδηρο	1.053.859	1.874.267	78%	1.198.914	-36%
14	2701	Λιθάνθρακες	2.725.519	2.910.577	7%	987.712	-66%
15	7202	Σιδηροκράματα	9.362.091	654.110	-93%	948.055	45%

1.2 Εντοπισμός ελληνικών προϊόντων με προοπτικές αύξησης εξαγωγών

Η πλειονότητα των εταιρειών που προσέγγισαν το Γραφείο μας, το 2013, όπως και τα προηγούμενα χρόνια, εξέφρασαν το ενδιαφέρον τους κυρίως για την εξαγωγή τροφίμων στην Ουκρανία. Πέραν, όμως, των κλασικών παραδοσιακών εξαγωγίμων ελληνικών προϊόντων (φρούτα, ελαιόλαδο, ελιές), οι λοιπές κατηγορίες των ελληνικών τροφίμων έχουν ιδιαίτερα περιορισμένη παρουσία στην αγορά της Ουκρανίας.

Ο τομέας των τροφίμων σίγουρα έχει τη δυνατότητα να καταστεί αιχμή του δόρατος των ελληνικών εξαγωγών στη χώρα εν ευθέτω χρόνω. Πρέπει, όμως, να καταστεί σαφές ότι ο Ουκρανός καταναλωτής δεν είναι ιδιαίτερα εκπαιδευμένος στις ελληνικές γεύσεις και τη μεσογειακή διατροφή, ελλείπει, μάλιστα, των απαραίτητων διαφημιστικών / προωθητικών ενεργειών, με, ουσιαστικά, μόνο τον τουρισμό να δίνει την ευκαιρία στους Ουκρανούς καταναλωτές να γευτούν τα ελληνικά διατροφικά προϊόντα, ώστε κατόπιν να τα αναζητήσουν στην πατρίδα τους.

Επίσης, τα ελληνικά φρούτα, αν και βρίσκονται ήδη σε αρκετά καλές θέσεις στις εισαγωγές της Ουκρανίας, έχουν σημαντικό περιθώριο επέκτασης της παρουσίας τους στη δύσκολη αγορά της χώρας, την οποία θα πρέπει να επιδιώξουν οι εξαγωγείς με επισκέψεις, προωθητικές ενέργειες και ενεργητικότερες προσωπικές επαφές.

Όσον αφορά στις προοπτικές εξαγωγών δομικών υλικών, η σχετική αγορά, ως γνωστόν, ακολουθεί τη δραστηριότητα των κατασκευών, η οποία, όπως αναφέραμε, είχε επηρεαστεί σημαντικά από την κρίση του 2009 στην Ουκρανία και, αν και γνώρισε μια

ανάκαμψη με την ευκαιρία των δημοσίων έργων για το Euro 2012, υποχώρησε και πάλι. Συνεπώς, αν και είναι δυνατόν τα δομικά υλικά να καταστούν εκ νέου εξαγωγικός στόχος, αυτό μάλλον θα συμβεί σε μεσοπρόθεσμη βάση.

Επίσης, λόγω της αύξησης των τιμών του φυσικού αερίου και της ουκρανικής προσπάθειας για απεξάρτηση από το ρωσικό φυσικό αέριο, οι καινοτόμες τεχνολογίες παραγωγής και εξοικονόμησης ενέργειας μπορεί να αποτελέσουν σημαντική αγορά.

Άλλοι τομείς τους οποίους θα μπορούσαν να εξερευνηθούν οι ελληνικές εξαγωγικές εταιρείες είναι τα καταναλωτικά αγαθά παντός είδους, ιδίως εκείνα που μπορούν να προσφερθούν σε ανταγωνιστικό κόστος, τα καλλυντικά και, εν γένει, τα προϊόντα γυναικείας περιποίησης και ένδυσης (συμπεριλαμβανομένων, φυσικά, των γουναρικών), τα προϊόντα υψηλής τεχνολογίας που θα καλύψουν εξειδικευμένες ανάγκες της αγοράς (niche), οι μεταφορές / διανομές / logistics και, φυσικά, ο τουρισμός.

1.3 Προτάσεις περαιτέρω αναπτύξεως των ελληνικών εξαγωγών

Οι ελληνικές εξωστρεφείς επιχειρήσεις θα βρουν, κατόπιν της υπογραφής της Σφαιρικής και σε Βάθος Συμφωνίας Ελευθέρων Συναλλαγών / DCFTA μεταξύ Ουκρανίας και Ε.Ε. (μεσοπρόθεσμα λόγω των μεταβατικών περιόδων που θα τεθούν σε ισχύ), πολλά περισσότερα ερείσματα για την ανάπτυξη δραστηριοτήτων και συνεργασίας με επιχειρήσεις από την Ουκρανία, με μόνο, σημαντικό εμπόδιο τη σημαντική διολίσθηση της Γκρίβνας.

Σκόπιο είναι οι ενδιαφερόμενοι για εξαγωγές στην Ουκρανία να ξεκινήσουν την παρουσία τους στη χώρα το συντομότερο δυνατόν, με μεσοπρόθεσμους, όμως, στόχους, ιδίως δεδομένης της τρέχουσας συγκυρίας, χωρίς να περιμένουν την άμεση επιτυχία, ιδίως όσον αφορά στα προϊόντα εκείνα που είναι στενά συνδεδεμένα με τη μεσογειακή διατροφή, η οποία απέχει σημαντικά από τις τρέχουσες διατροφικές συνήθειες των Ουκρανών και της οποίας τα οφέλη δεν είναι ακόμη ευρέως γνωστά στην Ουκρανία.

Από πλευράς μας εισηγούμεθα να καταβληθεί προσπάθεια διεύρυνσης του φάσματος σε νέες κατηγορίες τροφίμων, σε προ-συνεννόηση με το Γραφείο μας, κυρίως για να αποφευχθούν προϊόντα στα οποία υπάρχει υπερπροσφορά από ελληνικής πλευράς ή δεν υπάρχει ζήτηση από ουκρανικής πλευράς.

Ως προς τον κλάδο ποτών, θεωρούμε ότι θα πρέπει και το 2014 να συνεχισθεί η προσπάθεια τοποθέτησης διακεκριμένων ελληνικών οίνων σε αλυσίδες της τοπικής αγοράς.

2. Επενδύσεις

Σύμφωνα με τα στοιχεία της Στατιστικής Επιτροπής της Ουκρανίας, το σύνολο των εισερχομένων από την Ελλάδα ξένων άμεσων επενδύσεων ανερχόταν στις 31.12.2013 σε USD 338,2 εκατ., μειωμένο κατά USD 128 εκατ. από τις αρχές του έτους. Κατά την εν λόγω ημερομηνία, οι ελληνικές επενδύσεις αποτελούσαν το 0,6% του συνόλου των ξένων άμεσων επενδύσεων στη χώρα. Σημειώνεται, πάντως, ότι υπάρχουν και συμμετοχές ελληνικών κεφαλαίων σε καταστατικά επιχειρήσεων που έχουν καταχωρηθεί ως εισερχόμενες από άλλες χώρες και όχι από την Ελλάδα.

Η σημαντικότερη εξέλιξη στις ελληνικές επενδύσεις στην Ουκρανία κατά το 2013 ήταν η πώληση της "JSC Astra Bank Ukraine", θυγατρικής του ελληνικού τραπεζικού

ομίλου "Alpha Bank", στον ουκρανικό τραπεζικό όμιλο "Delta Bank".

Μεταξύ των ελληνικών εταιρειών που δραστηριοποιούνται στην ουκρανική αγορά συγκαταλέγονται οι: Eurobank, Τράπεζα Πειραιώς, Coca Cola Hellenic, Ήφαιστος, Alumil, Balkan, Etem, Profilco, Υioula, Νεοχημική, Chipita, Sunlight, Printec κ.α. Είναι ευδιάκριτο ότι ο τομέας που έχει συγκεντρώσει το μεγαλύτερο ελληνικό επενδυτικό ενδιαφέρον στην Ουκρανία είναι ο τραπεζικός. Η EFG Eurobank εξαγόρασε την ουκρανική Universal Bank στις αρχές Ιουλίου 2007 και έθεσε σε λειτουργία δίκτυο καταστημάτων στη χώρα. Επίσης, η Τράπεζα Πειραιώς εξαγόρασε τον Μάιο 2007 ποσοστό 78% της ουκρανικής τράπεζας International Commerce Bank.

Τέλος, τα στοιχεία για τις ουκρανικές επενδύσεις στην Ελλάδα δεν είναι διαθέσιμα στο κοινό από τη Στατιστική Υπηρεσία της Ουκρανίας.

2.1 Προτάσεις προσέλκυσης επενδύσεων

Θεωρούμε ότι, δεδομένης της τρέχουσας οικονομικής και νομισματικής συγκυρίας, η Ουκρανία θα μπορούσε να διοχετεύσει επενδυτικά κεφάλαια στην Ελλάδα, σε διάφορους τομείς, όπως στον τουρισμό, τις παραγωγικές μονάδες, τις κατασκευές, την κτηματαγορά κ.α.

Ιδιαίτερα, όσον αφορά στην κτηματαγορά, και με την αφορμή των ευεργετικών διατάξεων της νέας νομοθεσίας για την αγορά ακινήτων στην Ελλάδα, στις 31 Οκτωβρίου 2013, το Γραφείο Ο.Ε.Υ. Κιέβου διοργάνωσε με μεγάλη επιτυχία εκδήλωση για τις δυνατότητες επενδύσεων στην ελληνική κτηματαγορά με 14 συμμετοχές από ελληνικές εταιρείες που δραστηριοποιούνται στον κλάδο. Θεωρούμε ότι η επανάληψη τέτοιων εκδηλώσεων στον ίδιο ή διαφορετικούς τομείς θα παράσχει τη δυνατότητα στους Ουκρανούς επενδυτές να γνωρίσουν τις επενδυτικές δυνατότητες στην Ελλάδα και να εξετάσουν τα οφέλη που θα έχουν από την αξιοποίησή τους.

3. Τουρισμός

Οι τουριστικές σχέσεις της Ουκρανίας με την Ελλάδα είναι δυναμικά αναπτυσσόμενες και παρουσιάζουν σημαντικές προοπτικές. Το ενδιαφέρον για τη χώρα μας είναι, άλλωστε, μεγάλο στην Ουκρανία, όσον αφορά στην αναψυχή και τις διακοπές αλλά και για ιστορικό και θρησκευτικό τουρισμό. Το αυξανόμενο ενδιαφέρον καθίσταται σαφές από τους αριθμούς των Ουκρανών που επισκέπτονται την Ελλάδα κάθε χρόνο, καθώς, μετά την ελαφρά μείωση που έφερε η κρίση του 2009, οι αριθμοί των Ουκρανών πολιτών που επισκέπτονται τη χώρα μας παρουσιάζουν έως και το 2013, ετησίως, σημαντικές αυξήσεις.

Σύμφωνα με τα στοιχεία της Ουκρανικής Στατιστικής Επιτροπής, το 2013, 66% περισσότεροι Ουκρανοί πολίτες (συνολικά 201.538) επισκέφθηκαν την Ελλάδα, από 121.536, το 2012. Όσον αφορά στα προηγούμενα έτη, η ροή των Ουκρανών προς την Ελλάδα διευρύνθηκε κατά 60,9% το 2010, κατά 48,5% το 2011 και κατά 29% το 2012.

Πάντως, οι μεγάλοι τουριστικοί πράκτορες προβλέπουν μείωση στους εισερχόμενους στην Ελλάδα αριθμούς των Ουκρανών τουριστών για το 2014 λόγω της κρίσης και της έντονης διολίσθησης της Γκρίβνας.

3.1 Προτάσεις ενίσχυσης τουριστικών ροών προς τη χώρα μας

Παρά το γεγονός ότι ένας όλο και μεγαλύτερος αριθμός Ουκρανών τουριστών επισκέπτεται τη χώρα μας ετησίως, θεωρούμε ότι η Ελλάδα θα μπορούσε να προσελκύσει ακόμη μεγαλύτερους αριθμούς από την Ουκρανία. Αυτό θα μπορούσε να επιτευχθεί, με δύο τρόπους:

Πρώτον, με την προώθηση ενός διευρυμένου φάσματος προορισμών της χώρας μας, καθώς ο μέσος Ουκρανός τουρίστας δεν είναι ιδιαίτερα εξοικειωμένος με το σύνολο των τουριστικών δυνατοτήτων που προσφέρει η Ελλάδα, ενώ και τα τουριστικά πρακτορεία προωθούν συγκεκριμένους προορισμούς τους οποίους ήδη γνωρίζουν οι Ουκρανοί.

Δεύτερον, με την προώθηση εναλλακτικών μορφών τουρισμού, όπως ο θρησκευτικός / προσκυνηματικός (υπάρχουν ήδη σχετικές ροές από την Ουκρανία, οι οποίες θα μπορούσαν να ενισχυθούν), ο χειμερινός (πολλοί Ουκρανοί εκπλήσσονται όταν πληροφορούνται για τις σχετικές δυνατότητες που προσφέρει η Ελλάδα, καθώς έχει ταυτιστεί με τον θερινό τουρισμό), ο πολιτιστικός / αρχαιολογικός, ο αγροτουρισμός (ιδίως σε συνδυασμό με πρωτοβουλίες όπως οι Δρόμοι του Κρασιού), ο συνεδριακός, κ.α.

Ο συνηθέστερος τρόπος για την προώθηση των ανωτέρω είναι μια καλά οργανωμένη παρουσία των ενδιαφερόμενων στις τουριστικές εκθέσεις που πραγματοποιούνται στην Ουκρανία, κατά τις οποίες δίνεται η δυνατότητα στους επισκέπτες - επαγγελματίες αλλά και το κοινό - να πληροφορηθούν για τις δυνατότητες που προσφέρονται από τους εκθέτες. Επίσης, θεωρούμε σκόπιμη την ύπαρξη προωθητικών ενεργειών, με στοχευμένες, ίσως και παράλληλες, εκδηλώσεις, ταυτόχρονα με προβολή της μεσογειακής διατροφής και των αντίστοιχων παραδοσιακών εξαγωγίμων προϊόντων, τη διοργάνωση δοκιμών γευσίγνωσιας, τη διοργάνωση ελληνικής εβδομάδας σε χώρο μαζικής εστίασης ελληνικών συμφερόντων κ.α.

4. Τομείς Συνεργασίας Ελλάδος- Ουκρανίας

Τα τελευταία χρόνια η Περιφέρεια Κρήτης και η Περιφέρεια Κιέβου έχουν αναπτύξει ιδιαίτερα στενές σχέσεις, αρχικά με εκατέρωθεν επισκέψεις των δύο Περιφερειάρχων και κατόπιν με εκατέρωθεν επιχειρηματικά φόρουμ.

Το πρώτο εξ αυτών έλαβε χώρα το Σεπτέμβριο του 2012 όταν ο Περιφερειάρχης Κιέβου, κ. Α. Πρισιαζνιούκ, με το επιτελείο του και ομάδα επιχειρηματιών φιλοξενήθηκαν σε μείζονα ξενοδοχειακή μονάδα κοντά στο Ηράκλειο και είχαν επιχειρηματικές επαφές με Κρητικές επιχειρήσεις από τους κλάδους των αγροτικών προϊόντων / τροφίμων, του τουρισμού και των ακινήτων.

Το δεύτερο φόρουμ, με την επωνυμία "Κρητικό Φθινόπωρο" έλαβε χώρα στο Κίεβο τον Οκτώβριο του 2013, με την υποστήριξη του Γραφείου μας, όταν ο Περιφερειάρχης Κρήτης, κ. Στ. Αρναουτάκης, με το επιτελείο του και περίπου 50 επιχειρηματίες της Κρήτης επισκέφτηκαν το Κίεβο και είχαν επιχειρηματικές επαφές με Ουκρανούς επιχειρηματίες από τους κλάδους των αγροτικών προϊόντων / τροφίμων, του τουρισμού και των ακινήτων. Σύμφωνα με τις δύο Περιφέρειες, η εν λόγω συνεργασία αναμένεται να συνεχιστεί με εκδηλώσεις το συντομότερο δυνατόν.

5. Έργα - Προκηρύξεις

Ο νέος Νόμος για τις Δημόσιες Προμήθειες αποτέλεσε προϋπόθεση για την

υπογραφή, από το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο, της νέας δανειοδοτικής συμφωνίας για την Ουκρανία. Η ψήφιση του εν λόγω Νόμου, στις 10 Απριλίου 2014, χαιρετίστηκε από όλες τις πλευρές ως μια ιδιαίτερα θετική εξέλιξη για το επιχειρηματικό περιβάλλον της χώρας, καθώς θέτει τέλος στη διαφθορά στις δημόσιες προμήθειες και προωθεί τη διαφάνεια στους δημόσιους διαγωνισμούς. Χαρακτηριστικά, ο Ουκρανός Πρωθυπουργός, κατά την παρουσίαση του νέου Νόμου, είχε δηλώσει στο Κοινοβούλιο ότι 40% από τα USD 25 δισ. τα οποία καταβάλλει η Ουκρανία σε ετήσια βάση για δημόσιες προμήθειες κατέληγαν "σε διεφθαρμένες τσέπες".

Τα Εβδομαδιαία Δελτία Δημοσίων Προμηθειών εκδίδονται από την Εθνική Πύλη Δημοσίων Προμηθειών στην ιστοσελίδα <https://tender.me.gov.ua> και αναρτώνται από το Γραφείο μας, σε εβδομαδιαία βάση, στην ιστοσελίδα www.agera.mfa.gr/ua99.

6. Δράσεις Οικονομικής Διπλωματίας

Το Γραφείο μας διοργάνωσε, συμμετείχε και υποστήριξε τις εξής εκδηλώσεις / δράσεις εντός του 2013:

- Επιχειρηματική Αποστολή ΣΕΒ υπό τον κ. ΓΓ ΔΟΣ&ΑΣ, κ. Π. Μίχαλο, με συμμετοχή 24 ελληνικών εταιρειών. Συναντήσεις κ. ΓΓ ΔΟΣ&ΑΣ με ΥΦΥΠΕΞ Ουκρανίας, Γεν. Γραμματέα Τουρισμού Ουκρανίας και με ηγεσία Διεθνούς Εμπορικού Επιμελητηρίου Ουκρανίας.
- Εκδήλωση του Γραφείου μας για τις δυνατότητες επενδύσεων στην ελληνική κτηματαγορά με 14 ελληνικές συμμετοχές (ξενοδοχείο Fairmont). / Επίσκεψη εργασίας κ. ΓΓ ΔΟΣ&ΑΣ, κ. Π. Μίχαλου, και συναντήσεις του με ΥΦΥΠΕΞ Ουκρανίας και Γ.Γ. Διεθνούς Εμπορικού Επιμελητηρίου Ουκρανίας
- Υποστήριξη εκδήλωσης προβολής των ελλ. φρούτων «EUROFRESH FRUITS-2013». Επίσκεψη εργασίας Αν. ΓΓ ΔΟΣ&ΑΣ, κας Μ. Καρακόλη, και Προέδρου Κεντρικής Ένωσης Επιμελητηρίων Ελλάδος, κ. Κ. Μίχαλου. Συναντήσεις με τις ηγεσίες του ΕΒΕ Ουκρανίας και του Διεθνούς Εμπορικού Επιμελητηρίου Ουκρανίας.
- Διοργάνωση επιχειρηματικής αποστολής Περιφέρειας Κρήτης «Κρητικό Φθινόπωρο» στο Κίεβο με συμμετοχή κρητικών εταιρειών.
- Υποστήριξη ελληνικής συμμετοχής στη Διεθνή Έκθεση "Fresh Produce Ukraine-2013" με συμμετοχή του Γ.Γ. του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης, κ. Μελά, και του Επιμελητηρίου Θεσπρωτίας
- Συμμετοχή σε ενημερωτική Ημερίδα στο ΒΙΟ.ΠΑ. Σιάτιστας με θέμα «Ενημέρωση για δυνατότητες ανάπτυξης εξαγωγικής δραστηριότητας στις αγορές των χωρών: Ρωσίας, Ουκρανίας, Ρουμανίας και Σερβίας».
- Υποστήριξη Προγράμματος Ενημέρωσης και Προώθησης Ελλ. Αγροτικών Προϊόντων: Προώθηση του ελλ. ροδάκινου "THINK PEACH" στο Κίεβο.
- Προετοιμασία εκδήλωσης για την Προώθηση Οίνων Βορείου Ελλάδος και διοργάνωση γευσιγνωσίας ελληνικών κρασιών.
- Υποστήριξη ελληνικών συμμετοχών στη Διεθνή Έκθεση Κτηματομεσιτικών Υπηρεσιών «DEC PROPERTY».
- Συμμετοχή και υποστήριξη παρουσίασης φυσικών καλλυντικών ελλ. εταιρείας «APIVITA» στην Ουκρανία
- Υποστήριξη συμμετοχής ΕΟΤ στη 19^η Διεθνή Έκθεση Τουρισμού - UITT
- Συμμετοχή σε 1^ο Διεθνές Επενδυτικό Φόρουμ «UKRAINE & PARTNERS»

- Συμμετοχή στο Φόρουμ του Διεθνούς Εμπορικού Επιμελητηρίου ICC Ukraine “Global Trends of the World Business Organization”
- Συμμετοχή και υποστήριξη ελληνικού περιυτέρου επιχειρηματικού cluster “ELITOUR” στην 22^η Διεθνή Έκθεση Ιατρικού Τουρισμού στο Κίεβο
- Υποστήριξη δεύτερης παρουσίασης του Προγράμματος Ενημέρωσης και Προώθησης Ελλ. Αγροτικών Προϊόντων: Προώθηση του ελλ. ροδάκινου “THINK PEACH” στο Κίεβο.
- Επίσκεψη σε 14 διεθνείς εκθέσεις που διοργανώθηκαν στο Κίεβο
- Συναντήσεις με 92 Έλληνες εξαγωγείς, εκπροσώπους ελληνικών εταιρειών και Έλληνες επιχειρηματίες, σε κατ' ιδίαν συναντήσεις, στους οποίους παρασχέθηκαν συμβουλές και πληροφόρηση για τη δραστηριοποίησή τους στην ουκρανική αγορά
- Συναντήσεις με 33 Ουκρανούς επιχειρηματίες στους οποίους παρασχέθηκαν στοιχεία επαφών παραγωγών ελληνικών προϊόντων για εισαγωγές
- Προετοιμασία ουκρανικών επιχειρηματικών αποστολών σε κλαδικές εκθέσεις της HELEXPO
- 27 γραπτές και προφορικές παρεμβάσεις σε περιπτώσεις διευθέτησης προβλημάτων και επίλυσης διμερών διαφορών που αντιμετώπισαν ελληνικές επιχειρήσεις και μεταφορείς
- Σύνταξη και αποστολή σε πολυάριθμους αποδέκτες 64 πολυσέλιδων μηνιαίων οικονομικών δελτίων και δελτίων δημοσιών προμηθειών της Ουκρανίας
- Διεκπεραίωση 290 γραπτών αιτημάτων και πολυάριθμων προφορικών αιτημάτων Ελλήνων και Ουκρανών ενδιαφερομένων
- Αποστολή όλων των αιτημάτων ενδιαφέροντος των ελληνικών επιχειρήσεων για συνεργασία, στα ουκρανικά επιμελητήρια

7. Προτάσεις αναλήψεως εξειδικευμένων δράσεων προς ενίσχυση της εξωστρέφειας της ελληνικής οικονομίας στην αγορά της Ουκρανίας

Το Γραφείο μας έχει διαπιστώσει ότι, ενώ υπάρχει διαχρονικό ενδιαφέρον από ελληνικής πλευράς για την αγορά της Ουκρανίας, οι προσπάθειες εμπορικής προσέγγισης από τις ελληνικές επιχειρήσεις γίνονται μακρόθεν, με περιορισμένα, συνήθως, αποτελέσματα. Κατά την τελευταία πενταετία, το Γραφείο μας υποστήριξε τη διοργάνωση μόλις τριών εμπορικών αποστολών, ενώ και η οργανωμένη από ελληνικούς φορείς παρουσία ελληνικών επιχειρήσεων σε διεθνείς εκθέσεις στο Κίεβο είναι σχετικά περιορισμένη για τα εμπορικά μέτρα της Ουκρανίας, ενώ η παρουσία επιχειρήσεων σε μεμονωμένα περίπτερα είναι τουλάχιστον περιστασιακή.

Δεδομένων των ως άνω αλλά και της περιορισμένης εξοικείωσης της ουκρανικής αγοράς με τα ελληνικά προϊόντα και, κυρίως, με τα ποιοτικά πλεονεκτήματα που αυτά παρουσιάζουν, προτείνουμε την, κατά το δυνατόν και λαμβανομένης υπ' όψιν της τρέχουσας συγκυρίας, διοργάνωση στοχευμένων εμπορικών αποστολών άπαξ ετησίως αν όχι συχνότερα. Οι εν λόγω εμπορικές αποστολές θα πρέπει να είναι περιορισμένου αριθμού κλάδων (κατά μέγιστο τρεις) ώστε να δημιουργείται το κίνητρο της ελκυστικότητας των πολλαπλασιαστικών οφελών για τους Ουκρανούς επιχειρηματίες, οι οποίοι θα μπορούν να γνωριστούν με ευμεγέθη αριθμό επιχειρήσεων από τον κλάδο που τους ενδιαφέρει. Επίσης, θα πρέπει να υπάρχει μια σταθερή συχνότητα εμπορικών αποστολών, ώστε να συντηρείται η αρχική γνωριμία των Ουκρανών εισαγωγέων με την

ελληνική προσφορά.

Επίσης, ενθαρρύνουμε τους Έλληνες εξαγωγείς να επισκεφτούν τις διεθνείς εκθέσεις στην Ουκρανία (βλ. αμέσως επόμενο κεφάλαιο), είτε ως επισκέπτες, κυρίως, όμως, ως εκθέτες, ώστε να δημιουργήσουν την απαραίτητη τριβή με τους εισαγωγείς και το κοινό αλλά και να αποκτήσουν, από πρώτο χέρι, κατά την επίσκεψή τους, μια ιδέα για τις προοπτικές του προϊόντος τους στη χώρα αλλά και για τον ανταγωνισμό που μπορεί να συναντήσει.

8. Διεθνείς Εκθέσεις

Όνομα Έκθεσης	Κλάδος	Ημ/νια Διεξαγωγής	Δικτυακός Τόπος
International FESTIVAL of VOGUE Θεματικές ενότητες: KIEV FASHION KYIV EXPO STYLE SALON of UNDERWEAR LEATHER & FUR Fashion KYIV TEXTILE EXPO TECHMASH KYIV FASHION KIDS BUY FASHION BUSINESS HANDMADE FASHION ECO & ETHNO FASHION	Γυναικεία, ανδρικά και παιδικά ενδύματα, εσώρουχα, και είδη μπάνιου, υφάσματα, Μηχανήματα	27-30 Αυγούστου 2014 Φεβρουάριος 2015 Kyiv Expo Plaza	http://www.kyivfashion.kiev.ua/en/
InterCHARM Ukraine 2014 International Perfumery & Cosmetics exhibition	Καλλυντικά, αρώματα, αισθητική ιατρική, κομμωτική τέχνη, nail service studio, Baby care, Wellness & SPA, επαγγελματικός εξοπλισμός, συσκευασίες κλπ.	17-19 Σεπτεμβρίου 2014 International Expo Center, Kyiv	http://www.intercharm.kiev.ua
POWER ENGINEERING FOR INDUSTRY 2014 “FUEL AND ENERGY COMPLEX OF UKRAINE: the Present and Future” PROTECTION TECHNOLOGIES FIRETECH Θεματικές ενότητες Electric Power Industry Power Engineering Power Electronics Nuclear, Thermal, Coal, Fuel, Gas Industry Alternative & Renewable Energy Technogenic, Industrial & Fire Safety	Ηλεκτρικό υλικό, εξοπλισμός, μηχανήματα, φωτιστικά Ενέργεια: Πυρηνική, θερμική, υδροηλεκτρική, εναλλακτική, πετρέλαιο & φυσικό αέριο Τεχνολογική & βιομηχανική ασφάλεια Πυροσβεστική ασφάλεια & εξοπλισμός	23 - 25 Σεπτεμβρίου 2014	http://www.tech-expo.com.ua
LISDEREVMASH International specialized trade fair of machinery and equipment for forestry, woodworking and furniture industry	Ξυλουργικά μηχανήματα, εξοπλισμός	23 - 26 Σεπτεμβρίου 2014 International Expo Center, Kyiv	http://lisderevmash.ua/en/
PUBLIC HEALTH International Medical Exhibition Θεματικές ενότητες MEDICA LABORATORY Innovative management in Medicine MEDICAL TOURISM PHARMA TECHPHARM OPTICS EMERGENCY HEALTH BEAUTY AND HEALTH DENTAL HEALTH	Υγεία	30 Σεπτεμβρίου - 2 Οκτωβρίου 2014 International Expo Center, Kyiv	http://en.publichealth.com.ua/
UKRAINE ' 2014 INTERNATIONAL TRAVEL MARKET	Τουρισμός	1-3 Οκτωβρίου 2014	www.ukraine-itm.com.ua

		International Expo Center, Kyiv	
GREEN: EXPO 2014 International exhibition	Εναλλακτικές πηγές ενέργειας, πράσινη ενέργεια	15-17 Οκτωβρίου 2014 Kyiv Expo Plaza	http://greenexpo.kiev.ua/en/
ANIMAL FARMING UKRAINE 2014	Πτηνοτροφία, Κτηνοτροφία Ζωοτροφές, Κτηνιατρεία, Υπηρεσίες	28 - 30 Οκτωβρίου 2014 International Expo Center	http://www.animalfarming.com.ua/en
WORLD FOOD UKRAINE 2014 17 TH INTERNATIONAL EXHIBITION	Τρόφιμα, ποτά, συσκευασία, υπηρεσίες, μηχανολογικός εξοπλισμός	28 – 30 Οκτωβρίου 2014 International Expo Center, Kyiv	http://www.worldfood.com.ua/
INTER AGRO	Γεωργικά μηχανήματα, εξοπλισμοί, τεχνολογίες, βιοενέργεια, αγροτική οικονομία και διαχείριση	28-31 Οκτωβρίου 2014 Kyiv Expo Plaza	http://interagro.in.ua/eng/about-fair.html
WINE FEST	Ειδικευμένα έκθεση οίνων	5 - 7 Νοεμβρίου 2014 Kyiv Expo Plaza	http://www.winefest.kiev.ua/
International Expoforum of RESTAURANT, HOTEL BUSINESS AND CLEANING Θεματικές ενότητες: RESTAURANT EXPO RESTAURANT FOOD EXPO MODERN HOTEL WORLD OF TABLEWARE KYIV CLEAN EXPO SPA & WELLNESS	Εξοπλισμός και τεχνολογία ξενοδοχείων, εστιατορίων και κλάδος αναψυχής HORECA	5 - 7 Νοεμβρίου 2014 Kyiv Expo Plaza	http://www.rest-hotel.kiev.ua/en
JEWELLER EXPO UKRAINE Θεματικές ενότητες Jeweller Expo Salon of Accessories and Fashionable Adornments Watches & Clocks Salon Jeweller Expo Christmas	Κοσμήματα, ρολόγια, αξεσουάρ, εικόνες, εξοπλισμός	13-16 Νοεμβρίου 2014 Μάιος 2015	http://www.jewellerexpo.kiev.ua
FRESH PRODUCE UKRAINE	Παραγωγή, μεταποίηση, αποθήκευση οπωροκηπευτικών	25 - 27 Νοεμβρίου 2014 International Expo Center, Kyiv	www.freshproduce-expo.com
PRIMUS: Windows, Doors, Profiles, Facades 2015	Πόρτες, παράθυρα, εξαρτήματα, προφίλ αλουμινίου, PVC, προσόψεις, παντζούρια, ρολά, θερμοκήπια	20 - 22 Ιανουαρίου 2015 Kyiv ExpoPlaza	http://www.theprimus.com!/windows-doors-profiles-facades-2015
FRUIT-VEGETABLE. LOGISTICS	Σύγχρονες αγροτικές τεχνολογίες στην βιομηχανική κηπουρική, αμπελουργία	11-13 Φεβρ. 2015 Kyiv Expo Plaza	http://www.freshexpo.kiev.ua
KIEVBUILD Θεματικές ενότητες: KYIV INTERIORS LANDSCAPE & GARDEN TECHNO+STONE ARCHITECTURE & DESIGN FESTIVAL CON MAC INTERTOOL	Δομικά υλικά και εξοπλισμός	3-5 Μαρτίου 2015 International Expo Center, Kyiv	http://www.kievbuid.com.ua/en/
ESTET BEAUTY EXPO		12-14 Μαρτίου 2015 International	http://beautyexpo.com.ua/

		Expo Center, Kyiv	
KIEV INTERNATIONAL FURNITURE FORUM 2015	Έπιπλα, κουζίνες, γραφείου	Μάρτιος 2015 Kyiv Expo Plaza	http://www.kiff.kiev.ua
UIITT 2015 UKRAINE - TRAVEL & TOURISM 2015	Τουρισμός	25 – 27 Μαρτίου 2015 International Expo Center, Kyiv	http://www.uiitt-kiev.com/en/exhibition/
INTERBUDEXPO	Δομικά υλικά, και τεχνολογίες	25 - 28 Μαρτίου 2015 Kyiv Expo Plaza	http://www.buildexpo.kiev.ua
FOOD EXPO International Forum of FOOD & BEVERAGES PRODUCERS & PROVIDERS Θεματικές ενότητες: BAKERY & CONFECTIONERY INDUSTRY PACK FAIR FOOD TECHMASH	Βιομηχανία τροφίμων, Τρόφιμα, ποτά, Τεχνολογίες, Συσκευασία	1 – 3 Απριλίου 2015 Kyiv Expo Plaza	http://www.prodexpo.kiev.ua/en
FLOWERS&HORTECH UKRAINE	Φυτά, φυτικό υλικό, τεχνολογίες θερμοκηπίων	Απρίλιος 2015 International Expo Center, Kyiv	http://www.flowers-hortech.com
AQUA-THERM KYIV 17 th International Exhibition Θεματικές ενότητες: Air-Conditioning, Ventilation & Cooling Swimming Pool, Sauna & Whirlpool Renewable Energy & Energy Efficiency Filters & Water Purification Technologies	Θέρμανση, Κλιματισμός, εξαερισμός, υδραυλικός εξοπλισμός, οικιακή και βιομηχανική ψύξη	12 - 15 Μαΐου 2015 International Expo Center, Kyiv	www.aqua-therm.kiev.ua
AGRO 2014 International Agroindustrial Fair Θεματικές ενότητες: EXPOAGROTECH, HI-TECH AGRO, BIOFUELS, ANIMAL-EX, Plant Growing & Agricultural Chemistry ORGANIC-2014, EQUI WORLD FISHEXPO, WORLD OF WINE	Γεωργική Επιστήμη και Εκπαίδευση, βιομηχανία μεταποίησης γεωργικών προϊόντων, γεωργικά μηχανήματα και εξοπλισμοί, αγροχημικά, αγροτική οικονομία και διαχείριση, εναλλακτικές πηγές ενέργειας, κτηνιατρική, γενετική, τεχνολογίες κτηνοτροφία, εξοπλισμός εργαστηρίων άρδευση, διαχείριση υδάτινων πόρων	4 - 7 Ιουνίου 2014 International Expo Center, Kyiv	http://www.agroexpo.com.ua

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ1' - ΕΙΚΟΝΑ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ ΜΑΣ

Η εικόνα της Ελλάδας στην Ουκρανία είναι ευνοϊκότατη. Οι Ουκρανοί αισθάνονται ιδιαίτερα συνδεδεμένοι με τη χώρα μας με μακραίωνους δεσμούς, οι οποίοι ξεκίνησαν από την εμφάνιση των αρχαίων Ελλήνων στα νότια παράλια της χώρας και εδραιώθηκαν στο πέρασμα του χρόνου, μέσω της ομοδοξίας και της αδιάκοπης παρουσίας Ελλήνων ομογενών στη χώρα. Δεν είναι σπάνιο φαινόμενο Ουκρανοί συνομιλητές μας να υπερηφανεύονται για κάποιες χαμένες ελληνικές ρίζες τους. Η χώρα μας χαίρει υψηλής εκτίμησης από όλες τις απόψεις, ενώ όλο και περισσότεροι Ουκρανοί προσπαθούν να περνάνε τις διακοπές τους στην Ελλάδα.

Χαρακτηριστική για τη στάση που τηρούν οι Ουκρανοί για τη χώρα μας - και ενδιαφέρουσα από εμπορικής απόψεως - είναι μια φράση από το μονόπρακτο έργο του

Τσέχοφ 'Πρόταση Γάμου', και τη σχετική, παλαιά και ιδιαίτερα δημοφιλή στις χώρες της πρώην Ε.Σ.Σ.Δ., ταινία, όπου ο ήρωας 'Harlampi Spiridonovitch Dimba' αποφαινεται ότι "στην Ελλάδα υπάρχουν τα πάντα". Η φράση αυτή έχει περάσει στην καθημερινότητα των Ουκρανών (ουσιαστικά όλων των πολιτών των χωρών της πρώην Ε.Σ.Σ.Δ) και αποτελεί ένα "ολόγκαν" το οποίο σε κάθε περίπτωση προδιαθέτει θετικά για τη χώρα μας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε' - ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ

Ακολουθεί σειρά επισημάνσεων και συστάσεων για τις εξωστρεφείς ελληνικές επιχειρήσεις που επιθυμούν να δραστηριοποιηθούν στην Ουκρανία.

Οι εξωστρεφείς ελληνικές επιχειρήσεις θα πρέπει να γνωρίζουν τα εξής:

- Πληροφόρηση από το Γραφείο Ο.Ε.Υ. Κιέβου

Όσον αφορά στη ανεύρεση επιχειρηματικών εταιρών από την Ουκρανία, το Γραφείο Ο.Ε.Υ. Κιέβου μπορεί να παράσχει σε κάθε ενδιαφερόμενη εταιρεία που θα μας απευθύνει αίτημα για συγκεκριμένο προς εξαγωγή προϊόν, καταλόγους με εισαγωγείς / διανομείς του εν λόγω προϊόντος (με τους οποίους η εν λόγω εταιρεία θα έλθει σε απευθείας επαφή για να διερευνήσει δυνατότητες συνεργασίας), πληροφόρηση για δασμολογικά καθεστώτα, πληροφορίες για, σχετικές με το προϊόν, διεθνείς εκθέσεις αλλά και οποιαδήποτε άλλη ενημέρωση μπορεί να ζητηθεί.

Το Γραφείο μας έχει τη δική του ιστοσελίδα (www.agora.mfa.gr/ua99) στη διαδικτυακή πύλη του Υπουργείου Εξωτερικών "Agora" (<http://www.agora.mfa.gr>) όπου και αναρτώνται, σε συνεχή βάση, οποιεσδήποτε ζητήσεις για προϊόντα και υπηρεσίες μας περιέχονται από Ουκρανούς επιχειρηματίες. Επίσης, μεταξύ άλλων χρήσιμων πληροφοριών για τη χώρα, στην εν λόγω ιστοσελίδα αναρτάται και το μηνιαίο μας δελτίο καθώς και τα εβδομαδιαία δελτία δημοσίων προμηθειών για την Ουκρανία.

- Επικοινωνία / γλώσσα

Η εμπειρία του Γραφείου μας έχει δείξει ότι σκόπιμο είναι ο επιχειρηματίας που επιθυμεί να έρθει σε επαφή δια αλληλογραφίας (ηλεκτρονικής ή άλλης) με κάποια ουκρανική εταιρεία να προσπαθήσει να χρησιμοποιήσει τη ρωσική ή την ουκρανική γλώσσα. καθώς η αγγλική δεν ομιλείται ευρέως και, σε κάθε περίπτωση - όπως έχει διαπιστωθεί επανειλημμένως - μια επιστολή σε μια από τις ομιλούμενες γλώσσες θα έχει πολύ περισσότερες πιθανότητες να εξεταστεί και να απαντηθεί.

Το ίδιο ισχύει και για την προσωπική παρουσία σε επισκέψεις ή εκθέσεις. Οι Έλληνες επιχειρηματίες θα πρέπει να συνοδεύονται από διερμηνείς για την καλύτερη δυνατή συνεννόηση - εκτός φυσικά αν ομιλούν οι ίδιοι μία από τις δύο γλώσσες. Το Γραφείο μας μπορεί να παράσχει κατάλογο διερμηνέων σε οποιονδήποτε επιχειρηματία το ζητήσει.

- Προσωπική επαφή

Σε κάθε περίπτωση ενθαρρύνονται οι προσωπικές επισκέψεις και επαφές των Ελλήνων με τους Ουκρανούς επιχειρηματίες από τους οποίους θα αναζητήσουν συνεργασία. Πέραν της προσωπικής επαφής, που είναι πάντα επιθυμητή και εκτιμάται στους ουκρανικούς επιχειρηματικούς κύκλους, τοιούτοτρόπως δίνεται η ευκαιρία στον

Έλληνα επιχειρηματία να ελέγξει τις εγκαταστάσεις και γενικότερα τη λειτουργία της ουκρανικής εταιρείας εκ του σύννεγγυς καθώς και να αποκτήσει εικόνα της τοπικής αγοράς, του ανταγωνισμού, των δικτύων διανομής κ.α. τα οποία μπορεί να είναι πολύ διαφορετικά από την εμπειρία που η ελληνική επιχείρηση έχει ως σήμερα.

- Συμμετοχή σε διεθνείς εκθέσεις

Για τους παραπάνω λόγους προτείνεται και η συμμετοχή σε διεθνείς εκθέσεις που διοργανώνονται στην Ουκρανία (Βλ. Κεφάλαιο Δ.8).

- Δικηγορικές υπηρεσίες

Οι εξωστρεφείς επιχειρήσεις από την Ελλάδα που ενδιαφέρονται για επενδύσεις ή μια πιο διευρυμένη συνεργασία, πέραν των απλών εξαγωγών, με Ουκρανούς επιχειρηματίες, καλό θα είναι να έρθουν σε επαφή με δικηγορικό γραφείο στην Ουκρανία, το οποίο θα συμβουλευτούν ή το οποίο θα τους εκπροσωπήσει σε οποιαδήποτε διαδικασία με το ουκρανικό Δημόσιο ή συμφωνία με Ουκρανούς επιχειρηματίες.

Η πολυπλοκότητα και οι συχνές μεταβολές της ουκρανικής νομοθεσίας, η διαφθορά, η γραφειοκρατία και η πιθανή άγνοια του *modus operandi* της ουκρανικής αγοράς καθιστούν τη δικηγορική συνδρομή εκ των ων ουκ άνευ. Επίσης, συνιστάται θερμά η εμπλοκή δικηγόρου σε οποιαδήποτε περίπτωση αφορά διερεύνηση αγοράς ακινήτου.

- Επαφή με ελληνικές τράπεζες

Στην Ουκρανία δραστηριοποιούνται δύο ελληνικές τράπεζες, οι "Universal Bank" (Eurobank) και η Τράπεζα Πειραιώς. Οι ενδιαφερόμενοι για δραστηριοποίηση στην Ουκρανία μπορούν να έρθουν σε επαφή με μια εκ των δύο ώστε να συζητήσουν τρόπους με τους οποίους αυτές θα μπορούσαν να τους εξυπηρετήσουν ή να τους παράσχουν πληροφόρηση στο πλαίσιο των χρηματοοικονομικών ή εν γένει δραστηριοτήτων τους.

- Έλλειψη διμερούς επιχειρηματικού θεσμού στην Ουκρανία

Σημειώνουμε ότι, παρά πολλαπλές παλαιότερες προσπάθειες του Γραφείου μας, στην Ουκρανία δεν υφίσταται μέχρι στιγμής κάποιος επίσημος ουκρανο-ελληνικός επιχειρηματικός σύνδεσμος, ένωση ή επιμελητήριο.

Παρά ταύτα σημειώνουμε την ύπαρξη του "Ελληνο-Ουκρανικού Επιμελητηρίου" στον Πειραιά (Λουδοβίκου 1 & Πλ. Οδησσού, 18531 - Τηλ.: 210 4119340, Φαξ: 210 4119341, e-mail: huc@otenet.gr) και του "Ελληνο-Ουκρανικού Εμπορικού και Βιομηχανικού Συμβουλίου" στη Θεσσαλονίκη (Αλ. Παπαναστασίου 179, Χαριλάου, 54250, τηλ.: 2310 320094 - 320197, Φαξ: 2310 302084, e-mail: info@gu-cci.gr).

- Προτίμηση σε καλά εδραιωμένους εισαγωγείς

Οι Έλληνες εξαγωγείς, τουλάχιστον στις αρχικές τους προσπάθειες για εξαγωγές στην Ουκρανία, θα πρέπει να δίνουν προτεραιότητα για συνεργασία σε εισαγωγικές εταιρείες με εμπειρία στο χώρο των εισαγωγών των προϊόντων τα οποία ενδιαφέρεται να εξάγει η ελληνική επιχείρηση ακόμη και αν το κέρδος είναι μικρότερο. Το Γραφείο μας έχει γίνει συχνά μάρτυς περιπτώσεων κατά τις οποίες ελληνικές επιχειρήσεις συνεργάστηκαν με ουκρανικές επιχειρήσεις ή άτομα τα οποία είχαν - ή έπειθαν ότι είχαν - κάθε διάθεση να προωθήσουν τα ελληνικά προϊόντα, μόνο για να αποδειχθεί αργότερα ότι δεν είχαν τις απαραίτητες γνώσεις των διαδικασιών και της αγοράς, με αποτέλεσμα

ζημίες για τις ελληνικές επιχειρήσεις.

Επίσης, οι εξωστρεφείς ελληνικές επιχειρήσεις με ενδιαφέρον για την Ουκρανία θα πρέπει να προσέξουν τα εξής:

- Έλεγχοι / τελωνειακές εκτιμήσεις αξίας εισαγόμενων προϊόντων

Όπως αναφέρεται και παραπάνω, η συνεργασία με εισαγωγείς με εμπειρία είναι ιδιαίτερα επιβοηθητική στην περίπτωση προβλημάτων με τα τελωνεία, τα οποία συχνά προβαίνουν σε επιπρόσθετους ελέγχους, ζητούν επιπλέον έγγραφα ή προσπαθούν να αυξήσουν την τελωνειακή αξία των εισαγόμενων προϊόντων, σύμφωνα με τις τελωνειακές τιμές αναφοράς, απορρίπτοντας τις τιμές που αναγράφονται στα τιμολόγια. Οι έμπειροι εισαγωγείς συνήθως γνωρίζουν πώς να αποφύγουν ή να διαχειριστούν παρόμοιες περιπτώσεις.

- Διαφθορά / Γραφειοκρατία

Η γραφειοκρατία συνεχίζει να λειτουργεί στην Ουκρανία με τρόπο ο οποίος δεν είναι βοηθητικός προς τις επιχειρήσεις και τις επενδύσεις, παρά τις προσπάθειες από οργανισμούς όπως η κρατική υπηρεσία προσέλκυσης επενδύσεων "InvestUkraine". Κατά συνέπεια, η διαφθορά βρίσκει εύφορο έδαφος για επέκταση στο δημόσιο αλλά και τον ιδιωτικό τομέα, ιδίως υπό τη μορφή διευκολύνσεων ή (ταχύτερης) επίλυσης προβλημάτων.

- Τρόποι πληρωμής

Για επιχειρηματικές επαφές, τουλάχιστον σε πρώτο στάδιο, θα πρέπει να προτιμάται πάντα η προπληρωμή. Επίσης, σημειώνεται ότι, κατά καιρούς, η αγορά (κυρίως οι μεγάλες αλυσίδες λιανικής) καθυστερούν πληρωμές με αποτέλεσμα να δημιουργούν σημαντικά προβλήματα στη ρευστότητα των εισαγωγέων.

- Καθυστερήσεις στην επιστροφή ΦΠΑ

Οι ενδιαφερόμενοι για επενδύσεις στην Ουκρανία θα πρέπει να γνωρίζουν ότι οι καθυστερήσεις στην επιστροφή ΦΠΑ είναι συχνές και σημαντικές και να συνοπολογίσουν το ενδεχόμενο αυτό στην επένδυσή τους.

- Πλαστά στοιχεία, τίτλοι, πιστοποιήσεις

Έχουν φτάσει στο Γραφείο μας καταγγελίες για πλαστούς τίτλους, πιστωτικές / εγγυητικές επιστολές και πιστοποιήσεις. Οι αποδέκτες τέτοιων πιστοποιητικών θα πρέπει να επιβεβαιώνουν τη γνησιότητά τους μέσω ενός δικηγορικού γραφείου ή σε άμεση επαφή με τον εκδότη / την εκδούσα αρχή.

- Πνευματική ιδιοκτησία

Τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας δεν προστατεύονται επαρκώς και οι εταιρείες που εμπορεύονται προϊόντα με δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας θα πρέπει να είναι ιδιαίτερα προσεκτικές στην προσέγγιση της ουκρανικής αγοράς.

- Απουσία ανεξαρτήτων εργαστηρίων

Δεν υπάρχει ανεξάρτητο εργαστήριο αναλύσεων τροφίμων στην Ουκρανία και, συνεπώς, αν υπάρχει διαφωνία εταιρείας με τις κρατικές αρχές δεν υπάρχει δυνατότητα

επαναληπτικών ελέγχων από ανεξάρτητο φορέα με επισήμως αποδεκτά αποτελέσματα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ' - ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ-ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Η ουκρανική αγορά είναι μεγάλη πληθυσμιακά αλλά με σχετικά χαμηλή εισοδηματική δύναμη. Διαθέτει, μεν, μεσοπρόθεσμες προοπτικές - ιδίως μετά τη θέση σε ισχύ της DCFTA και την αναμενόμενη εκτροπή εμπορίου προς την Ε.Ε. - παραμένει, δε, μια δύσκολη αγορά, κυρίως, πλέον, λόγω της μείζονος μείωσης της ισοτιμίας της Γκρίβνας έναντι του Δολαρίου Η.Π.Α. και του Ευρώ, του περιορισμένου διαθέσιμου εισοδήματος αλλά και ως προς την προσβασιμότητά της, ενώ η μη-προβλεψιμότητα των Αρχών και της αγοράς μπορεί να δημιουργήσει προβλήματα στους εξαγωγείς που δεν έχουν ήδη κάποια εμπειρία.

Στο Κεφάλαιο Δ.1.3 περιλαμβάνεται περιγραφή των προοπτικών για τις ελληνικές εξαγωγές στην Ουκρανία. Στις ενδιαφερόμενες εταιρείες συστήνεται να ξεκινήσουν το συντομότερο δυνατόν την προσπάθεια παρουσίας των προϊόντων τους στη χώρα, έστω και με μικρές ποσότητες και με χαμηλότερο κέρδος, ώστε μεσοπρόθεσμα όταν οι συνθήκες είναι ευνοϊκότερες, να βρίσκονται ήδη μέσα στην αγορά και να έχουν γνώση του αντικειμένου.

Το Γραφείο μας είναι στη διάθεση οποιασδήποτε εταιρείας που έχει ενδιαφέρον για την αγορά της Ουκρανίας για την παροχή κάθε συνδρομής και πληροφόρησης που μπορεί να προσφέρει.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ' - ΧΡΗΣΙΜΕΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ

Ελληνικές Αρχές

Ελληνική Πρεσβεία	Τηλ: +38044 2545470, -75	www.mfa.gr/kiev
Γραφείο Ο.Ε.Υ. Κιέβου	Τηλ: +38044 2543750, 2543763	e-mail: ecocom-kiev@mfa.gr
Προξενικό Γραφείο Κιέβου	Τηλ: +38044 2545476, -78	e-mail: consulate.kiev@mfa.gr
Γ.Π. Οδησσού	Τηλ: +38048 7860503, 7860570	e-mail: grconsodessa@paco.net
Γραφείο Ο.Ε.Υ. Οδησσού	Τηλ: +38048 7263479	e-mail: ecocom-odessa@mfa.gr
Γ.Π. Μαριούπολης	Τηλ: +380629 332492, 345384	e-mail: grgencon.mar@mfa.gr

Ουκρανικές Αρχές

Πρεσβεία Ουκρανίας, Αθήνα, Τηλ: 210 6800230	www.mfa.gov.ua/greece/greek/news/top.htm
Κυβέρνηση, Υπουργεία Ουκρανίας	www.kmu.gov.ua/control/en
Ουκρανικό Κοινοβούλιο	http://rada.gov.ua
Διοίκηση του Προέδρου	http://www.president.gov.ua/en
Κρατική Τελωνειακή Υπηρεσία της Ουκρανίας	http://minrd.gov.ua/
Κρατική Στατιστική Υπηρεσία	www.ukrstat.gov.ua
State Agency for Investment and National Projects (InvestUkraine)	http://www.ukrproject.gov.ua/en

Εμπορικά & Βιομηχανικά Επιμελητήρια (κύρια), Επιχειρηματικές Ενώσεις

THE UKRAINIAN CHAMBER OF COMMERCE AND INDUSTRY
(Ένωση Ε.Β.Ε. Ουκρανίας)
Πρόεδρος: Gennadiy CHIZHYKOV
33 Velyka Zhytomyrska str., Kyiv 01601
Τηλ: (+38044) 2122911, Fax: (+38044) 2123353
e-mail: uccci@uccci.org.ua <http://www.uccci.org.ua>

INTERNATIONAL CHAMBER OF COMMERCE UKRAINE
(ICC Ukraine)
Πρόεδρος: Volodymir SCHELKUNOV
19-b Reytarska St., 01034 Kyiv
Τηλ: (+38044) 2344273, Fax: (+38044) 2706829

THE KYIV CHAMBER OF COMMERCE AND INDUSTRY
Πρόεδρος: Mr. Mykola ZASULSKY
55 Bohdan Khmelnytsky Str., Kyiv 01601
Τηλ: (+38044) 4820301, Fax: (+38044) 4823966
e-mail: info@kiev-chamber.org.ua
Web site: <http://www.kiev-chamber.org.ua>

THE KHARKIV CHAMBER OF COMMERCE AND INDUSTRY
Πρόεδρος: Victor ZVEREV
122-b Moskovskiy Ave, Kharkiv
Phone: (+38057) 7149690 Fax: (+38057) 7386479
e-mail: info@kcci.kharkov.ua <http://www.kcci.kharkov.ua>

THE ODESSA CHAMBER OF COMMERCE AND INDUSTRY
Πρόεδρος: Sergey SHUVALOV
47 Bazarnaya str., Odessa 65125
Τηλ: (+38048) 2364586, 7772096
e-mail: orcci@orcci.odessa.ua <http://www.orcci.odessa.ua>

THE LVIV CHAMBER OF COMMERCE AND INDUSTRY
Πρόεδρος: Dmytro AFTANAS
14 Stryisky Park str., 79011 Lviv
Phone: (+38032) 2764611 Fax: (+38032) 2767972
e-mail: lcci@cci.lviv.ua www.lcci.com.ua

THE DNIPROPETROVSK CHAMBER OF COMMERCE AND INDUSTRY
Πρόεδρος: Vitaly ZHMURENKO
4 Shevchenko str., Dnipropetrovsk 49044
Τηλ: (+380562) 362258, Fax: (+380562) 362259
e-mail: dcci@dcci.org.ua Web site: <http://cci.dp.ua/>

THE DONETSK CHAMBER OF COMMERCE AND INDUSTRY
Πρόεδρος: Elvira SEVASTIANENKO
87 Kievskiy Ave, Donetsk 83007
Τηλ: (+38062) 3878000, 3878010, 3878011, fax: 3878001
e-mail: dcci@dtpp.donetsk.ua <http://www.cci.donbass.com>

e-mail: office@iccua.org, <http://iccua.org>

ΕΛΛΗΝΟ-ΟΥΚΡΑΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ
Πρόεδρος: Γιάννης Πολυχρονόπουλος
Λουδοβίκου 1 & Πλ. Οδησσού, 18531, Πειραιάς
Τηλ.: +30 210 4119340, Fax: +30 210 4119341
e-mail: huc@otenet.gr Web Site: www.hucc.gr

ΕΛΛΗΝΟ-ΟΥΚΡΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΚΟ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΟ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ
Αλ. Παπαναστασίου 179, Χαριλάου, 54250, Θεσσαλονίκη
Πρόεδρος: Αναστάσιος Οικονόμου, Τηλ: +30 2310 320094
e-mail: info@gu-cci.gr www.gu-cci.gr

AMERICAN CHAMBER OF COMMERCE AND INDUSTRY
Executive Director: Jorge ZUKOVSKI
12 Amosova STR., 15th floor, Kiev 03038
Τηλ: (+38044) 4905800, Fax: 4905801
e-mail: chamber@chamber.ua <http://www.chamber.ua>

UKRAINIAN LEAGUE OF INDUSTRIALISTS AND
ENTREPRENEURS (ULIE)
Πρόεδρος: Anatoliy KINAKH
34 Khreshatyk str., 01001 Kyiv
Τηλ: (+38044) 5369641, 2783069, Fax: (+38044) 2263152
e-mail: info@uspp.org.ua <http://www.uspp.org.ua/>

EUROPEAN BUSINESS ASSOCIATION (EBA)
Πρόεδρος: Tomas FIALA
Executive Director: Anna DEREVYANKO
1st floor, 1A Andriyivsky uzviz, Kyiv 04070
Τηλ: (+38044) 4960601, fax: 4960602
e-mail: office@eba.com.ua www.eba.com.ua

Τράπεζες

Κεντρική Τράπεζα Ουκρανίας (National Bank of Ukraine)

<http://www.bank.gov.ua/control/en/index>

Ένωση Ουκρανικών Τραπεζών

<http://aub.org.ua/index.php?lang=en>

UNIVERSAL BANK (EUROBANK Ουκρανία), Tel: (+38044) 3915777, 3915704

www.universalbank.com.ua

PIRAEUS BANK, Tel: (+38044) 5372191

<http://www.piraeusbank.ua/en>

Διοργανωτές Εκθέσεων

Γενικές πληροφορίες περί Εκθέσεων στην Ουκρανία:

<http://www.expoua.com/Exhibition/lang/en/>

Premier Expo

www.pe.com.ua

Kiev International Contract Fair

www.kmkya.kiev.ua

Primus Exhibitions Group

www.theprimus.com/en

ACCO International

<http://acco.ua/eng>

EUROINDEX Ltd

www.euroindex.com.ua

"International Exhibition Center" Ltd

www.iec-expo.com.ua

Ξενοδοχεία

Γενική πληροφόρηση: <http://www.hotels-kyiv.com/hotels.htm> www.expedia.com/

Ξενοδοχεία Κιέβου, 5 αστέρων: Fairmont, Hilton Kyiv, InterContinental, Hyatt Regency, Opera Hotel, Premier Palace, Radisson SAS

Ξενοδοχεία Κιέβου, 4 αστέρων: Dnipro, Impresa, Nationalny, Podol Plaza, President Hotel

Ξένες Διπλωματικές Αποστολές στην Ουκρανία

Βλ. Ιστοσελίδα ουκρανικού ΥΠΕΞ (χώρες, αλφαβητικά)

<http://mfa.gov.ua/en/about-ukraine/dip-in-ukraine/missions-list>

ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΟ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Ανάλυση διμερούς εμπορίου Ελλάδος - Ουκρανίας
(επί τη βάση τετραψήφιων Δασμολογικών Κλάσεων)
Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ.

Δ.Σ.	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ		ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΕΞΑΓΩΓΕΣ	
		Αξία (€)	Ποσότητα	Αξία (€)	Ποσότητα
0302	Ψάρια, βρώσιμα, νωπά ή διατηρημένα με απλή ψύξη (εκτός από φιλέτα και άλλη σάρκα ψαριών της κλάσης 0	0	0	1.952.260	456.944
0304	Φιλέτα και άλλη σάρκα ψαριών, έστω και αλεσμένα, νωπά, διατηρημένα με απλή ψύξη ή κατεψυγμένα	0	0	1.789	132
0403	Βουτυρόγαλα, πηγμένο γάλα και πηγμένη κρέμα, γιαούρτι, κεφίρ και άλλα γάλατα και κρέμες που έχουν υπ	0	0	490.612	220.958
0406	Τυριά και πηγμένο γάλα για τυρί	0	0	157.303	26.114
0409	Μέλι φυσικό	0	0	300	286
0701	Πατάτες, νωπές ή διατηρημένες με απλή ψύξη	0	0	2.200	4.000
0702	Ντομάτες, νωπές ή διατηρημένες με απλή ψύξη	0	0	84.704	94.389
0704	Κράμβες, κουνουπίδια, κράμβες σγουρές, γογγυλοκράμβες και παρόμοια βρώσιμα προϊόντα του γένους Brass	0	0	3.101	8.150
0709	Λαχανικά, νωπά ή διατηρημένα με απλή ψύξη (εκτός από πατάτες, ντομάτες, λαχανικά του γένους Allium,	0	0	2.725	3.084
0713	Όσπρια ξερά, χωρίς λοβό, έστω και ξεφλουδισμένα ή σπασμένα	39.900	21.000	1.096	812
0802	Καρποί με κέλυφος, νωποί ή ξεροί, έστω και χωρίς το κέλυφος ή τη φλούδα τους (εκτός από καρύδια κοκο	4.120.393	659.150	0	0
0804	Χουρμάδες, σύκα, ανανάδες, αχλάδια των ποικιλιών avocats και goganes, μάγγες και μαγγούστες, νωπά ή	0	0	5.092	3.637
0805	Εσπεριδοειδή, νωπά ή ξερά	0	0	2.834.336	5.343.403
0806	Σταφύλια, νωπά ή ξερά	0	0	504.462	705.617
0808	Μήλα, αχλάδια και κυδώνια, νωπά	0	0	60.950	87.678
0809	Βερίκοκα, κεράσια, ροδάκινα, στα οποία περιλαμβάνονται και τα brugnons και nectarines, δαμάσκηνα και	0	0	9.341.852	13.250.250
0810	Φράουλες, σμέουρα, βατόμουρα, φραγκοστάφυλα κάθε είδους, λαγοκέρασα και άλλοι καρποί και φρούτα βρώσ	0	0	7.815.091	10.075.747
0910	Ζιγγίβερι, κρόκος (ζαφορά), cucuma, θυμάρι, φύλλα δάφνης, curry και άλλα μπαχαρικά (εκτός από πιπέρ	0	0	300	619
1001	Σιτάρι και σμιγάδι	564.652	2.338.780	0	0
1003	Κριθάρι	508.594	1.995.000	0	0
1005	Καλαμπόκι	10.731.728	45.751.452	0	0
1006	Ρύζι	0	0	476	484
1008	Φαγόπυρο το εδώδιμο (μαύρο σιτάρι), κεχρί, κεχρί το μακρό και άλλα δημητριακά (εκτός από σιτάρι και	30.306	59.500	0	0
1104	Σπόροι δημητριακών, πλατυσμένοι, σε νιφάδες, με μερική απόξεση του περικάρπιου, με ολική σχεδόν απόξ	12.029	21.980	0	0
1201	Κουκιά σόγιας, έστω και σπασμένα	41.629.075	98.990.257	0	0
1204	Σπέρματα λιναριού, έστω και σπασμένα	29.000	40.000	0	0
1205	Σπέρματα αγριογογγύλης ή αγριοκράμβης, έστω και σπασμένα	5.313.740	11.585.860	0	0
1206	Σπέρματα ηλιοτρόπιου, έστω και σπασμένα	9.400	42.000	0	0
1207	Σπέρματα και ελαιώδεις καρποί, έστω και σπασμένα (εκτός από βρώσιμους καρπούς με κέλυφος, ελιές, κου	106.791	62.625	65.499	34.514
1208	Αλεύρια από σπέρματα και ελαιώδεις καρπούς (εκτός από το αλεύρι σιναπιού μουστάρδα)	0	0	1.344	216

1209	Σπέρματα, καρποί και σπόροι για σπορά (εκτός από όσπρια και γλυκό καλαμπόκι, καφέ, τσάϊ, ματέ και μπ	70.649	22.000	0	0
1211	Φυτά, μέρη φυτών, σπόροι και καρποί των ειδών που χρησιμοποιούνται κυρίως στην αρωματοποιία, την ιατ	0	0	456	14
1404	Φυτικά προϊόντα π.δ.κ.α.	2.681	20.620	0	0
1509	Ελαιόλαδο και τα κλάσματά του, που λαμβάνονται αποκλειστικά από ελιές με τη χρήση μηχανικών ή φυσικών	0	0	2.826.798	675.883
1510	Λάδια και τα κλάσματά τους, που λαμβάνονται αποκλειστικά από ελιές και με μεθόδους άλλες από αυτές π	0	0	225.683	103.941
1512	Λάδια ηλιοτρόπιου, κνήκου ή βαμβακιού και τα κλάσματά τους, έστω και εξευγενισμένα, αλλά χημικώς μη	2.647.785	2.984.016	0	0
1520	Γλυκερίνη, ακατέργαστη, καθώς και γλυκερινούχα νερά και αλισίβες	3.068	19.176	91.178	388.630
1604	Παρασκευάσματα και κονσέρβες ψαριών, καθώς και χαβιάρι και τα υποκατάστατα αυτού που παρασκευάζονται	0	0	5.089	939
1701	Ζάχαρη από ζαχαροκάλαμο ή από τεύτλα και ζαχαρόζη χημικώς καθαρή, σε στερεή κατάσταση	478.400	1.040.000	0	0
1704	Ζαχαρώδη προϊόντα χωρίς κακάο, στα οποία περιλαμβάνεται και η λευκή σοκολάτα	21.810	14.650	36.203	13.463
1806	Σοκολάτα και άλλα παρασκευάσματα διατροφής που περιέχουν κακάο	32.944	14.566	0	0
1901	Εκχυλίσματα βύνης, καθώς και παρασκευάσματα διατροφής από αλεύρια, σιμιγδάλια, άμυλα κάθε είδους ή ε	0	0	10.526	5.264
1902	Ζυμαρικά εν γένει έστω και ψημένα ή παραγεμισμένα με κρέας ή άλλες ουσίες ή και αλλιώς παρασκευασμέν	71.662	37.740	166.103	239.745
1904	Τρόφιμα που λαμβάνονται από τη διόγκωση ή φρύξη δημητριακών ή προϊόντων δημητριακών, όπως π.χ. καλαμ	10.593	4.833	367	60
1905	Προϊόντα αρτοποιίας, ζαχαροπλαστικής ή μπισκοτοποιίας, έστω και με προσθήκη κακάου, όστιες, κάψουλες	53.308	35.074	76.753	25.288
2001	Λαχανικά, καρποί και φρούτα και άλλα βρώσιμα μέρη φυτών, παρασκευασμένα ή διατηρημένα με ξίδι ή οξικ	0	0	80.996	30.894
2002	Ντομάτες παρασκευασμένες ή διατηρημένες χωρίς ξίδι ή οξικό οξύ	0	0	354.853	444.485
2003	Μανιτάρια και τρούφες, παρασκευασμένα ή διατηρημένα χωρίς ξίδι ή οξικό οξύ	0	0	6.958	1.170
2004	Λαχανικά παρασκευασμένα ή διατηρημένα χωρίς ξίδι, κατεψυγμένα (εκτός από τα διατηρημένα με ζάχαρη κα	0	0	30.978	10.148
2005	Λαχανικά παρασκευασμένα ή διατηρημένα χωρίς ξίδι, μη κατεψυγμένα (εκτός από τα διατηρημένα με ζάχαρη	0	0	1.840.871	688.695
2007	Γλυκά κουταλιού, ζελέδες, μαρμελάδες, πολτοί και πάστες καρπών και φρούτων, που παίρνονται από βράσι	0	0	399.718	363.829
2008	Καρποί και φρούτα και άλλα βρώσιμα μέρη φυτών, παρασκευασμένα ή διατηρημένα, με ή χωρίς προσθήκη ζάχ	6.270	1.724	848.988	956.968
2009	Χυμοί φρούτων, στους οποίους περιλαμβάνεται και ο μούστος σταφυλιών, ή λαχανικών, που δεν έχουν υποσ	7.337	14.862	20.466	27.628
2101	Εκχυλίσματα, αποστάγματα και συμπυκνώματα καφέ, τσαγιού ή ματέ και παρασκευάσματα με βάση τα προϊόντ	45.797	2.034	0	0
2103	Παρασκευάσματα για σάλτσες και σάλτσες παρασκευασμένες. Αρτύματα και καρυκείματα, σύνθετα. Αλεύρι απ	0	0	26.467	4.318
2106	Παρασκευάσματα διατροφής π.δ.κ.α.	5.202	225	86.740	24.458
2201	Νερά, στα οποία περιλαμβάνονται και τα φυσικά ή τεχνητά μεταλλικά νερά και τα αεριούχα νερά, χωρίς π	4	318	4	381
2202	Νερά, στα οποία περιλαμβάνονται και τα μεταλλικά και τα αεριούχα νερά, με προσθήκη ζάχαρης ή άλλων γ	24.877	48.610	5.826	10.950
2203	Μπίρα από βύνη	68.952	194.647	217	208
2204	Κρασιά από νωπά σταφύλια, στα οποία περιλαμβάνονται και τα εμπλουτισμένα με αλκοόλη κρασιά. Μούστος	43.414	31.112	83.434	32.079
2205	Βερμούτ και άλλα κρασιά από νωπά σταφύλια, παρασκευασμένα με τη βοήθεια φυτών ή αρωματικών ουσιών	0	0	258	46
2208	Αιθυλική αλκοόλη μη μετουσιωμένη, με κατ' όγκο αλκοολικό τίτλο < 80% vol · αποστάγματα, ηδύποτα (λικέ	10.160	9.494	54.894	17.238
2209	Ξίδια, βρώσιμα, που προέρχονται από ζύμωση και υποκατάστατα ξυδιών που λαμβάνονται από οξικό οξύ	0	0	53.988	40.786
2306	Πίτες και άλλα στερεά υπολείμματα, έστω και σπασμένα ή συσσωματωμένα με μορφή σβόλων, από την εξαγωγ	4.410	21.000	0	0
2401	Καπνά ακατέργαστα ή που δεν έχουν βιομηχανοποιηθεί. Απορρίμματα καπνού	0	0	87.364	13.020
2402	Πούρα, στα οποία περιλαμβάνονται και εκείνα με κομμένα τα άκρα, πουράκια και τσιγάρα, από καπνό ή υπ	0	0	33.472	6.007

2403	Καπνά και υποκατάστατα του καπνού, που έχουν βιομηχανοποιηθεί, καθώς και ομογενοποιημένα ή ανασχηματ	0	0	582	14
2507	Καολίνη και άλλες καολινικές άργιλοι, έστω και πυρωμένες	158.339	805.000	0	0
2508	Άργιλοι, ανδαλουσίτης, κυανίτης, σιλλιμανίτης, έστω και πυρωμένοι. Μουλλίτης. Χώματα που παίρνονται	68.519	1.100.000	0	0
2509	Κιμωλία	0	0	248.137	3.527.610
2515	Μάρμαρα, τραβερτίνες, βελγικοί ασβεστόλιθοι και άλλοι ασβεστόλιθοι για πελέκημα ή χτίσιμο, φαινομενι	0	0	130.810	478.397
2516	Γρανίτης, πορφύριτης, βασάλτης, ψαμμίτης και άλλες πέτρες για πελέκημα ή χτίσιμο, έστω και χοντρικά	0	0	3.250	22.000
2517	Χαλίκια, αμμοχάλικα, πέτρες χοντροθρυμματισμένες, των τύπων που χρησιμοποιούνται συνήθως στην παρασκ	0	0	71.028	1.133.820
2519	Ανθρακικό μαγνήσιο φυσικό μαγνησίτης. Μαγνησία που αποκτήθηκε με τήξη με ηλεκτρισμό. Μαγνησία πυρωμέ	0	0	196.130	1.130.150
2606	Μεταλλεύματα αργιλίου και τα εμπλουτισμένα από αυτά	0	0	298.584	8.900.624
2614	Μεταλλεύματα τιτανίου και τα εμπλουτισμένα από αυτά	203.429	176.000	0	0
2701	Λιθάνθρακες. Πλίνθοι, σφαίρες και παρόμοια στερεά καύσιμα που παίρνονται από το λιθάνθρακα	987.712	10.258.047	0	0
2707	Λάδια και άλλα προϊόντα που προέρχονται από την απόσταξη σε υψηλή θερμοκρασία των πησών από λιθάνθρ	79.758	131.830	0	0
2708	Πίσσα στερεή και οπτάνθρακας (κοκ) από στερεή πίσσα, που λαμβάνονται από πίσσα λιθανθράκων ή από άλλ	3.327.599	9.435.394	0	0
2710	Λάδια από πετρέλαιο ή από ασφαλτούχα ορυκτά (εκτός από ακατέργαστα λάδια). Παρασκευάσματα περιεκτικό	37.948	21.373	111.091.941	154.212.626
2711	Αέρια πετρελαίου και άλλοι αέριοι υδρογονάνθρακες	56.067	77.050	28.372	14.592
2712	Βαζελίνη. Παραφίνη, κεριά πετρελαίου μικροκρυστάλλινο, slack wax, οζοκηρίτης, κεριά από λιγνίτη, κεριά	0	0	14.886	3.920
2713	Οπτάνθρακας (κοκ) από πετρέλαιο, άσφαλτος από πετρέλαιο και άλλα υπολείμματα των λαδιών πετρελαίου ή	0	0	169.962	2.941.000
2803	Άνθρακας αιθάλες από άνθρακα και άλλες μορφές άνθρακα, π.δ.κ.α.	88.141	81.390	0	0
2811	Οξεία, ανόργανα και ανόργανες οξυγονούχες ενώσεις των μη μεταλλικών στοιχείων (εκτός από χλωριούχο υδ	11.200	2.000	0	0
2827	Χλωριούχα, οξυχλωριούχα και υδροξυχλωριούχα. Βρωμιούχα και οξυβρωμιούχα. Ιωδιούχα και οξυϊωδιούχα	17.787	7.000	0	0
2833	Θειικά. Στυπτηρίες. Υπεροξειδικά υπερθειικά	309.184	3.468.000	0	0
2836	Άνθρακικά, υπεροξοανθρακικά υπερανθρακικά. Άνθρακικό του αμμωνίου του εμπορίου που περιέχει καρβαμιδ	0	0	30.504	66.000
2915	Οξεία μονοκαρβοξυλικά άκυκλα κορεσμένα και οι ανυδρίτες, τα αλογονίδια, υπεροξειδία και υπεροξεία τους	70.500	154.000	0	0
3003	Φάρμακα (εκτός από τα προϊόντα των κλάσεων 3002, 2005 ή 3006) που αποτελούνται από προϊόντα αναμειγμ	0	0	10.683	200
3004	Φάρμακα (εκτός από τα προϊόντα των κλάσεων 3002, 3005 ή 3006) που αποτελούνται από προϊόντα αναμειγμ	0	0	3.829.277	18.808
3102	Λιπάσματα ορυκτά ή χημικά αζωτούχα (εκτός από αυτά που παρουσιάζονται είτε σε δισκία ή παρόμοια σχήμ	1.732.625	6.072.270	0	0
3204	Χρωστικές ύλες συνθετικές οργανικές, έστω και καθορισμένης χημικής σύστασης. Παρασκευάσματα των τύπω	0	0	702.058	254.369
3206	Χρωστικές ύλες ανόργανες ή ορυκτές, που δεν κατονομάζονται αλλού. Παρασκευάσματα των τύπων που χρησι	395.575	215.000	32.446	22.000
3214	Στόκος υαλοεργών, κονίες ρητίνης και άλλες μασίχες (στόκοι). Σταρώματα που χρησιμοποιούνται στο χρω	5.196	5.258	508.315	1.052.730
3215	Μελάνια τυπογραφίας, μελάνια γραφής ή σχεδίασης και άλλα μελάνια, έστω και συμπυκνωμένα ή σε στερεές	0	0	11.760	130
3304	Προϊόντα ομορφιάς ή φιασιδώματος (μακιγιάζ) παρασκευασμένα και παρασκευάσματα για τη συντήρηση ή τη	0	0	1.169.342	78.720
3305	Παρασκευάσματα για τα μαλλιά	0	0	145.157	74.003
3307	Παρασκευάσματα για πριν το ξύρισμα, για το ξύρισμα και για μετά το ξύρισμα, αποσμητικά σώματος, παρα	0	0	184.739	79.886
3401	Σαπούνια. Προϊόντα και παρασκευάσματα οργανικά που ενεργούν πάνω στην επιφανειακή τάση, που χρησιμοπ	0	0	135.361	82.003
3402	Οργανικές ουσίες επιφανειακής δράσης (εκτός από σαπούνια). Παρασκευάσματα που ενεργούν πάνω στην επι	451.827	636.080	658.669	399.237
3405	Στιλβώματα και κρέμες για παπούτσια, για πατώματα και έπιπλα, στιλβώματα για αμαξώματα, γυαλί ή μετά	0	0	12.161	8.110

3702	Ταινίες φωτογραφικές ευαισθητοποιημένες, που δεν έχουν εκτεθεί στο φως, σε κυλίνδρους, από άλλες ύλε	13.247	170	0	0
3706	Κινηματογραφικές ταινίες που έχουν εκτεθεί στο φως και έχουν εμφανιστεί, με ή χωρίς εγγραφή ήχου ή μ	1.581	20	0	0
3802	Άνθρακες ενεργοποιημένοι. Φυσικές ορυκτές ύλες ενεργοποιημένες. Άνθρακες ζωϊκής προέλευσης, στους οπ	0	0	5.235.381	138.372.710
3806	Κολοφώνια και ρητινικά οξέα, καθώς και τα παράγωγά τους. Αιθέριο έλαιο κολοφωνίου και έλαια κολοφωνί	0	0	75.465	43.850
3809	Προϊόντα για το κολλάρισμα ή το τελείωμα, επιταχυντές βαφής ή προσκόλλησης χρωστικών υλών και άλλα π	0	0	5.177	2.594
3811	Αντικροτικά, ανασχετικά της οξειδωσης, προσθετικά εξουδετέρωσης καταλοίπων, βελτιωτικά του ιξώδους τ	0	0	2.700	30
3816	Τσιμέντα, κονιάματα, σκυροδέματα και παρόμοιες πυρίμαχες συνθέσεις (εκτός από παρασκευάσματα με βάση	0	0	2.160.731	9.166.000
3822	Διαγνωστικά ή εργαστηριακά αντιδραστήρια σε υπόθεμα και παρασκευασμένα διαγνωστικά ή εργαστηριακά αν	0	0	6.850	64
3824	Συνδετικά παρασκευασμένα για καλούπια ή πυρήνες χυτηρίου. Χημικά προϊόντα και παρασκευάσματα των χημ	31	38	719.295	8.527.500
3902	Πολυμερή του προπυλενίου ή άλλων ολεφινών, σε αρχικές μορφές	0	0	359.239	86.156
3907	Πολυακετάλες, άλλοι πολυαιθέρες και ρητίνες-εποξειδία, σε αρχικές μορφές. Πολυανθρακικά άλατα, ρητίν	0	0	54.170	32.400
3909	Ρητίνες αμινικές, ρητίνες φαινολικές και πολυουρεθάνες, σε αρχικές μορφές	0	0	440.595	165.573
3921	Πλάκες, φύλλα, μεμβράνες, ταινίες και λουρίδες, από πλαστικές ύλες, ενισχυμένα, με απανωτές στρώσεις	0	0	22.813	6.035
3923	Είδη μεταφοράς ή συσκευασίας, από πλαστικές ύλες. Πώματα, καπάκια, καψούλια και άλλες διατάξεις κλει	58.383	4.818	227.527	101.689
3925	Είδη εξοπλισμού για κατασκευές, από πλαστικές ύλες, π.δ.κ.α.	0	0	7.616	761
3926	Τεχνουργήματα από πλαστικές ύλες ή από άλλες ύλες των κλάσεων 3901 έως 3914, π.δ.κ.α.	0	0	1.826	590
4202	Μπαούλα, βαλίτσες και βαλιτσάκια, στα οποία περιλαμβάνονται και τα βαλιτσάκια για είδη καλλωπισμού κ	70	2	89.522	5.573
4203	Ενδύματα και εξαρτήματα της ένδυσης από δέρμα φυσικό ή ανασχηματισμένο (εκτός από υποδήματα και καλύ	0	0	875	16
4302	Γουνοδέρματα δεφασμένα ή κατεργασμένα στα οποία περιλαμβάνονται και τα κεφάλια, ουρές, πόδια και άλλ	125.749	2.100	72.860	236
4303	Ενδύματα, εξαρτήματα της ένδυσης και άλλα είδη από γουνοδέρματα (εκτός από γάντια που φέρουν ταυτόχρ	500	2	1.528.553	2.032
4401	Καυσόξυλα σε κυλίνδρους, κούτσουρα, μικρά κλαδιά, δεμάτια ή με παρόμοιες μορφές. Ξυλεία σε πλακίδια	36.664	238.292	0	0
4402	Ξυλοκάρβουνα, στα οποία περιλαμβάνονται και τα κάρβουνα από κελύφη ή καρύδια, έστω και συσσωματωμένα	65.300	197.879	0	0
4403	Ξυλεία ακατέργαστη, έστω και ξεφλουδισμένη, που της έχει αφαιρεθεί ο σομφός ή ορθογωνισμένη (εκτός α	279.348	1.775.587	0	0
4407	Ξυλεία πριονισμένη ή πελεκημένη κατά μήκος, κομμένη εγκάρσια ή ξετυλιγμένη, έστω και πλανισμένη, λει	511.563	1.113.865	0	0
4408	Φύλλα για επικάλυψη (καπλαμάδες) και φύλλα πολύστρωτα αντικολλητά (κόντρα-πλακέ) έστω και συγκολλημέ	25.291	9.406	0	0
4409	Ξυλεία στην οποία περιλαμβάνονται και οι σανίδες και τα πηχάκια για παρκέτα, μη συναρμολογημένα με κ	278.402	299.470	0	0
4415	Κιβώτια κάθε μεγέθους, καφάσια, κύλινδροι και παρόμοια είδη συσκευασίας από ξύλο. Τύμπανα (τροχίσκοι	4.682	15.272	0	0
4418	Τεχνουργήματα ξυλουργικής και τεμάχια σκελετών για οικοδομές, στα οποία περιλαμβάνονται και οι κυψελ	0	0	7.075	495
4420	Ξυλεία με ενσωματωμένες ψηφίδες και ξυλεία με κολλημένα διακοσμητικά στοιχεία. Μικρά κιβώτια, θήκες	0	0	23.576	3.262
4421	Τεχνουργήματα από ξύλο, π.δ.κ.α.	3.309	2.323	0	0
4805	Χαρτιά και χαρτόνια, για ανακύκλωση (απορρίμματα και αποκόμματα), χωρίς επίχρηση ή επάλειψη, σε κυλί	114.910	208.476	8.015	12.339
4811	Χαρτιά, χαρτόνια, χαρτοβάμβακας και ιστοί κυτταρινικών ινών, επιστρωμένα, επιχρισμένα, εμποτισμένα,	30.254	17.458	0	0
4819	Κουτιά, κιβώτια, σάκοι, σακίδια, χωνιά και άλλες συσκευασίες από χαρτί, χαρτόνι, χαρτοβάμβακα ή επίτ	0	0	5.652	1.589
4821	Ετικέτες κάθε είδους, από χαρτί ή χαρτόνι, τυπωμένες ή μη	70	1	95.878	23.878
4823	Χαρτιά, χαρτόνια, χαρτοβάμβακας και επίπεδες επιφάνειες από ίνες κυτταρίνης, σε ταινίες ή σε κυλίνδρ	0	0	2.492	1.148
4901	Βιβλία, φυλλάδια και παρόμοια έντυπα, έστω και σε ξεχωριστά φύλλα (εκτός από περιοδικές εκδόσεις και	3.204	1.278	643.858	107.723

4905	Χαρτογραφικά τεχνουργήματα κάθε είδους, στα οποία περιλαμβάνονται και οι χάρτες τοίχου, τα τοπογραφικά	0	0	50	23
4907	Γραμματόσημα, χαρτόσημα και ανάλογα, που δεν έχουν ακυρωθεί και κυκλοφορούν ή προορίζονται να μπουν	1.054	15	0	0
4910	Ημερολόγια κάθε είδους, τυπωμένα, στα οποία περιλαμβάνονται και τα μπλοκ ημερολογίων των οποίων αφαι	0	0	70	15
4911	Εντυπα, στα οποία περιλαμβάνονται και οι εικόνες, εικόνες χαρακτηριστικής και οι φωτογραφίες, π.δ.κ.α.	108	11	3.841	1.312
5407	Υφάσματα από νήματα από συνθετικές ίνες συνεχείς, στα οποία περιλαμβάνονται και νήματα μονόιμα με >=	0	0	33.565	11.723
5516	Υφάσματα από τεχνητές ίνες μη συνεχείς	0	0	1.068	16
5601	Βάτες από υφαντικές ύλες και είδη από τις βάτες αυτές, υφαντικές ίνες με μήκος <= 5 mm χνούδι από τη	0	0	98.243	22.342
5607	Σπάγκοι, σχοινιά και χοντρά σχοινιά, πλεκτά ή όχι, έστω και εμποτισμένα, επιχρισμένα, επικαλυμμένα ή	0	0	11.779	489
5608	Δίχτυα με δεμένους κόμπους, σε τόπια ή σε τεμάχια, που γίνονται από σπάγκους, σχοινιά ή χοντρά σχοιν	0	0	3.787	692
5702	Τάπητες και άλλες επενδύσεις δαπέδου από υφαντικές ύλες, υφασμένοι, όχι φουντωτοί ούτε φλοκωτοί, έστ	0	0	2.285	150
5703	Τάπητες και άλλες επενδύσεις δαπέδου από υφαντικές ύλες, φουντωτοί βελουδωτή κατασκευή με βελόνα, έσ	0	0	1.520	80
5804	Τούλια κάθε είδους και υφάσματα βροχιδωτά με κόμπους. Δαντέλες σε τόπια (με το μέτρο), σε ταινίες ή	0	0	1.542.500	186.285
5806	Είδη κορδελοποιίας από υφαντικές ύλες, υφασμένα, ό. συμπ. ταινίες χωρίς υφάδι, π.δ.κ.α.	0	0	56.476	4.094
5901	Υφάσματα επιχρισμένα με κόλλα ή με αμυλώδεις ουσίες, των τύπων που χρησιμοποιούνται για τη βιβλιοδεσ	3.399	264	0	0
5903	Υφάσματα εμποτισμένα, επιχρισμένα ή επικαλυμμένα με πλαστική ύλη ή με απανωτές στρώσεις από πλαστική	0	0	11.454	3.159
6006	Άλλα πλεκτά υφάσματα	0	0	21.694	595
6104	Κουστούμια-ταγιέρ, σύνολα,ζακέτες, φορέματα, φούστες, φούστες-παντελόνια (ζιπ- κιλότ), παντελόνια μα	0	0	125.420	870
6106	Μπλούζες και μπλούζες-πουκάμισα σεμιζιέ, πλεκτές, για γυναίκες ή κορίτσια (εκτός από τι-σερτ και φαν	0	0	100.267	1.133
6109	Τι-σερτ και φανελάκια, πλεκτά	0	0	197.286	3.159
6110	Πουλόμερα, πλεκτές ζακέτες, γιλέκα και παρόμοια είδη (ό. συμπ. τα σου-πουλ), πλεκτά (εκτός των παραγε	0	0	13.710	121
6112	Φόρμες αθλητικές (προπόνησης), κουστούμια και σύνολα του σκι, μαγιό, κιλότες και σλιπ μπάνιου, πλεκτ	0	0	43.999	575
6201	Παλτά (ό. συμπ. τα κοντά παλτά), κάπες, άνορακ, αντανεμικά, μπουφάν και παρόμοια είδη, για άντρες ή	0	0	7.563	55
6203	Κουστούμια, σύνολα, σακάκια, παντελόνια μακριά (ό. συμπ. τα παντελόνια μέχρι το γόνατο και παρόμοια	0	0	11.675	157
6204	Κουστούμια-ταγιέρ, σύνολα, ζακέτες, φορέματα, φούστες, φούστες-παντελόνια (ζιπ- κιλότ), παντελόνια μ	0	0	261.919	1.754
6206	Μπλούζες και μπλούζες-πουκάμισα σεμιζιέ, για γυναίκες ή κορίτσια (εκτός των πλεκτών, καθώς και εκτός	0	0	134.013	1.538
6303	Παραπετάσματα για πόρτες και παράθυρα και εσωτερικά ρολά, καθώς και υπερθέματα παραπετασμάτων και γύ	0	0	196	4
6307	Υφαντουργικά είδη, έτοιμα, ό. συμπ. τα αχνάρια για την κατασκευή ενδυμάτων (πατρών), π.δ.κ.α.	0	0	18.851	1.290
6309	Μεταχειρισμένα ενδύματα, συμπληρώματα του ενδυματος, καλύμματα, πανικά για οικιακή χρήση και είδη επ	1.695	588	1	150
6403	Υποδήματα που έχουν τα εξωτερικά πέλματα από καουτσούκ, πλαστική ύλη, δέρμα φυσικό ή ανασηματισμένο	0	0	11.011	193
6802	Πέτρες κατάλληλες για λάξευση ή για την οικοδομική, φυσικές, άλλες από σχιστόλιθο, επεξεργασμένες κα	0	0	688.135	1.373.091
6805	Λειαντικές ύλες, φυσικές ή τεχνητές, σε σκόνη ή σε κόκκους, προσαρμοσμένες πάνω σε υπόθεμα από υφαντ	0	0	24.363	1.918
6903	Αποστακτήρες σε σχήμα κεράτου, χωνευτήρια, θάλαμοι κλιβάνων, πυρίμαχοι εγχυτήρες, εμφράγματα, στηρίγ	0	0	465	8
6911	Επιτραπέζια σκεύη και άλλα είδη οικιακής χρήσης, υγιεινής και ευπρεπισμού, από πορσελάνη (εκτός από	0	0	78.402	10.353
6913	Αγαλαμάδια και άλλα αντικείμενα διακόσμησης, από κεραμεικές ύλες, π.δ.κ.α.	108	8	0	0
7010	Φιάλες, νταμιζάνες, φιαλίδια, κανάτες, βάζα, σωληνοειδείς φιάλες, φύσιγγες και άλλα δοχεία από γυαλ	1.330.945	2.543.104	0	0
7013	Γυάλινα αντικείμενα που προορίζονται για το τραπέζι, την κουζίνα, τον καλλωπισμό, το γραφείο, την εσ	15.951	16.999	0	0

7113	Κοσμήματα και μέρη αυτών, από πολύτιμα μέταλλα ή από μέταλλα επιστρωμένα με πολύτιμα μέταλλα (εκτός	0	0	76.222	3
7117	Απομιμήσεις κοσμημάτων	0	0	1.918	4.950
7202	Σιδηροκράματα	948.055	1.146.100	0	0
7205	Κόκκοι και σκόνες ακατέργαστου χυτοσιδήρου, κατοπτρικού χυτοσιδήρου, σιδήρου ή χάλυβα (εκτός από κόκ	78.014	97.000	0	0
7208	Πλατέα προϊόντα έλασης από σίδηρο ή από όχι σε κράμα χάλυβα, με πλάτος ≥ 600 mm, που έχουν ελαθεί σ	41.265.336	94.010.192	0	0
7209	Πλατέα προϊόντα έλασης από σίδηρο ή από όχι σε κράμα χάλυβα, με πλάτος ≥ 600 mm, που έχουν απλώς ελ	12.077.614	24.600.700	0	0
7210	Πλατέα προϊόντα έλασης από σίδηρο ή από όχι σε κράμα χάλυβα, με πλάτος ≥ 600 mm, που έχουν ελαθεί σ	0	0	5.986	5.846
7212	Πλατέα προϊόντα έλασης από σίδηρο ή από όχι σε κράμα χάλυβα, με πλάτος < 600 mm, που έχουν ελαθεί σε	0	0	236.828	307.145
7213	Χοντρόσυρμα από σίδηρο ή από όχι σε κράμα χάλυβα, ακανόνιστα περιελιγμένο	11.991.302	26.571.726	0	0
7217	Σύρματα από σίδηρο ή από όχι σε κράμα χάλυβα, περιελιγμένα ακανόνιστα ή σε πηνία	1.198.914	1.832.835	0	0
7304	Σωλήνες και κοίλα είδη με καθορισμένη μορφή, χωρίς συγκόλληση, από σίδηρο (εκτός από χυτοσίδηρο) ή χ	16.979	19.185	0	0
7308	Κατασκευές και μέρη κατασκευών (π.χ. γέφυρες και τμήματα γεφυρών, θυρίδες κλεισιδάδων, πύργοι, πυλώνε	0	0	5.164	1.259
7310	Δεξαμενές, βαρέλια, τύμπανα, μπιτόνια, κουτιά και παρόμοια δοχεία, από σίδηρο ή χάλυβα, για ύλες παν	0	0	17.643	9.923
7312	Κορδόνια, καλώδια, σχοινιά, αρτάνες και παρόμοια είδη, από σίδηρο ή χάλυβα (εκτός από μονωμένα προϊό	0	0	7.176	1.182
7320	Ελατήρια και ελάσματα ελατηρίων, από σίδηρο ή χάλυβα (εκτός από ελατήρια ρολογιών, ελατήρια για στελ	0	0	245.221	103.919
7323	Είδη οικιακής χρήσης ή οικιακής οικονομίας και μέρη αυτών, από σίδηρο ή χάλυβα: Μαλλί από σίδηρο ή χ	114.565	51.798	0	0
7326	Τεχνουργήματα από σίδηρο ή χάλυβα, π.δ.κ.α. (εκτός εκείνων που έχουν χυτευθεί)	13.392	2.032	3.375	237
7407	Ράβδοι και είδη με καθορισμένη μορφή, από χαλκό, π.δ.κ.α.	77.673	20.424	0	0
7411	Σωλήνες από χαλκό	0	0	4.257.509	672.574
7412	Σύνδεσμοι, εξαρτήματα σύμπλεξης και ζευκτες σωληνώσεων (π.χ. καμπύλες ή περιβλήματα), από χαλκό	0	0	34	3
7604	Ράβδοι και είδη με καθορισμένη μορφή, από αργίλιο, π.δ.κ.α.	0	0	1.559.087	422.361
7606	Ελάσματα και ταινίες, από αργίλιο, με πάχος $> 0,2$ mm (εκτός από ανεπτυγμένα ελάσματα και ταινίες)	0	0	333.268	129.767
7607	Φύλλα και λεπτές ταινίες, από αργίλιο, έστω και τυπωμένα ή επικολλημένα σε χαρτί, χαρτόνι, πλαστική	0	0	3.618.922	1.154.344
7608	Σωλήνες από αργίλιο (εκτός από κοίλα είδη με καθορισμένη μορφή)	0	0	1.032	97
7610	Κατασκευές και μέρη κατασκευών (π.χ. γέφυρες και τμήματα γεφυρών, πύργοι, πυλώνες, στύλοι, κολόνες,	0	0	551.836	99.497
7616	Τεχνουργήματα από αργίλιο, π.δ.κ.α.	0	0	22.999	5.401
7806	Τεχνουργήματα από μόλυβδο, π.δ.κ.α.	0	0	3.277	353
7907	Τεχνουργήματα από ψευδάργυρο, π.δ.κ.α.	0	0	24.119	8.535
8205	Εργαλεία (ό. συμπ. οι γυαλοκόπτες με διαμάντι), από κοινά μέταλλα, π.δ.κ.α. Καμινέτα για συγκόλληση	3.596	120	0	0
8301	Λουκέτα, κλειδαριές και σύρτες ασφαλείας (που λειτουργούν με κλειδί, με συνδυασμό ή με ηλεκτρισμό),	0	0	240	1
8302	Σιδηρικά και παρόμοια είδη, από κοινά μέταλλα, για έπιπλα, πόρτες, σκάλες, παράθυρα, παντζούρια, αμα	2.609	130	176.033	26.264
8306	Καμπάνες, κουδούνια, γκονγκ και παρόμοια είδη, μη ηλεκτρικά, από κοινά μέταλλα (εκτός από μουσικά όρ	0	0	60.690	5.519
8309	Πώματα (ό. συμπ. τα πώματα-στεφάνια, τα ελικοτομημένα πώματα και τα πώματα για τη ρύθμιση της ροής),	27.777	2.966	0	0
8409	Μέρη που αναγνωρίζονται ότι προορίζονται αποκλειστικά ή κύρια για εμβολοφόρους κινητήρες εσωτερικής	16.957	1.512	46.275	1.662
8412	Κινητήρες και κινητήριες μηχανές (εκτός από ατμοστροβίλους, εμβολοφόρους κινητήρες εσωτερικής καύσης	0	0	37.397	550
8414	Αεραντλίες ή αντλίες κενού (εκτός των ανυψωτών μειγμάτων αερίων αντλίες γαλακτώματος, καθώς και εκτό	3.036	361	184.332	1.543

8416	Καυστήρες για εστίες που λειτουργούν με υγρά καύσιμα, με στερεά καύσιμα σε σκόνη ή με αέρια. Αυτόματ	0	0	119	5
8417	Κλίβανοι βιομηχανικοί ή εργαστηρίων, μη ηλεκτρικοί, ό. συμπ. οι αποτεφρωτήρες (εκτός από ξηραντήρια	6.252	2.500	0	0
8418	Ψυγεία και καταψύκτες τύπου ντουλαπιού, καταψύκτες και ψυκτικές συσκευές βαθείας ψύξεως τύπου κιβωτί	137	19	656.807	148.742
8421	Μηχανές και συσκευές φυγόκεντρες, ό. συμπ. οι μηχανές στιψίματος (εκτός εκείνων για το διαχωρισμό ισ	0	0	576	22
8424	Μηχανικές συσκευές, έστω και χειροκίνητες, για τη διασπορά, εκτόξευση ή ψεκασμό υγρών ή σκόνης, π.δ.	0	0	652.944	203.018
8428	Μηχανές και συσκευές για την ανύψωση, τη φόρτωση, την εκφόρτωση ή τη μετακίνηση, π.χ. ανελκυστήρες,	0	0	1.988.746	446.010
8431	Μέρη που αναγνωρίζονται ότι προορίζονται αποκλειστικά ή κυρίως για τις μηχανές και συσκευές των κλάσ	0	0	43.689	4.932
8433	Μηχανές και συσκευές για τη συγκομιδή ή τον αλωνισμό γεωργικών προϊόντων, ό. συμπ. οι μηχανές για το	0	0	435.591	40.882
8434	Μηχανές αρμέγματος και άλλες μηχανές και συσκευές γαλακτοκομίας (εκτός από ψυκτικές συσκευές ή εγκατ	0	0	19.204	1.540
8436	Μηχανές και συσκευές, π.δ.κ.α., για τη γεωργία, τη δασοκομία ή την κηπουρική, την πτηνοτροφία ή τη μ	0	0	5.190	330
8437	Μηχανές και συσκευές για τον καθαρισμό, τη διαλογή ή το κοσκίνισμα σπόρων ή οσπρίων. Μηχανές και συσ	12.423	700	0	0
8438	Μηχανές και συσκευές που δεν κατονομάζονται ούτε περιλαμβάνονται στο κεφάλαιο 84, για τη βιομηχανική	0	0	1.485	15
8442	Μηχανές και συσκευές (εκτός από τις εργαλειομηχανές των κλάσεων 8456 έως 8465) για τη χύτευση ή τη σ	27.600	3.030	5.890	735
8443	Μηχανές και συσκευές εκτύπωσης, στις οποίες περιλαμβάνονται και οι εκτυπωτικές συσκευές με εκτόξευση	0	0	59.234	740
8447	Μηχανές για πλέξιμο, ράψιμο-πλέξιμο, για την κατασκευή γκιπούρ, τουλιών, δαντελών, κεντημάτων, σειρη	0	0	16.000	4.470
8448	Βοηθητικές μηχανές και συσκευές των μηχανών των κλάσεων 8444, 8445, 8446 και 8447 (π.χ. ραπίρες, μη	0	0	4.724	7
8450	Μηχανές για το πλύσιμο των ρούχων, έστω και με διάταξη στεγνώματος	315	19	0	0
8451	Μηχανές και συσκευές (εκτός εκείνων της κλάσης 8450) για το πλύσιμο, το καθαρίσμα, το στίψιμο, το στ	0	0	5.711	445
8452	Ραπτομηχανές, άλλες από τις μηχανές συρραφής της κλάσης 8440. Επιπλα, βάσεις και καλύμματα κατασκευα	113	9	0	0
8456	Εργαλειομηχανές για την αφαίρεση υλών παντός τύπου, που λειτουργούν με ακτίνες λέιζερ, δέσμες φωτός	0	0	10.425	131
8465	Εργαλειομηχανές (ό. συμπ. οι μηχανές για το κάρφωμα, τη συρραφή, τη συγκόλληση ή το κόλλημα και άλλε	26.402	1.900	0	0
8466	Μηχανές και εξαρτήματα που αναγνωρίζονται ότι προορίζονται αποκλειστικά ή κύρια για τις εργαλειομηχα	1.997	40	4.050	54
8467	Εργαλεία χειρωνακτικού χειρισμού, λειτουργίας με πεπιεσμένο αέρα, υδραυλικής λειτουργίας ή με αυτοδύ	0	0	454	9
8471	Μηχανές επεξεργασίας δεδομένων, αυτόματες, και μονάδες αυτών. Μαγνητικές ή οπτικές διατάξεις ανάγνωσ	49.177	89	0	0
8473	Μέρη και εξαρτήματα (εκτός από κιβώτια, προστατευτικά καλύμματα και παρόμοια είδη) που αναγνωρίζοντα	0	0	200	7
8474	Μηχανές και συσκευές για τη διαλογή, το κοσκίνισμα, το διαχωρισμό, το πλύσιμο, τη σύνθλιψη, την άλεσ	396	26	34.356	1.483
8475	Μηχανές για τη συναρμολόγηση των ηλεκτρικών λαμπτήρων που αποτελούνται από γυάλινη φύσιγγα ή γυάλινο	10.415	5.400	15.811	1.489
8479	Μηχανές, συσκευές και μηχανήματα με ιδιαίτερη λειτουργία, που δεν κατονομάζονται ούτε περιλαμβάνοντα	0	0	40.000	1.610
8480	Πλαίσια χυτηρίου. Πλάκες υποστήριξης για καλούπια. Μοντέλα χυτηρίου. Καλούπια για μέταλλα (άλλα από	4.501	2.040	0	0
8481	Ρυθμιστικοί κρουνοί και παρόμοιες συσκευές για άκαμπτους ή εύκαμπτους σωλήνες, ατμολέβητες, δεξαμενέ	0	0	14.543	1.360
8482	Ρουλεμάν (με σφαιρίδια, κυλίνδρους ή βελόνες), εκτός από τα σφαιρίδια από χάλυβα της κλάσης 7326	4.125	158	0	0
8483	Αξονες μετάδοσης της κίνησης (συμπεριλαμβανομένων και των εκκεντροφόρων και των στροφαλοφόρων αξόνων	2.350	100	0	0
8504	Μετασηματιστές ηλεκτρικοί, ηλεκτρικοί μετατροπείς (π.χ. ανορθωτές) καθώς και πηνία επαγωγικής αντίδ	0	0	31.866	6.247
8506	Ηλεκτρικά πρωτογενή στοιχεία και συστοιχίες (μπαταρίες) (εκτός των μεταχειρισμένων). Μέρη τους	0	0	109.318	32.245
8507	Ηλεκτρικοί συσσωρευτές, περιλαμβανομένων και των διαχωριστών τους, είτε έχουν τετράγωνη ή ορθογώνια	2.287.597	1.234.326	832.301	335.529
8514	Κλίβανοι βιομηχανικοί ή εργαστηρίων, ηλεκτρικοί, ό. συμπ. οι κλίβανοι που λειτουργούν με επαγωγή ή μ	0	0	15.000	5.000

8516	Θερμαντήρες νερού και θερμοσυσκευές που βυθίζονται στο νερό, ηλεκτρικοί. Ηλεκτρικές συσκευές για τη	700.348	89.205	152.555	9.321
8517	Ηλεκτρικές συσκευές για την ενσύρματη τηλεφωνία ή την ενσύρματη τηλεγραφία, όπου συμπεριλαμβάνονται	0	0	5.413.215	85.602
8521	Μαγνητοσκόπια (βίντεο) εγγραφής εικόνας και ήχου ή αναπαραγωγής του ήχου, είτε έχουν ενσωματωμένο δέ	82	9	0	0
8526	Συσκευές ραδιοαίχνης και ραδιοβόλησης (ραντάρ), συσκευές ραδιοαυσιπλοίας και συσκευές ραδιοηλε	1.150	1	0	0
8528	Τηλεοπτικοί δέκτες, είτε έχουν ενσωματωμένους δέκτες ραδιοφωνικών εκπομπών ή συσκευές εγγραφής ήχου	33	6	0	0
8536	Συσκευές ηλεκτρικές, για το κλείσιμο, τη διακοπή, την προστασία ή τη σύνδεση ηλεκτρικών κυκλωμάτων (	0	0	19.306	665
8538	Μέρη που αναγνωρίζονται ότι προορίζονται αποκλειστικά ή κύρια για συσκευές της κλάσης 8535, 8536 ή 8	0	0	4.457	52
8539	Λαμπτήρες πυράκτωσης και εκκένωσης, ό. συμπ. τα είδη με την ονομασία φάροι και προβολείς σφραγισμένο	46.734	8.947	0	0
8543	Μηχανές και συσκευές με δική τους λειτουργία, ηλεκτρικές, που δεν κατονομάζονται ούτε περιλαμβάνονται	6.045	1	6.000	10
8544	Σύρματα και καλώδια (ό. συμπ. τα ομοαξονικά καλώδια) για ηλεκτροτεχνική χρήση, μονωμένα (έστω και μο	0	0	53.585	7.098
8545	Ηλεκτρόδια από άνθρακα, ψήκτρες από άνθρακα, άνθρακες για λαμπτήρες, συστοιχίες ηλεκτρικών στηλών, η	0	0	885	33
8547	Μονωτικά τεμάχια, που αποτελούνται στο σύνολό τους από μονωτικές ύλες ή που περιλαμβάνουν απλά μεταλ	0	0	20.109	750
8703	Επιβατικά αυτοκίνητα και άλλα αυτοκίνητα οχήματα κατασκευασμένα κυρίως για τη μεταφορά προσώπων (εκτ	0	0	44.102	17.300
8704	Αυτοκίνητα φορτηγά οχήματα, ό. συμπ. το σασί με τον κινητήρα και ο θάλαμος οδήγησης	0	0	33.250	17.974
8705	Αυτοκίνητα οχήματα ειδικών χρήσεων, που δεν είναι κατασκευασμένα κυρίως για τη μεταφορά προσώπων ή ε	0	0	25.000	3.500
8708	Μέρη και εξαρτήματα για ελκυστήρες, αστικά λεωφορεία, επιβατικά αυτοκίνητα, αυτοκίνητα φορτηγά οχήμα	0	0	371.756	130.044
8716	Ρυμουλκούμενα οχήματα, ό. συμπ. τα ημιρυμουλκούμενα, για οχήματα παντός τύπου, και άλλα μη αυτοκινού	0	0	23.811	3.750
8803	Μέρη από ιπτάμενα και διαστημικά οχήματα των κλάσεων 8801 και 8802, π.δ.κ.α.	0	0	434.862	6.068
8901	Επιβατικά πλοία, κρουαζιερόπλοια, οχηματαγωγά (φέρρυ-μποτ), φορτηγά πλοία, φορτηγίδες και παρόμοια π	37.496	450	0	0
9018	Όργανα και συσκευές για ιατρική, χειρουργική, οδοντιατρική ή κτηνιατρική χρήση, ό. συμπ. οι σπινθηρο	939	1	0	0
9019	Συσκευές μηχανοθεραπείας. Συσκευές μάλaxης (μασάζ). Συσκευές ψυχοτεχνικής. Συσκευές οζονοθεραπείας,	0	0	500	1
9026	Όργανα και συσκευές για τη μέτρηση ή τον έλεγχο της παροχής, της στάθμης, της πίεσης ή των άλλων μετ	1.530	8	2.108	33
9027	Όργανα και συσκευές για φυσικές ή χημικές αναλύσεις (π.χ. πολωσίμετρα, διαθλασίμετρα, φασματομέτρα κ	15.166	9	0	0
9030	Ταλαντοσκόπια, αναλυτές φάσματος και άλλα όργανα και συσκευές για τη μέτρηση ή τον έλεγχο των ηλεκτρ	11.147	40	0	0
9032	Όργανα και συσκευές ρύθμισης (εκτός από τις βαλβίδες της κλάσης 8481)	8.050	63	0	0
9303	Πυροβόλα όπλα και παρόμοια είδη, τα οποία χρησιμοποιούν την εκρηκτική δύναμη της πυρίτιδας, π.χ. του	0	0	48.314	501
9401	Καθίσματα (εκτός εκείνων που προορίζονται για την ιατρική, την οδοντιατρική, την κτηνιατρική ή τη χε	0	0	16.670	2.711
9403	Έπιπλα (εκτός από καθίσματα και έπιπλα για την ιατρική, την οδοντιατρική, την κτηνιατρική ή τη χειρο	62.688	67.487	6.945	1.552
9404	Σομιές (εκτός από σπείρώματα για καθίσματα). Είδη κλινοστρωμνής και παρόμοια προϊόντα (π.χ. στρώμα	0	0	814	127
9405	Συσκευές φωτισμού (ό. συμπ. οι προβολείς) και τα μέρη αυτών, που δεν κατονομάζονται ούτε περιλαμβάνο	0	0	4.725	47
9503	Παιχνίδια για παιδιά (εκτός από τροχοφόρα παιχνίδια, στα οποία μπορούν να επιβιβασθούν και με τα οπο	5.383	188	19.748	612
9504	Παιχνίδια συντροφιάς, ό. συμπ. τα παιχνίδια που λειτουργούν με μηχανισμό, τα σφαιριστήρια (μπιλιάρδα	0	0	2.974	489
9505	Είδη για γιορτές, καρναβάλι ή άλλες διασκεδάσεις, ό. συμπ. τα είδη για ταχυδακτυλουργίες ή για αστε	0	0	47.274	4.138
9506	Συσκευές και εξοπλισμός για τη γενική φυσική αγωγή, τη γυμναστική, τον ελαφρύ ή βαρύτερο αθλητισμό κ	0	0	78.799	30.326
9507	Καλάμια ψαρέματος, αγκίστρια και άλλα είδη για το ψάρεμα με αρμίδι. Απόχες για ψάρια, δίκτυα για πετ	0	0	7.832	150
9508	Περιστρεφόμενα οχήματα για διασκέδαση, κούνιες, περίπτερα σκοποβολής και άλλα είδη πλανόδιων επιχειρ	0	0	16.000	15.000

9606	Κουμπιά (εκτός από μανικετόκουμπα) και κουμπιά-σούστες. Μήτρες για κουμπιά και άλλα μέρη. Ημιτελή κο	0	0	3.271	152
9612	Μελανοταινίες για γραφομηχανές και παρόμοιες μελανοταινίες, με μελάνη ή αλλιώς κατασκευασμένες για τ	0	0	26.083	2.033
9618	Κούκλες ραππών, κούκλες βιτρίνας και παρόμοια είδη, κινούμενες φιγούρες και παραστάσεις για βιτρίνες	0	0	1.954	195
9701	Ζωγραφικοί πίνακες (π.χ. ελαιογραφίες, ακουαρέλες, παστέλ) και σχέδια, που έχουν γίνει εξ ολοκλήρου	0	0	1.618	80
9900	ΕΜΠΙΣΤΕΥΤΙΚΑ ΠΡΟΙΟΝΤΑ	62.439	253	0	0
9905		0	0	50	11.405
9990	ΕΜΠΙΣΤΕΥΤΙΚΑ ΠΡΟΙΟΝΤΑ	0	0	202.994	25.827